

rewitalizacji gminy Szczecinek

na lata 2017 – 2023

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**Fundacja Nauka
dla Środowiska**

ul. Raławicka 15-17
75-620 Koszalin

www.ndsfund.org,
tel: 94 347 82 05

**Aktywa Plus
Emilia Kowalska**

Bolesława Śmiałego 39/2

70-351 Szczecin
www.aktywaplus.pl

tel: 91 444 31 63

**Koszalińska Agencja
Rozwoju Regionalnego S.A.**

ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin

www.karsa.pl,
tel. 94 341 63 30

**„4C Centrum
Ekonomii Społecznej” sp. z o.o.**

ul. Koński Kierat 14/15

Spis treści

Wstęp	4
1. Ogólna charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Szczecinek na tle regionu	6-16
2. Powiązania programu rewitalizacji społecznej z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Szczecinek	18- 25
3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Szczecinek	27
3.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji	27-28
3.2. Wyznaczanie jednostek gminnych / analitycznych	28- 30
3.3. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: Analiza ilościowa (statystyczna)	30-54
3.4. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Szczecinek	55- 60
4. Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i lokalnych liderów – diagnoza pogłębiona	
4.1. Partycypacyjna ocena obszaru rewitalizacji	62
4.2. Obszar rewitalizacji w opinii wójta gminy Szczecinek	62-64
4.3. Charakterystyka podobszarów rewitalizacji – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań	
4.3.1. Podobszar rewitalizacji Godzimierz	64-66
4.3.2. PODOBSZAR REWITALIZACJI DZIKI	66- 68
4.3.3. Podobszar rewitalizacji Starego Wierzchowa	68-70
4.3.4. PODOBSZAR REWITALIZACJI DRĘŻNO	70- 72
4.3.5. PODOBSZAR REWITALIZACJI GRĄBCZYN	72- 73
4.3.6. PODOBSZAR REWITALIZACJI WSI TRZEBIECHOWO (wraz z Kusowem)	73-75
4.3.7. Podobszar rewitalizacji Kwakowo	75- 76
4.3.8. Podobszar rewitalizacji Krągłe	76- 78
4.3.9. Podobszar rewitalizacji Drawień	78- 79
4.3.10. Podobszar rewitalizacji Sitno	79- 80
4.3.11. Podobszar rewitalizacji Wilcze Laski	80- 82
5. Wizja, cele i kierunki działania	83
5.1. Wizja	84
5.2. Cele i kierunki działania	84 – 85
6. Lista projektów rewitalizacyjnych	86
6.1. Lista głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	87 -88
6.2. Karty projektów	89-120
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	121
7.1. Komplementarność przestrzenna	122
7.2. Komplementarność problemowa	123
7.3. Komplementarność proceduralno – instytucjonalna	123- 124
7.4. Komplementarność międzyokresowa	124
7.5. Komplementarność finansowa	125
8. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	126-129
9. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	130
9.1. Zespół ds. Rewitalizacji	131
9.2. Promocja LPR	131-132
10. System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	133 – 137
Spis map	138
Spis tabel	139
Spis wykresów	140

Wstęp

Rewitalizacja społeczna jest skoncentrowanym terytorialnie procesem wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. Jest prowadzona w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania przede wszystkim na rzecz lokalnej społeczności, a także elementów, w którym te społeczności funkcjonują czyli gospodarki oraz przestrzeni przyrodniczej i funkcjonalno-technicznej. Cechą szczególną rewitalizacji jest jej partycypacyjny charakter co oznacza, że jest prowadzona przez interesariuszy na podstawie programu rewitalizacji. Celem lokalnego programu rewitalizacji jest planowanie i wdrażanie działań ukierunkowanych na ożywianie i zrównoważony rozwój obszarów, które utraciły dotychczasowe funkcje społeczne i gospodarcze.

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szczecinek powstał w ramach projektu rewitalizacji społecznej dla 18 samorządów lokalnych z województwa zachodniopomorskiego (tj. Barwic, Brojec, Brzeźna, Dobrej, Dobrzan, Drawna, Grzmiącej, Karnic, Kozielic, Krzęcina, Morynia, Ostrowic, Płotów, Radowa Małego, Rąbina, Szczecinka, Świdwina i Węgorzyna), który rozpoczął się 1 października 2017 roku. W ramach projektu zaplanowano dla społeczności lokalnych „dotacje” - każda w kwocie do 20 000 PLN. Ponadto, przeprowadzono wspólnie partycypacyjną diagnozę lokalną, a następnie ciąg działań animacji lokalnej wokół dobra wspólnego. Wszystkim uczestnikom zapewniono specjalistyczne doradztwo (architektów, ekonomistów, urbanistów, wykonawców budowlanych) oraz konsultacje przy tworzeniu planów rewitalizacji.

1. Ogólna charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Szczecinek na tle regionu

Gmina wiejska Szczecinek położona jest w środkowo-wschodniej części powiatu szczecineckiego. Zajmuje w województwie 2 miejsce pod względem powierzchni i 35 miejsce pod względem liczby ludności, na ogólną liczbę 114 gmin. Gmina stanowi 28,9% powierzchni powiatu. Obecnie gmina Szczecinek zajmuje powierzchnię 51000 ha (510.00 km²), z czego 198 70 ha to lasy i grunty leśne, a 4500 ha to jeziora, wśród których do największych zalicza się jezioro Wielimie i Wierzchowo. Ponad jedna trzecia powierzchni gminy to grunty rolne.

Gmina Szczecinek geograficznie należy do Pojezierza Drawskiego – jednego z bardziej atrakcyjnych obszarów geograficznych całego Pomorza. W skład gminy Szczecinek wchodzi 71 miejscowości, 25 sołectw, tj. Dziki, Gałowo, Godzimirz, Grąbczyn, Brzeźno, Dalęcino, Drawień, Drężno, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Kwakowo, Marcelin, Mosina, Parsęcko, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Turowo, Wilcze Laski, Wierzchowo, Wojnowo, Żółtnica.

CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK W SFERZE SPOŁECZNEJ

Przedszkola

W gminie znajduje się 6 placówek przedszkolnych, o 1 mniej niż w latach ubiegłych, posiadające w 2015 roku 85 miejsc, co uległo znacznemu spadkowi w porównaniu z latami ubiegłymi, kiedy w 2013 i 2014 odpowiednio było tych miejsc 113 i 98.

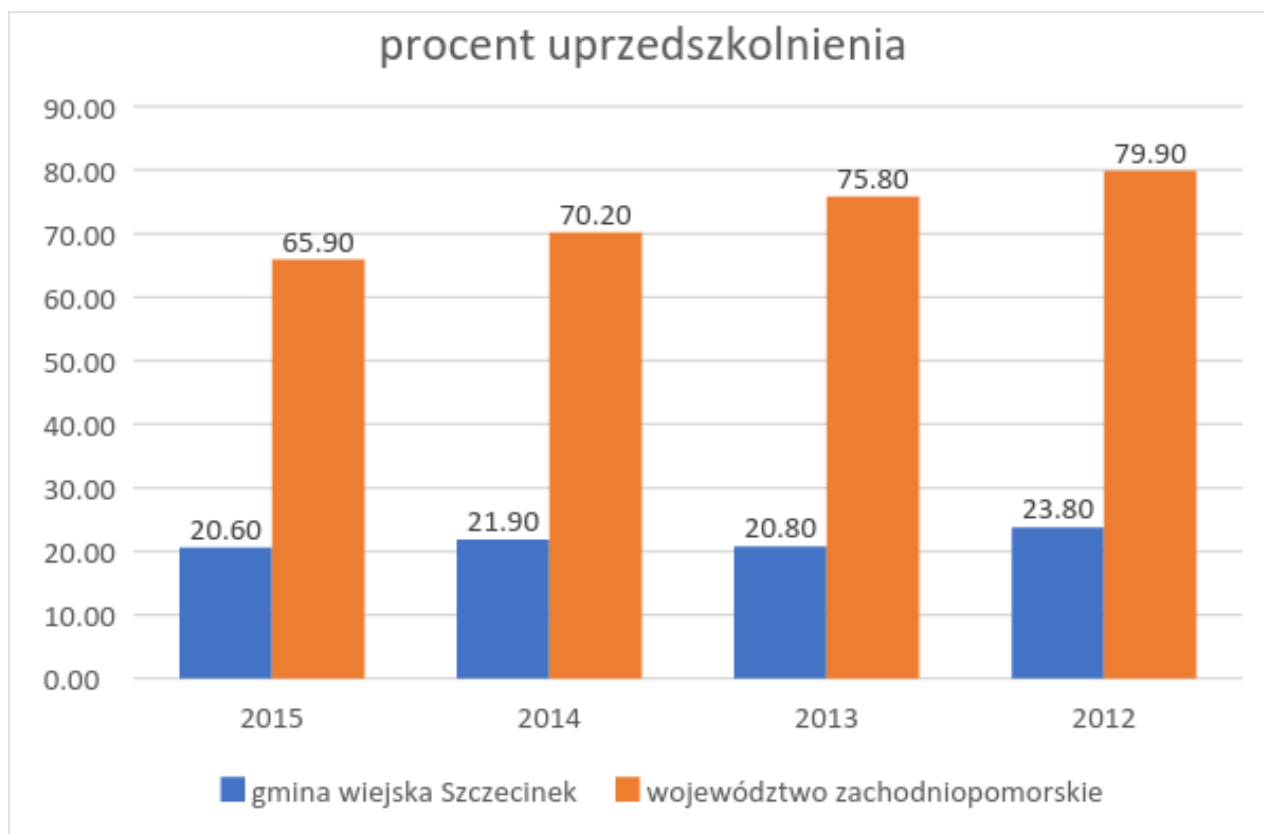
W Gminie Szczecinek poziom uprzedzskolnienia (stosunek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do wszystkich dzieci w tym wieku) jest ponad trzykrotnie niższy od średniej dla województwa zachodniopomorskiego.

Tabela nr 1 Stosunek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do ogółu dzieci w tym przedziale wiekowym w gminie Szczecinek oraz w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2015.

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	23,80	20,80	21,90	20,60
województwo zachodniopomorskie	79,90	75,80	70,20	65,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 1 Stosunek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do ogółu dzieci w tym przedziale wiekowym w gminie Szczecinek oraz w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Liczba ludności

W gminie wiejskiej Szczecinek w roku 2015 było zameldowanych 9338 osób. Na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba ludności spadała, zwykle od kilkunastu do 50 osób rocznie. Od 2012 roku liczba ludności faktycznie zamieszkujących w gminie spała łącznie o 1,5%. Współczynnik określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, wynosi 98 (kobiet przypadających na 100 mężczyzn). Na liczbę ludności składają się urodzenia i zgony (przyrost naturalny) oraz liczba osób wyjeżdżających na stałe i osiedlających się w mieście (saldo migracji).

W gminie Szczecinek wskaźnik urodzeń w 2015 roku wyniósł 9,3 na 1 tys. mieszkańców i był nieco wyższy od średniej w województwie zachodniopomorskim (8,8) oraz od średniej w Polsce (10,2). Natomiast wskaźnik umieralności 8,4 osób na 1 tys. mieszkańców, przy wskaźniku dla województwa 10,3 i średnim dla Polski (9,9). Średni przyrost naturalny w latach 2012-2015 wyniósł + 1,48 osoby na 1 tys. mieszkańców, podczas gdy w Polsce 0,2, a w województwie – 0,6. Średnie saldo migracji w latach 2012-2015 wynosi – 48.

Struktura wieku

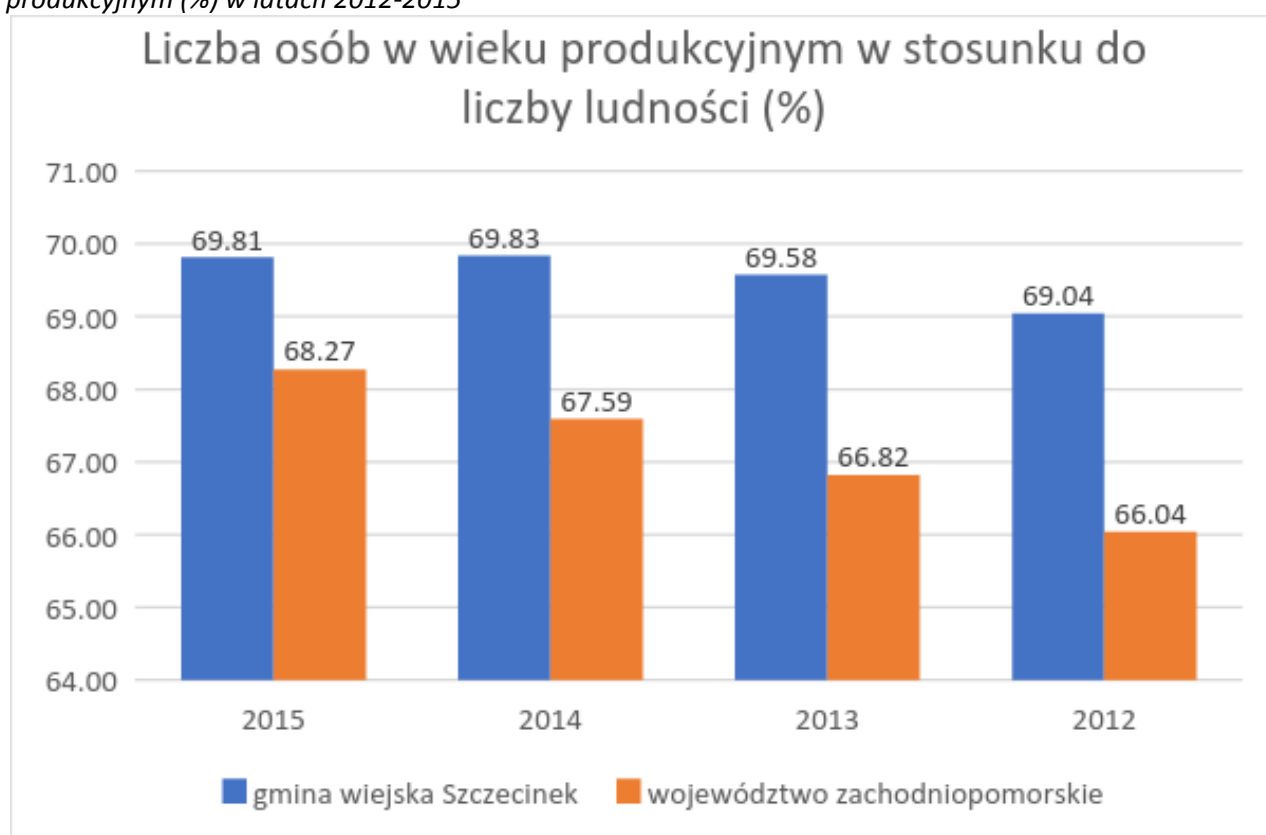
W 2015 r. było 6447 osób w wieku produkcyjnym, co stanowiło 69,04% populacji w Gminie ogółem. Stan ten nie uległ większej zmianie od 2012 roku. Nadal jednak wskaźnik dla gminy Szczecinek pozostaje niższy niż dla Polski (62,4%) i wyższy niż dla województwa zachodniopomorskiego (66,04%).

Tabela nr 2 Odsetek mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku produkcyjnym (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	69,04	69,58	69,83	69,81
województwo zachodniopomorskie	66,04	66,82	67,59	68,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 2 Odsetek mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku produkcyjnym (%) w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

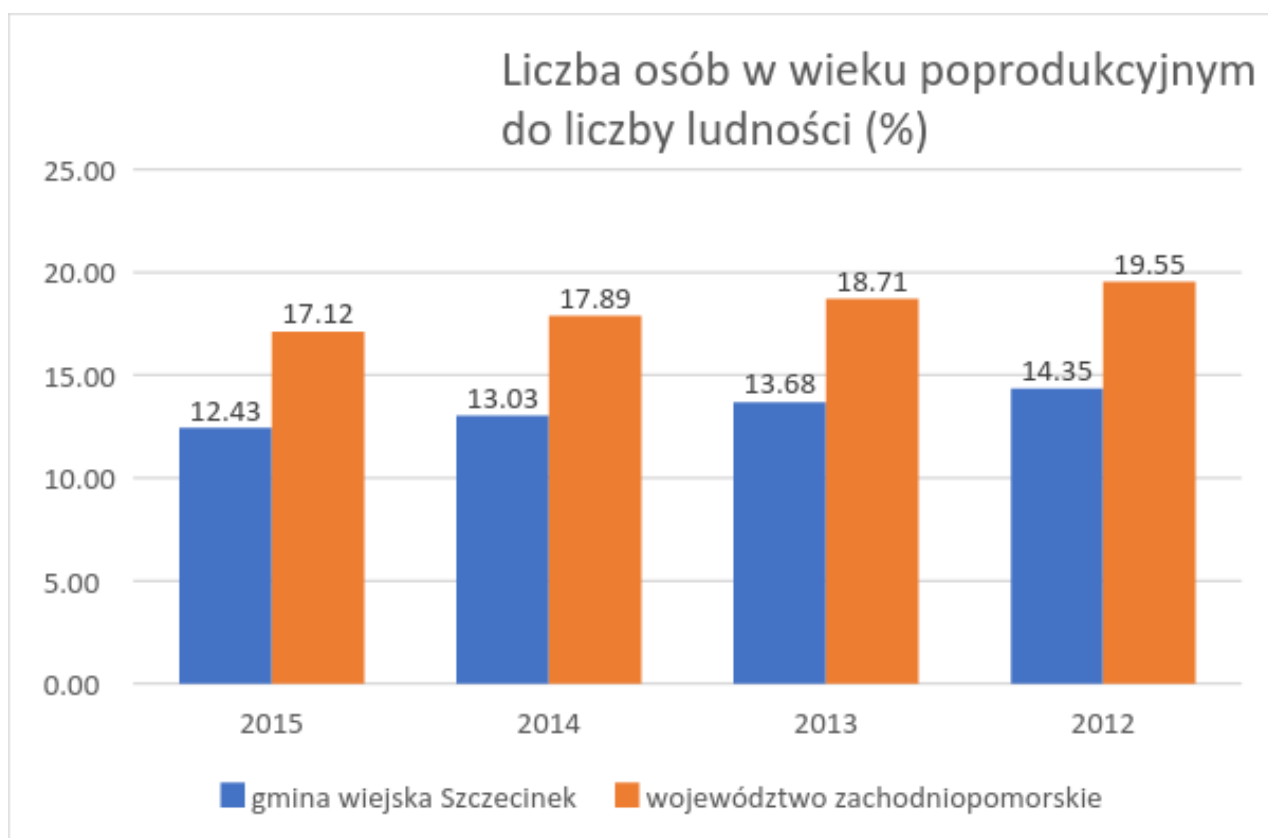
Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły w Gminie coraz liczniejszą grupę. W 2015 r. było ich 1340. Stanowi to 14,34% wszystkich mieszkańców, co w porównaniu z 2012 rokiem stanowi wzrost o dwa punkty procentowe. Stanowi to jednakże niższy procent niż dla województwa (19,5%) oraz Polski (19,6%).

Tabela nr 3 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	14,35	13,68	13,03	12,43
województwo zachodniopomorskie	19,55	18,71	17,89	17,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 3 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

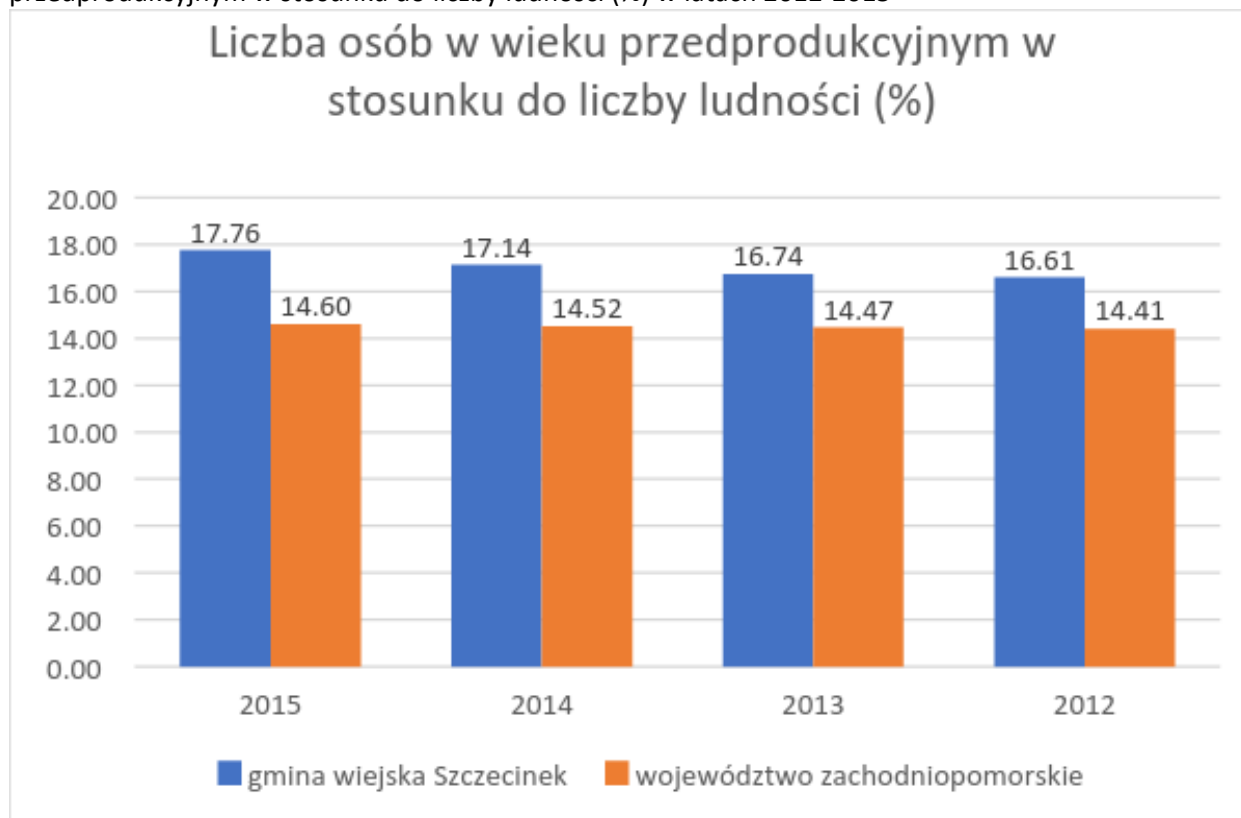
Poziom liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie nie zmieniał się znacząco na przestrzeni lat. W 2015 wynosił 15,6%, przy nieco niższym wskaźniku dla województwa 14,4%.

Tabela nr 4 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	16,61	16,74	17,14	17,76
województwo zachodniopomorskie	14,41	14,47	14,52	14,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 4 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Bezrobocie

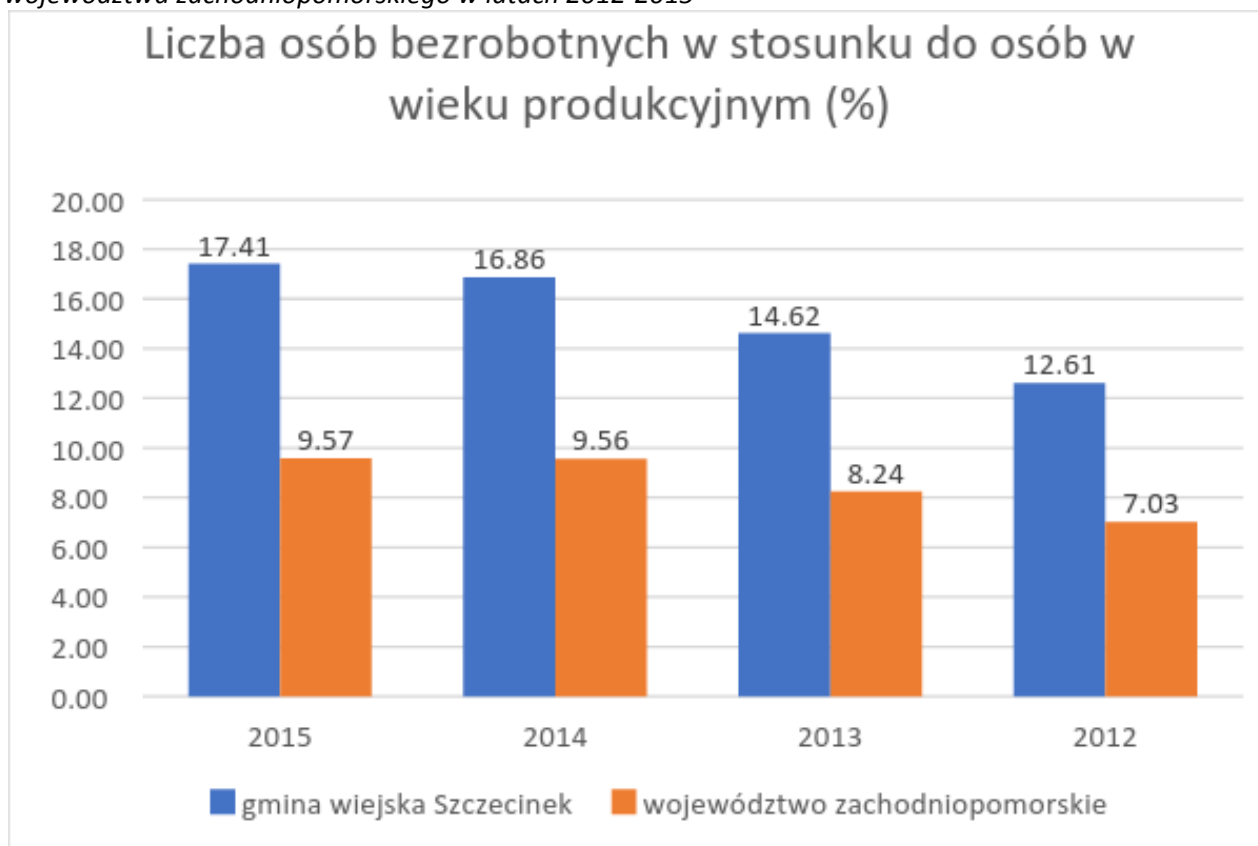
Bezrobocie należy do najpoważniejszych problemów w sferze społecznej w gminie wiejskiej Szczecinek. Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wynosi tu 12,61% - jest więc znacznie wyższy od wskaźnika dla Polski (6,5%) i województwa (7,4%).

Tabela nr 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	12,61	14,62	16,86	17,41
województwo zachodniopomorskie	7,03	8,24	9,56	9,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

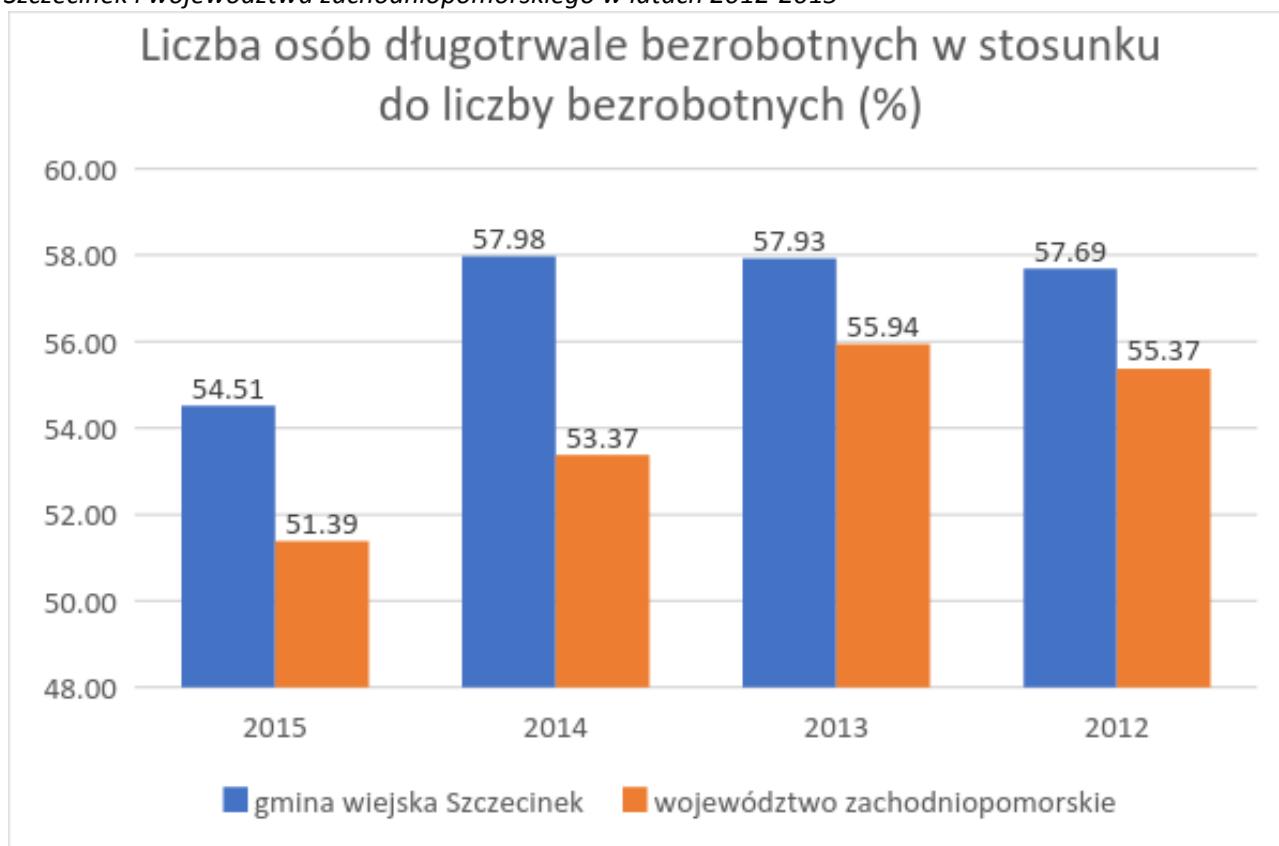
Bezrobocie od 2012 roku spadło o 5 punktów procentowych, niemniej istnieje nadal poważny problem długotrwałego bezrobocia, gdyż ponad 57% osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwałe bezrobotne.

Tabela nr 6 Liczba osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	57,69	57,93	57,98	54,51
województwo zachodniopomorskie	55,37	55,94	53,37	51,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 6 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

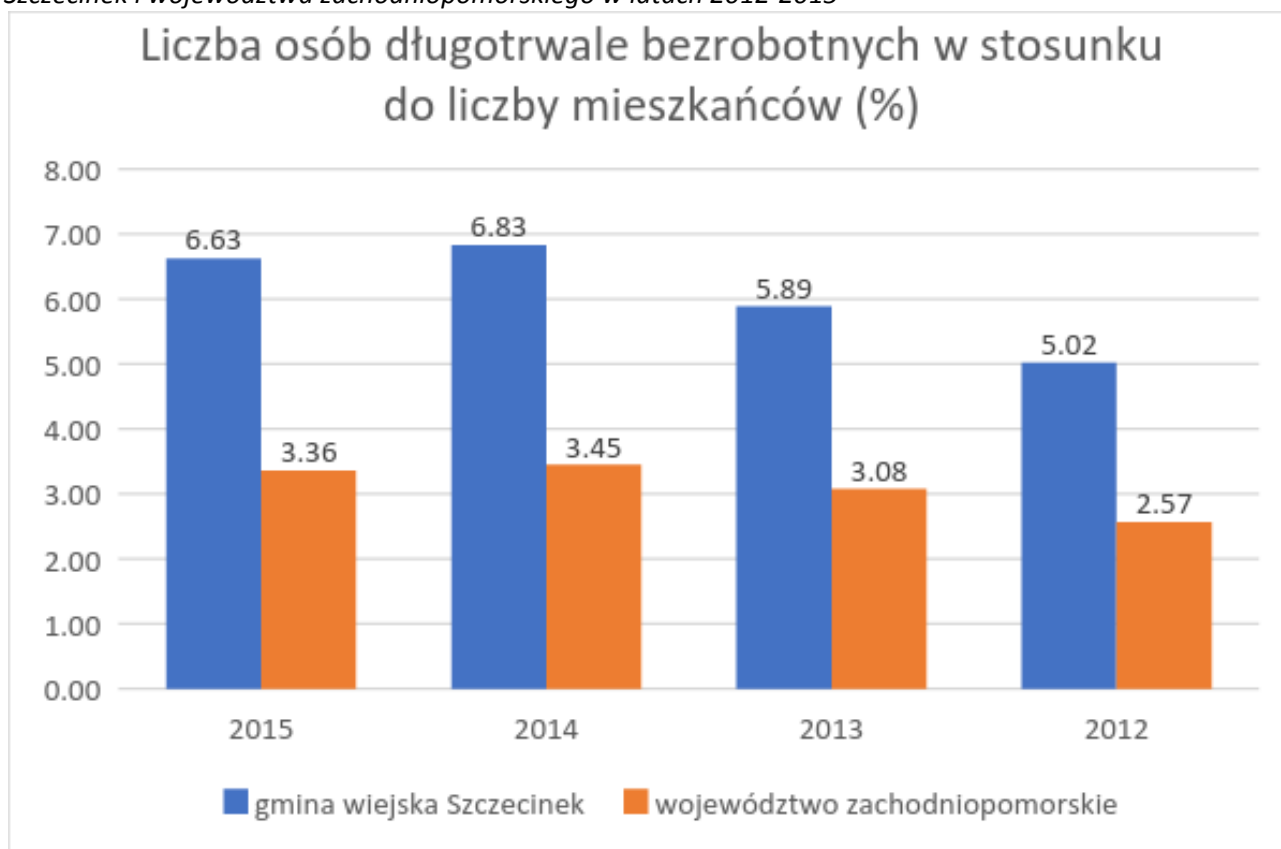
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Tabela nr 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	5,02	5,89	6,83	6,63
województwo zachodniopomorskie	2,57	3,08	3,45	3,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Obszary ubóstwa

W 2015 w gminie Szczecinek z pomocy społecznej korzystało 18,5% ogółu mieszkańców, przy wskaźniku dla województwa na poziomie 7,7% (głównym kryterium przyznawania świadczeń jest kryterium dochodowe). Ubóstwo należy zatem do kluczowych problemów gminy. Mówiąc o ubóstwie należy pamiętać także o osobach, które osiągają dochody nieco przewyższające maksymalny próg upoważniający do ubiegania się o pomoc, ale na tyle niskie, że ich sytuacja jest bardzo podobna do grupy opisanej powyżej.

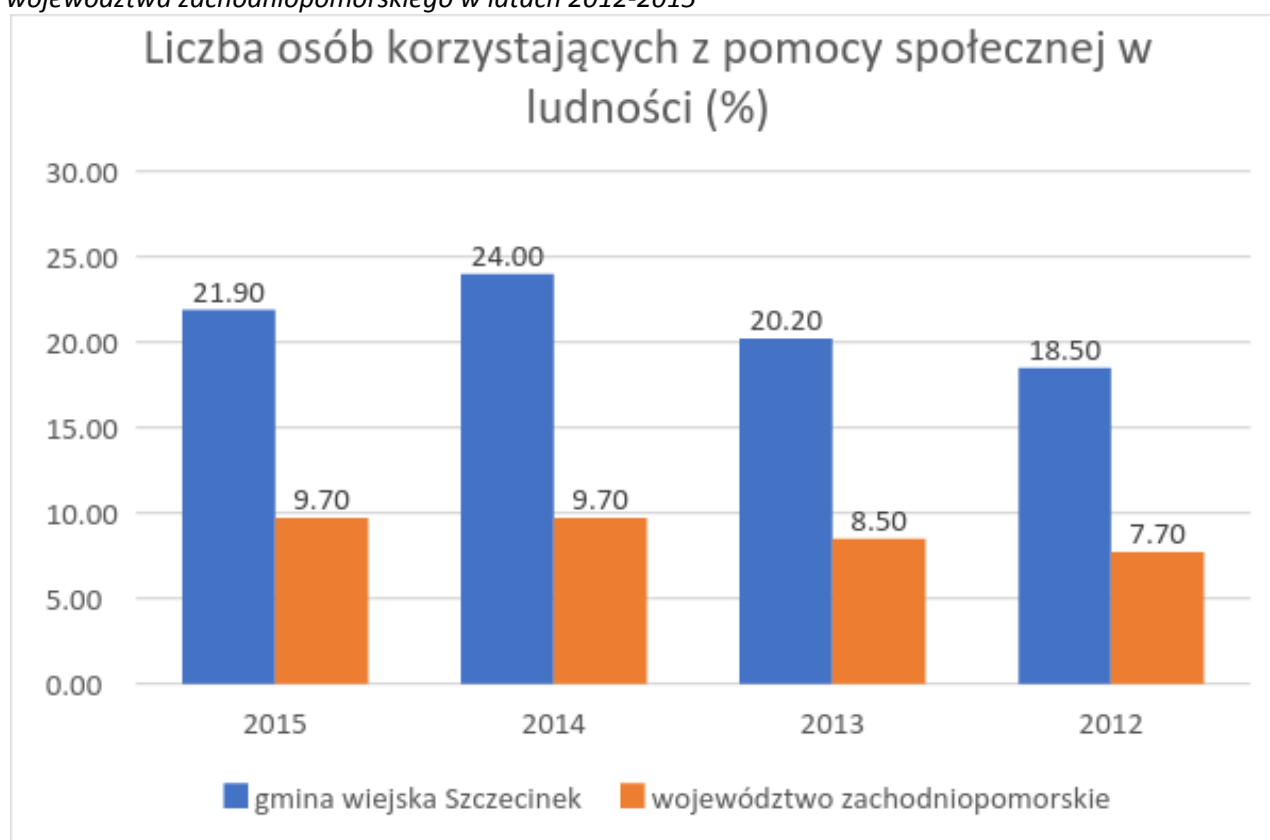
W gminie Szczecinek 685 gospodarstw domowych korzysta z pomocy społecznej, a ponad 85% znajduje się poniżej progu dochodowego. W porównaniu do roku 2009 zmniejszyła się liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z takiej pomocy (spadek o 22 punkty procentowe). Zasięg korzystania z pomocy społecznej określa udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy w ludności ogółem – w przypadku Gminy w roku 2014 wyniósł on 20,2%.

Tabela nr 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	18,50	20,20	24,00	21,90
województwo zachodniopomorskie	7,70	8,50	9,70	9,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

CHARAKTERYSTYKA GMINY WIEJSKIEJ SZCZECINEK W SFERZE POZASPOŁECZNEJ

W gminie wiejskiej Szczecinek w 2015 r. przypadało 623 firm na 10 tys. mieszkańców, z czego 49 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców. Liczba ta podlega niewielkim wahaniom, jednak na przestrzeni kilku lat (od 2012) występuje tendencja wzrostowa.

Tabela nr 9 Liczba mieszkańców z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego prowadzących działalność gospodarczą (%) w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	4,87	4,46	4,66	4,60
województwo zachodniopomorskie	9,44	9,58	9,46	9,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 9 Liczba mieszkańców z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego prowadzących działalność gospodarczą (%) w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

O potencjale gospodarczym decyduje w dużym stopniu przygotowanie pracowników. W Gminie odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej wynosi 41%.

Tabela nr 10 Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w stosunku do całkowitej liczby osób bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

	2015	2014	2013	2012
gmina wiejska Szczecinek	41,21	23,07	38,32	39,41
województwo zachodniopomorskie	33,51	33,30	33,81	34,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres nr 10 Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w stosunku do całkowitej liczby osób bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

2. Powiązania programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Szczecinek

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Szczecinek stanowi jeden z elementów planowania rozwoju w zakresie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Wieloaspektowy charakter rewitalizacji ujęty w LPR znajduje swoje odzwierciedlenie w poszczególnych celach i kierunkach działania określonych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych gminy. Te z kolei spójne są z poszczególnymi celami na poziomie regionalnym (wojewódzkim) i krajowym.

W celu sformułowania wizji oraz celów Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Szczecinek przeanalizowano najważniejsze dokumenty strategiczne i planistyczne na dwóch poziomach zarządzania, tj.:

- dokumenty regionalne,
- dokumenty lokalne.

Na każdym poziomie realizowane są zadania odpowiadające jego specyfice. Poniżej przedstawiono najistotniejsze zapisy z dokumentów obowiązujących, których zakres przekłada się na planowany w gminie Szczecinek zasięg procesu rewitalizacji.

Dokumenty regionalne

Głównymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Szczecinek są:

- 1. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020**
- 2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego**
- 3. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020**

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 (SRWZ)

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 została przyjęta przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr XXVI/303/05 z dnia 19 grudnia 2005 roku.

Powyższa *Strategia* jest dokumentem, na podstawie którego prowadzi się politykę rozwoju województwa. SRWZ stanowi punkt odniesienia do wszelkich działań rozwojowych podejmowanych przez samorządy lokalne na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Zgodnie ze *Strategią*, biorąc pod uwagę potencjał i sytuację regionu oraz stały wzrost jego możliwości rozwojowych została wyznaczona misja dla województwa zachodniopomorskiego, która brzmi następująco: „Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów.”

Do osiągnięcia tak sformułowanej misji przyczynić ma się realizacja sześciu celów strategicznych oraz przyporządkowanych im działań kierunkowych. Wśród nich sformułowano konkretne działania odnoszące się wprost do zagadnień rewitalizacyjnych, a także takie, które wprost dotyczą obszaru gminy Szczecinek. Celem, w którym bezpośrednio odwołano się do rewitalizacji jest:

- Cel strategiczny nr 4 „Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami”
Cel kierunkowy „Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych” w ramach następujących działań: prowadzenie planowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb rewitalizacji, lokowanie nowych projektów inwestycyjnych w pierwszej kolejności na terenach już zurbanizowanych i przeznaczonych do rewitalizacji, renowacja, rewaloryzacja i adaptacja obiektów poprzemysłowych i powojсковych oraz ich przystosowania na cele kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej, handlowo-usługowej, biurowe i mieszkaniowe, rewitalizacja, odbudowa i renowacja staromiejskich układów urbanistycznych, podnoszenie standardu zasobów mieszkaniowych na terenach zdegradowanych

Wśród celów strategicznych znalazły się cele dedykowane obszarowi strategicznej interwencji oraz gminie Szczecinek wprost:

- Cel strategiczny nr 1 Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania, cel kierunkowy 1.3 Wspieranie współpracy przedsiębiorstw i rozwoju przedsiębiorczości. Wszechstronne i zrównoważone wykorzystanie zasobów województwa będzie realizowane w szczególności poprzez zwiększanie konkurencyjności oferty turystycznej, a także restrukturyzację gospodarki rolnej i rybactwa. Następstwem podniesienia innowacyjności i efektywności gospodarowania w regionie będzie poprawa kondycji przedsiębiorstw oraz poprawa spójności i kondycji ekonomicznej całego województwa.
- Cel strategiczny nr 5 Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności, cel kierunkowy: 5.2 Zwiększenie aktywności zawodowej ludności oraz 5.6 Zwiększanie dostępności i uczestnictwa w edukacji przedszkolnej. Strategia województwa zachodniopomorskiego obejmuje działania zorientowane na wzmacnianie aktywności zawodowej i poziomu kompetencji mieszkańców, dostępności i jakości edukacji na każdym poziomie nauczania oraz zwiększanie uczestnictwa w niej mieszkańców regionu. Efektem realizacji Strategii stanowić będzie przezwyciężenie marginalizacji i wykluczenia na poziomie dostępu do oferty edukacyjnej.
- Cel strategiczny nr 6 Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu, cel kierunkowy: 6.1 Wspieranie funkcji rodziny, 6.2 Zwiększanie jakości i dostępności opieki zdrowotnej, 6.3 Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego, 6.4 Wzmacnianie tożsamości i integracji społeczności lokalnej, 6.5 Rozwijanie dorobku kulturowego jako fundamentu tożsamości regionalnej, 6.6 Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej. Zadaniem samorządu wobec społeczności jest stworzenie jak najlepszych warunków do życia i pracy mieszkańców, realizacji planów życiowych i wszechstronnej samorealizacji w życiu osobistym i społecznym.

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Szczecinek oraz przyjęte w nim cele wpisują się w ww. założenia SRWZ.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

Plan został przyjęty Uchwałą Nr XXXII/334/02 przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 czerwca 2002 r, następnie Uchwałą Nr XLV/530/10 z dnia 19 października 2010 uchwalono zmianę Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Dokument ten szczegółowo określa wszystkie kwestie związane z zagospodarowaniem przestrzennym województwa zachodniopomorskiego. Strategicznym celem wyrażonym w dokumencie dla województwa zachodniopomorskiego jest *zrównoważony rozwój przestrzenny województwa służący integracji przestrzeni regionalnej z przestrzenią europejską i krajową, spójności wewnętrznej województwa,*

zwiększeniu jego konkurencyjności oraz podniesieniu poziomu i jakości życia mieszkańców do średniego poziomu w Unii Europejskiej.

Nadrzędną zasadą zagospodarowania przestrzennego województwa jest takie kształtowanie przestrzeni, aby zachować zasoby i walory środowiska przyrodniczego, kulturalnego i krajobrazu, które zapewniają wysokie standardy życia mieszkańców.

Plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza szereg celów szczegółowych, które przyczynią się do realizacji głównego celu strategicznego. Działania rewitalizacyjne zaplanowane w LPR, takie jak poprawa stanu gospodarczego, rozwoju infrastrukturalno-przestrzennego, w tym poprawy istniejącej infrastruktury technicznej wpływającej na konkurencyjność gminy i podnoszącej atrakcyjność lokalizacyjną są spójne z celami szczegółowymi, w tym w szczególności z następującymi:

- ukształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa,
- wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa,
- ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego,
- rozwój potencjału demograficznego województwa,
- ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazu,
- rozwój infrastruktury społecznej,
- wzrost gospodarczy,
- rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój usług elektronicznych i odnawialnych źródeł energii,
- likwidacja problemów rozwojowych na obszarach problemowych,
- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (RPO WZ)

Celem strategicznym RPO WZ jest poprawa konkurencyjności gospodarczej, spójności społecznej i dostępności przestrzennej województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych. Osiągnięcie celu głównego RPO Województwa Zachodniopomorskiego jest możliwe poprzez realizację celów szczegółowych, przyporządkowanych następującym osiom priorytetowym:

- Oś priorytetowa 1. Gospodarka, innowacja, nowoczesne technologie,
- Oś priorytetowa 2. Gospodarka niskoemisyjna,
- Oś priorytetowa 3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu,
- Oś priorytetowa 4. Naturalne otoczenie człowieka,
- Oś priorytetowa 5. Zrównoważony transport,
- Oś priorytetowa 6. Rynek pracy,
- Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne,
- Oś priorytetowa 8. Edukacja,
- Oś priorytetowa 9. Infrastruktura publiczna.

Działania przyjęte do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Szczecinek przyczynią się do realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych zawartych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 poprzez komplementarność z osią priorytetową nr 9 *Infrastruktura Publiczna*.

W dokumencie podkreślono, iż dla poprawy sytuacji społecznej i zdrowotnej mieszkańców województwa Zachodniopomorskiego istotna jest rewitalizacja na obszarach zamieszkałych przez ubogą społeczność, zarówno obszarach miejskich jak i wiejskich.

Województwo zachodniopomorskie odznacza się dużą liczbą tzw. obszarów popegeerowskich. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze sprawiły, że obszary te są często miejscem kumulacji różnorodnych problemów. nierozwiązane do dziś, nawarstwiające się problemy społeczne (lokalnego rynku pracy, wysokiego bezrobocia, niedoinwestowania infrastrukturalnego, pauperyzacji, ubóstwa) stanowią konsekwencje transformacji gospodarczej z przełomu XX i XXI wieku, która na tych terenach najsilniej odcisnęła swoje piętno.

Obszary objęte Specjalną Strefą Włączenia w sposób szczególny wymagają działań rewitalizacyjnych o charakterze fizycznym (przestrzennym), społecznym i gospodarczym. Są to miejsca o szczególnie niekorzystnych uwarunkowaniach pod względem dostępności komunikacyjnej do istniejącej infrastruktury publicznej. Cechują się wysokim stopniem bezrobocia i niską atrakcyjnością gospodarczą, ale przede wszystkim dużymi problemami w zakresie wykluczenia społecznego. Koncentracja powiatów marginalizowanych, w tym o najwyższej stopie bezrobocia, występuję w centralnej i wschodniej części województwa.

Bezpośrednie działania rewitalizacyjne przewidziane są w priorytecie inwestycyjnym (PI) 9b *Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich*. Celem szczegółowym tego priorytetu jest zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne. Efektem wsparcia będzie wyprowadzenie obszarów zdegradowanych i ludności zamieszkującej te obszary z sytuacji problemowych.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na terenie gminy Szczecinek stanowią kontynuację i uszczegółowienie założeń polityki regionalnej i w istotny sposób przyczynią się do realizacji jej założeń na szczeblu lokalnym.

Dokumenty lokalne

Głównymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Szczecinek są:

1. ***Strategia Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025***
2. ***Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek***
3. ***Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Szczecinek na lata 2007 - 2017***
4. ***Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Szczecinek***

Gmina wiejska Szczecinek posiada inne dokumenty o charakterze programowym, jednak na etapie opracowywania niniejszego LPR nie zostały one jeszcze zaktualizowane. Są to m.in. *Program ochrony środowiska dla Gminy Szczecinek (2008)* oraz *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Szczecinek na lata 2004-2007*.

Strategia Rozwoju gminy Szczecinek na lata 2015-2025 (SR GS)

Wizja rozwoju Gminy zawarta w *Strategii Rozwoju gminy Szczecinek na lata 2015-2025*, tj. *Gmina Szczecinek miejscem rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i rolnictwa, sprzyjająca rozwojowi społecznemu* stanowi główny cel kierunkowy, do którego będzie dążyć w określonych działaniach.

Misja gminy Szczecinek to z kolei zbudowanie przyjaznego klimatu inwestycyjnego, który będzie zachęcał przedsiębiorców do inwestowania na jej terenie. Szczególny nacisk powinien zostać położony także na rozwijanie bazy turystycznej oraz promocję, zarówno walorów krajoznawczo-przyrodniczych jak i

rozwoju rolnictwa ekologicznego i przetwórstwa rolno-spożywczego. Przyszłe działania będą miały na celu również podwyższenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwiązywanie problemów społecznych.

Z perspektywy realizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Szczecinek*, istotne znaczenie posiadają następujące cele strategiczne oraz cele operacyjne:

- Cel strategiczny 1: Budowanie klimatu inwestycyjnego regionu
 - Cel operacyjny 1: Tworzenie nowych miejsc inwestycyjnych,
 - Cel operacyjny 2: Przygotowanie oferty inwestycyjnej dla inwestorów zewnętrznych
 - Cel operacyjny 3: Wspieranie lokalnych przedsiębiorców
 - Cel operacyjny 4: Pomoc doradcza dla osób zakładających własną działalność gospodarczą
 - Cel operacyjny 5: Utworzenie zaplecza wspierającego przedsiębiorczość
 - Cel operacyjny 6: Poprawa jakości infrastruktury drogowej

- Cel strategiczny 2: Wspieranie rozwoju funkcji turystycznej Gminy
 - Cel operacyjny 1: Opracowanie programu promocji gminy
 - Cel operacyjny 2: Rozbudowa warunków do wypoczynku i rekreacji
 - Cel operacyjny 3: Poprawa jakości środowiska naturalnego
 - Cel operacyjny 4: Dbłość o czystość oraz estetykę otoczenia
 - Cel operacyjny 5: Budowanie dobrego wizerunku gminy

- Cel strategiczny 3: Zwiększanie jakości życia mieszkańców w gminie
 - Cel operacyjny 1: Poprawa jakości infrastruktury drogowej
 - Cel operacyjny 2: Rozwój publicznego transportu zbiorowego
 - Cel operacyjny 3: Podwyższenie poziomu opieki zdrowotnej
 - Cel operacyjny 4: Rozszerzenie działań wspierających osoby wykluczone społecznie
 - Cel operacyjny 5: Wspieranie lokalnych inicjatyw
 - Cel operacyjny 6: Rozwój oferty edukacyjnej
 - Cel operacyjny 7: Zwiększenie estetyki i użyteczności przestrzeni publicznej

Cele rewitalizacji, które zostały zdefiniowane w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Szczecinek*, tj.: poprawa stanu gospodarczego, rozwoju infrastrukturalno-przestrzennego, w tym poprawy istniejącej infrastruktury technicznej wpływającej na konkurencyjność Gminy i podnoszącej atrakcyjność lokalizacyjną, stworzenia ogólnych warunków zachęcających do rozwijania działalności gospodarczej, rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy są spójne z ww. celami strategicznymi, operacyjnymi, a także niewymienionymi powyżej kierunkami działań.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek (SUIKZP GS)

Studium jest przede wszystkim dokumentem planistycznym, który określa politykę przestrzenną Gminy. Jest w nim jednak zawarty również opis negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych charakteryzujących gminę Szczecinek, które spójne są z analizą zawartą w niniejszym dokumencie.

Wykazano m.in. bardzo duże zróżnicowanie wiejskiej sieci osadniczej pod względem liczby mieszkańców, gdyż znajdujące się na terenie gminy Szczecinek 66 jednostek osadniczych posiada wielkość w przedziale od do 5 do ponad 1 000 mieszkańców. Na obszarze gminy zlokalizowane są wsie o dużym

spadku mieszkańców jak również takie, gdzie spadek ten jest umiarkowany oraz jednostki osadnicze notujące wzrost liczby ludności na przestrzeni ostatniej dekady.

Ponadto, diagnozując sferę społeczno-gospodarczą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek zwraca uwagę, mimo relatywnie dobrej sytuacji na tle kraju, na postępujące niekorzystne tendencje demograficzne: wyludnianie się i starzenie się społeczeństwa Gminy. W ostatnich latach daje się zauważyć zmniejszający się udział grup w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców, co jest spowodowane coraz mniejszą liczbą urodzeń.

Studium odnotowuje także negatywne czynniki ograniczające rozwój gminy, związane z obecnością obszarów popegeerowskich na terenie gminy Szczecinek: wpływ na strukturę osadniczą wsi, niski poziom wykształcenia bezrobotnych rekrutujących się z pracowników byłych PGR-ów, wśród których prawie połowa osób bez pracy znajduje się w grupie o wykształceniu podstawowym i niepełnym podstawowym.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie Szczecinek na lata 2007 - 2017

Misją Strategii jest *Zapewnienie mieszkańcom gminy Szczecinek warunków, które będą sprzyjały ich godnemu życiu i osobistemu rozwojowi oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez współdziałanie osób, instytucji i organizacji społecznych.*

Misja ma być wypełniana poprzez realizację celów głównych określonych w poszczególnych sferach, do których zalicza się:

1. Zmniejszenie ilości osób bezrobotnych i ograniczenie negatywnych skutków bezrobocia (sfera bezrobocia)

cele operacyjne:

- przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych skutków psychospołecznych wynikających z bezrobocia
- aktywizacja długotrwale bezrobotnych, objętych pomocą społeczną – kontynuacja programu „Praca w posagu”
- realizowanie programów aktywizujących osoby bezrobotne w ramach działalności Gminnego Klubu Pracy

2. Wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym (sfera ubóstwa)

cele operacyjne:

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz ich integracja ze społeczeństwem.
- wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji, w tym szczególnie opiekuńczo wychowawczej oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich pomocy socjalnej
- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.

3. Podejmowanie i inicjowanie działań mających na celu zmniejszenie ilości osób nadużywających alkoholu, zażywających narkotyki i ograniczenie skutków tych patologii (sfera alkoholizmu i narkomanii)

cele operacyjne:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

4. Tworzenie warunków umożliwiających zaktywizowanie osób niepełnosprawnych i doprowadzenie do ich pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym (sfera niepełnosprawności)

cele operacyjne:

- przygotowanie osób niepełnosprawnych do możliwie najbardziej samodzielnego życia w środowisku lokalnym
- aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych
- zwiększanie wiedzy społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych; Tworzenie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej
- likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym
- organizowanie środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Szczecinek (PGN)

W *Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szczecinek* zidentyfikowano strategię długoterminową, cele i zobowiązania w perspektywie do 2020 roku oraz krótko i średnioterminowe działania oraz zadania planowane do realizacji w latach 2016-2018.

Celem głównym strategii długoterminowej wdrażania rozwoju niskoemisyjnego na terenie gminy Szczecinek jest osiągnięcie do 2020 roku:

- ☑ redukcji emisji dwutlenku węgla o ok. 12% w stosunku do roku bazowego 2014, tzn. redukcji emisji CO₂ o ok. 3 753,45 ton (z ok. 31 278,72 ton w 2014 r. do ok. 27 525,27 ton w 2020 r.)
- ☑ redukcji zużycia energii finalnej poprzez działania na rzecz wzrostu efektywności energetycznej o ok. 10,5% w stosunku do roku bazowego 2014, tzn. redukcji zużycia energii o ok. 11 228,44 MWh (z ok. 106 937,54 MWh w 2014 r. do ok. 95 709,10 MWh w 2020 r.)
- ☑ wzrostu udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w stosunku do roku bazowego 2014 o ok. 6,5 pkt % (z ok. 10,00% - 10 713,40 MWh w 2014 r., do wartości 16,5% - 15 792,00 MWh w 2020 r., uwzględniając wartość energii elektrycznej wytwarzanej przez duże instalacje OZE: z 10,33% - 11048,28 MWh w 2014 r. do wartości 16,83% - 16 107,84 MWh w 2020 r.)

Cele szczegółowe to z kolei:

1. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy Szczecinek.
2. Podniesienie efektywności energetycznej budynków i obiektów na terenie gminy Szczecinek.
3. Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnej produkcji energii na terenie gminy Szczecinek, poprzez rozwój mikroinstalacji OZE.
4. Wdrożenie zrównoważonego energetycznie planowania przestrzennego i zarządzania rozwojem gminy Szczecinek.

5. Wdrożenie działań zmierzających do ograniczenia emisji benzo(a)pirenu B(a)P z terenu gminy Szczecinek.
6. Prowadzenie działań i kampanii edukacyjno-promocyjnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Szczecinek.

Jednym z krótko i średnioterminowych zadań operacyjnych w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest z kolei *Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków i obiektów użyteczności publicznej*.

Projekty ujęte w LPR dla gminy Szczecinek zakładają m.in. remont świateł w poszczególnych sołectwach, w tym ich termomodernizację. Tym samym powstający LPR pozostanie zgodny z założeniami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, a także stanowić będzie istotny wkład w osiągnięcie wskaźników monitorowania realizacji Planu.

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Szczecinek

3.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji

Celem niniejszej części opracowania jest delimitacja, czyli wyznaczenie granic obszarów zdegradowanych w granicach administracyjnych gminy Szczecinek. Sposób jej przeprowadzenia jest zgodny z zapisami *Zasad realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*. Jest to część badawcza, służąca wyznaczeniu spośród obszarów Gminy konkretnego obszaru (obszarów) o relatywnie gorszej sytuacji, który (które) objęty zostanie w dalszym etapie prac Lokalnym Programem Rewitalizacji gminy Szczecinek.

Na potrzeby niniejszego programu, w procesie diagnozy i delimitacji obszarów rewitalizacji stanowiących całość bądź część wyznaczonego obszaru zdegradowanego, kierowano się następującymi zasadami:

1. Kompleksowa rewitalizacja może być podejmowana wyłącznie na *obszarach rewitalizacji*, dla których interwencja została zaplanowana w lokalnych programach rewitalizacji.
2. Obszar lub obszary typowane do rewitalizacji muszą wyróżniać się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępujących wraz z nimi przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.
3. Wyznaczone obszary rewitalizacji muszą posiadać odzwierciedlenie w opisie ich granic w tekście lokalnego programu rewitalizacji oraz poprzez oznaczenie na mapie stanowiącej załącznik do programu.
4. Władze gminy podejmują decyzję czy proces rewitalizacji dotyczyć będzie tylko jednego z obszarów zdegradowanych, czy też wskaże więcej niż jeden obszar, a następnie przygotowuje odrębne projekty dla każdego z nich. Jeden projekt rewitalizacyjny nie może obejmować kilku obszarów zdegradowanych.
5. Co do zasady obszary rewitalizacji wyznaczane winny być na terenie jednostek osadniczych (miast, wsi, przysiółków, kolonii).
6. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują wyżej wspomniane negatywne zjawiska mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.
7. Gminę Szczecinek podzielono na 25 jednostek analitycznych, których wybór został uzasadniony w kolejnym podrozdziale. Prace badawcze dotyczyły zróżnicowania wewnątrzgminnego zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych, co pozwoliło w dalszej kolejności na ocenę zidentyfikowanych jednostek pod kątem stopnia degradacji, zgodnie z przyjętą metodologią. Wyniki delimitacji posłużyły do wskazania obszarów, w których zjawiska degradacji występują w największym natężeniu, dla których konieczna będzie skoncentrowana interwencja publiczna, m.in. z wykorzystaniem środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Warto podkreślić w tym miejscu, że poza danymi czysto statystycznymi, na wyznaczenie obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji wpływ miały

badania jakościowe, w tym badania ankietowe przeprowadzone wśród sołtysów, a także wywiady bezpośrednie z wójtami, burmistrzami oraz mieszkańcami Gminy.

3.2. Wyznaczanie jednostek gminnych / analitycznych

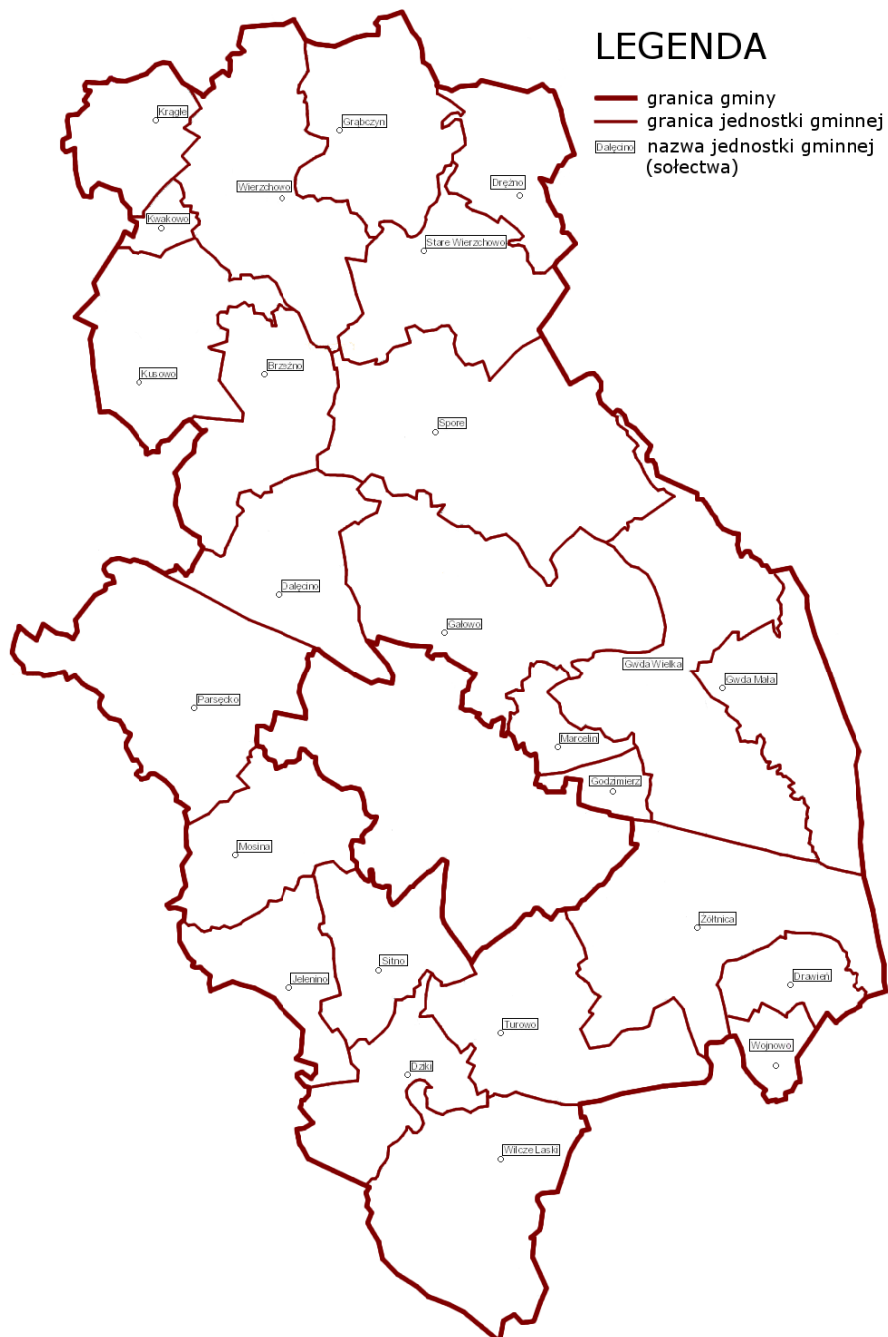
Gwarancją zapewnienia porównywalności wyników diagnozy jest dokonanie podziału obszaru gminy na możliwie zbliżone do siebie jednostki gminne (analityczne). Stanowią one podstawowy układ dla gromadzenia, przetwarzania oraz analizy danych. Na potrzeby wyznaczenia wskazanych jednostek stanowiących podstawę dalszych analiz wskaźnikowych, zastosowano metodykę dotyczącą delimitacji obszarów zdegradowanych zawartą w *Zasadach realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*. Wyznaczenie przedmiotowych jednostek stanowiło pierwszy etap pracy sporządzenia dokumentu diagnozy.

Biorąc pod uwagę metodykę zawartą w *Zasadach*, liczbę ludności Gminy (9 338 osób na dzień 31.12.2015 r.) oraz liczbę sołectw (25) uznano, że najbardziej odpowiednim sposobem podziału gminy będzie podział zgodny z przebiegiem granic poszczególnych sołectw. W przypadku gminy Szczecinek, granice sołectw w ok. 95% pokrywają się z granicami obrębów ewidencyjnych¹.

W przypadku terenów wiejskich przyjęcie sołectwa jako jednostki analitycznej jest podyktowane głównie aspektami funkcjonowania Gminy, a co się z tym wiąże podziałem środków pieniężnych, jak również planowaniem działań. Przyjęcie sołectwa jako podstawowej jednostki analizy przestrzennej ułatwi pozyskiwanie informacji z publicznych portali statystycznych, w tym Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Gminy i innych instytucji publicznych. Ponadto, należy podkreślić w tym miejscu znaczenie zebrania wiejskiego pełniącego rolę organu uchwałodawczego sołectwa, podczas niego artykułowane i często rozwiązywane są najważniejsze problemy mieszkańców. Stanowi ono przykład realizacji idei demokracji bezpośredniej (sołtysa oraz radę sołecką wyłaniają stali mieszkańcy danego sołectwa).

¹ Jednostka powierzchniowa podziału kraju, składa się z działek ewidencyjnych, wchodzi w skład jednostki ewidencyjnej; informacja na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków

Rys. 1. Granice sołectw gminy Szczecinek – wyodrębnione jednostki gminne

Źródło: opracowanie własne

W procedurze wyznaczania jednostek gminnych istotne było uwzględnienie granic obwodów spisowych GUS zawierających granice obrębów ewidencyjnych, ponieważ przewiduje się, że w niedalekiej

przyszłości Urząd publikował będzie dane statystyczne dla obwodów spisowych. W związku z powyższym, jednostki gminne powinny być wytyczane w taki sposób, żeby obszary mieszkalnictwa w pojedynczym obwodzie spisowym nie przynależały do więcej niż jednej jednostki gminnej. Posługując się granicami sołectw jako podstawą do wyznaczania jednostek gminnych na terenach wiejskich, powyższa zasada zostaje zachowana.

3.3. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: Analiza ilościowa (statystyczna)

Wskaźniki przyjęte do analizy statystycznej pogrupować można ze względu na charakter i ładunek informacyjny w odniesieniu do poniższych obszarów:

- a) społecznego (m.in. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, poziom edukacji, kapitał społeczny, uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym);
- b) gospodarczego (w szczególności w zakresie stopnia przedsiębiorczości, kondycji lokalnych przedsiębiorstw); (lub/i) przestrzenno-funkcjonalnego (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych); (lub/i) technicznego (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska); (lub/i) środowiskowego (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska); (lub/i) technicznego (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska); (lub/i) środowiskowego (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska).

Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych na terenie Gminy wykorzystano wybrane wskaźniki podstawowe z Tabeli 1 oraz wskaźniki fakultatywne. Wykorzystanie wskaźników fakultatywnych, dodatkowych było pomocne w uwzględnieniu specyficznych cech danego obszaru i wewnętrznego zróżnicowania badanych jednostek analitycznych.

Wskaźniki z obu kategorii opisują natężenie zjawisk społeczno – gospodarczych w obrębie sołectw. Istotny z punktu widzenia oceny wskaźników jest ich charakter stymulanty lub destymulanty.

Stymulanta jest dodatnio skorelowana ze zmienną objaśnianą, czyli wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do wzrostu zmiennej objaśnianej. Przykładem stymulanty jest odsetek mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą czy odsetek budynków poddanych termomodernizacji do ogólnej

liczby budynków. Innymi słowami można stwierdzić, że im większa wartość wskaźnika na danym obszarze, tym sytuacja, którą bada ten wskaźnik jest lepsza.

Destymulanta jest z kolei ujemnie skorelowana ze zmienną objaśnianą, czyli wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do spadku zmiennej objaśnianej. Przykładem destymulanta jest liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców lub odsetek budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków (w %). Im większa wartość wskaźnika na danym obszarze, tym sytuacja, którą bada ten wskaźnik jest gorsza.

Dane niezbędne do przeprowadzenia analiz statystycznych pozyskano głównie ze zbiorów statystyki publicznej oraz jednostek administracji publicznej, w tym:

- Głównego Urzędu Statystycznego (w tym BDL GUS),
- Urzędu Gminy,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Posterunku Policji w Grzmiącej
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Podczas sporządzania analizy będącej przedmiotem niniejszego podrozdziału wykorzystano przede wszystkim ostatnie dostępne dane za 2015 rok, tak dla wskaźników obligatoryjnych, jak i fakultatywnych. Jedynie dla dwóch wskaźników, spośród całej bazy, posłużono się danymi za 2017 rok. W następujących przypadkach: *występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej)* wykorzystano częściowo informacje z 2017 r. (wizytacja animatora), natomiast dane dla wskaźnika *dostępność komunikacyjna* - w całości z 2017 r. (informacja z portalu epodroznik.pl).

Poniższa tabela przedstawia przykładowe wskaźniki stosowane w diagnozie zjawisk kryzysowych.

Tabela 11. Przykładowe wskaźniki diagnozy zjawisk kryzysowych

Grupy cech	Wskaźnik (charakter zmiennej stymulanta/destymulanta)	Źródło danych^a
SFERA SPOŁECZNA	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 mieszkańców (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/
	Odsetek długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/

	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 100 mieszkańców (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/
SFERA GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców (stymulanta)	UG, GUS / MSC
	Odsetek mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą (stymulanta)	UG/ MSC
	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (destymulanta)	UG, GUS / MSC
	Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych (destymulanta)	UG, PUP/ MSC
SFERA INFRASTRUKTURALNA	Odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. (destymulanta)	UG/MSC
	Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na jedną osobę (stymulanta)	UG/MSC
	Odsetek mieszkań popegeerowskich w ogólnym zasobie mieszkaniowym miejscowości/osiedla/obrębu statystycznego (destymulanta)	UG/MSC/20 16
	Odsetek budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków (w %) (destymulanta)	UG/MSC
	Odsetek budynków poddanych termomodernizacji do ogólnej liczby budynków (stymulanta)	UG/MSC
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Liczba połączeń transportem publicznym (bus, autobus, kolej)	UG/MSC
	Odsetek dróg o nawierzchni utwardzonej (asfalt) (stymulanta)	UG/MSC
	Dostępność do podstawowych usług lub słaba ich jakość (odległość w km dojazdu do przedszkola na 1 mieszkańca) (destymulanta)	UG,GIS/MS C
	Liczba placów zabaw, zorganizowane miejsca spotkań młodzieży na otwartym powietrzu na terenie sołectwa na 1 mieszkańca (stymulanta)	UG, GUS/MS

	Dostępność do podstawowych usług lub słaba ich jakość (odległość w km dojazdu do służby zdrowia na 1 mieszkańca) (destymulanta)	UG,GIS/MSC
SFERA ŚRODOWISKOWA	Dziki wysypiska śmieci powierzchnia na 1 mieszkańca	UG/MSC
	Powierzchnia terenów zieleni : parków spacerowo-wypoczynkowy, na 1 mieszkańca (destymulanta)	UG/MSC
	Powierzchnia terenów zieleni : zieleni osiedlowej, zieleńców na 1 mieszkańca (destymulanta)	UG/MSC
	Odsetek obszarów zdegradowanych przyrodniczo (w %) (destymulanta)	UG/MSC

^a Znaczenie skrótów: GUS - Główny Urząd Statystyczny, UG - Urząd Gminy, PUP - Powiatowy Urząd Pracy, GOPS – Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej, NSP - Narodowy Spis Powszechny, NUTS4 – powiat, NUTS5 – gmina, MSC – miejscowość statystyczna, GIS – Geograficzne Systemy Informacji.

W analizie sporządzonej dla gminy Szczecinek zaprezentowano wskaźniki w podziale na trzy grupy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno - infrastrukturalne. W procesie diagnostycznym zbadano każdą jednostkę analityczną pod kątem tych samych wskaźników. Uzyskano tym samym oddzielne obrazy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz natężenia problemów dla każdej z jednostek gminnych.

Sfera społeczna

Sfera społeczna oraz związane z nią problemy dotyczące mieszkańców stanowią istotny obszar analizy w planowaniu działań rewitalizacyjnych. Stąd dużą uwagę poświęcono dokładnemu zdiagnozowaniu tych zjawisk i pozyskaniu jak największej liczby wskaźników. Charakter i skala zjawisk społecznych zauważonych na obszarze gminy Szczecinek spowodowały potrzebę wykorzystania szerszego zestawu wskaźników w celu uzyskania obiektywnego obrazu stanu kryzysowego i rozpoznania zjawisk negatywnych.

Charakteryzując zjawiska w obszarze sfery społecznej posłużono się wskaźnikami podstawowymi (2) oraz wskaźnikiem fakultatywnym (1) opisanymi i zawartymi w *Zasadach*. Spośród listy wskaźników podstawowych wybrano następujące:

- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności,
- udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym.

Wskaźnikiem fakultatywnym jest:

- wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach.

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Podstawowym źródłem danych dotyczących problemu ubóstwa wśród mieszkańców gminy jest ośrodek pomocy społecznej stanowiący podstawową jednostkę pomocy w systemie. Ośrodek pomocy społecznej jest miejscem pierwszego kontaktu osób, rodzin poszukujących pomocy. Zgodnie z przepisami prawa zadania gminy w zakresie pomocy społecznej spełniają (w ramach realizacji gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych) ośrodki pomocy społecznej.

Tabela. 12. Wskaźnik *Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności*

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	95,24
2	Dalęcino	12,90
3	Drawień	120,37
4	Drężno	58,82
5	Dziki	53,06
6	Gałowo	106,89
7	Godzimierz	57,02
8	Grąbczyn	206,19
9	Gwda Mała	65,73
10	Gwda Wielka	50,53
11	Jelenino	68,25
12	Krągłe	145,45
13	Kusowo	115,70
14	Kwakowo	224,72
15	Marcelin	22,12
16	Mosina	73,10
17	Parsęcko	52,69
18	Sitno	92,78
19	Spore	100,00
20	Stare Wierzchowo	227,85
21	Turowo	60,82
22	Wilcze Łaski	58,43
23	Wierzchowo	81,41
24	Wojnowo	49,30
25	Żółtnica	68,36

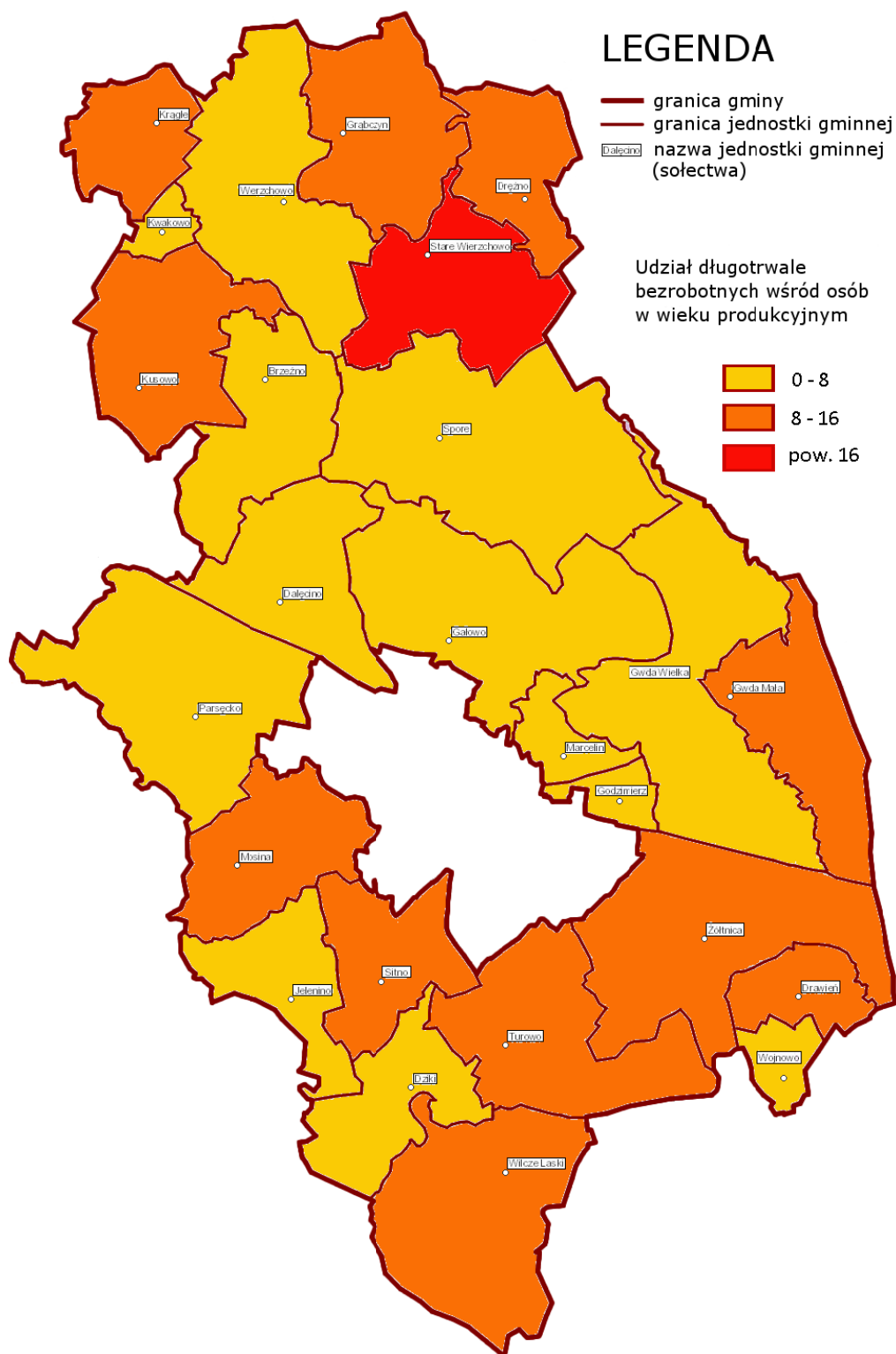
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Szczecinku

Na czerwono zaznaczono sołectwa (jednostki), dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy wynosząca 71,33 osób na 1 000 mieszkańców gminy. Najwyższe wartości charakteryzowały sołectwa Stare Wierzchowo (227,85), Kwakowo (224,72) oraz Grąbczyn (206,19), z kolei najniższe - Dalęcino (12,90) oraz Marcelin (22,12).

Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Jednym z głównych zjawisk, które obserwuje się na obszarach zdegradowanych jest wysoki poziom bezrobocia. Mamy zatem do czynienia z sytuacją, w której część mieszkańców tego obszaru, zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia. Pojęcie osoby bezrobotnej oznacza ogólnie osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Bezrobocie szczególnie długotrwale niesie za sobą negatywne skutki społeczne, wśród których najczęściej wymienia się: trudności materialne, utratę statusu społecznego, niską samoocenę, problemy rodzinne oraz problemy natury psychicznej (depresję), w niektórych przypadkach bezdomność a często także zjawiska patologii społecznej jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość. Wysokie bezrobocie w regionie pociąga za sobą wysokie koszty związane z utrzymaniem osób bezrobotnych oraz służb zajmujących się ich problemami i obsługą. Wraz ze wzrostem bezrobocia następuje również spadek dochodów do budżetu gminy.

Wartości tego wskaźnika zostały pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Szczecinku. Wahają się one od 0,0 do 19,42 osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym.

Rys. 3. Wizualizacja wskaźnika *Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczecinku

Tabela nr 13: Wskaźnik udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	0,00
2	Dalęcino	6,19
3	Drawień	9,23
4	Drężno	11,11
5	Dziki	7,10
6	Gałowo	5,99
7	Godzimirz	6,71
8	Grąbczyn	13,21
9	Gwda Mała	9,29
10	Gwda Wielka	6,09
11	Jelenino	6,28
12	Krągłe	12,12
13	Kusowo	13,08
14	Kwakowo	3,57
15	Marcelin	4,48
16	Mosina	8,11
17	Parsęcko	6,47
18	Sitno	9,20
19	Spore	7,00
20	Stare Wierzchowo	19,42
21	Turowo	8,67
22	Wilcze Łaski	9,79
23	Wierzchowo	7,97
24	Wojnowo	6,82
25	Żółtnica	8,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczecinku

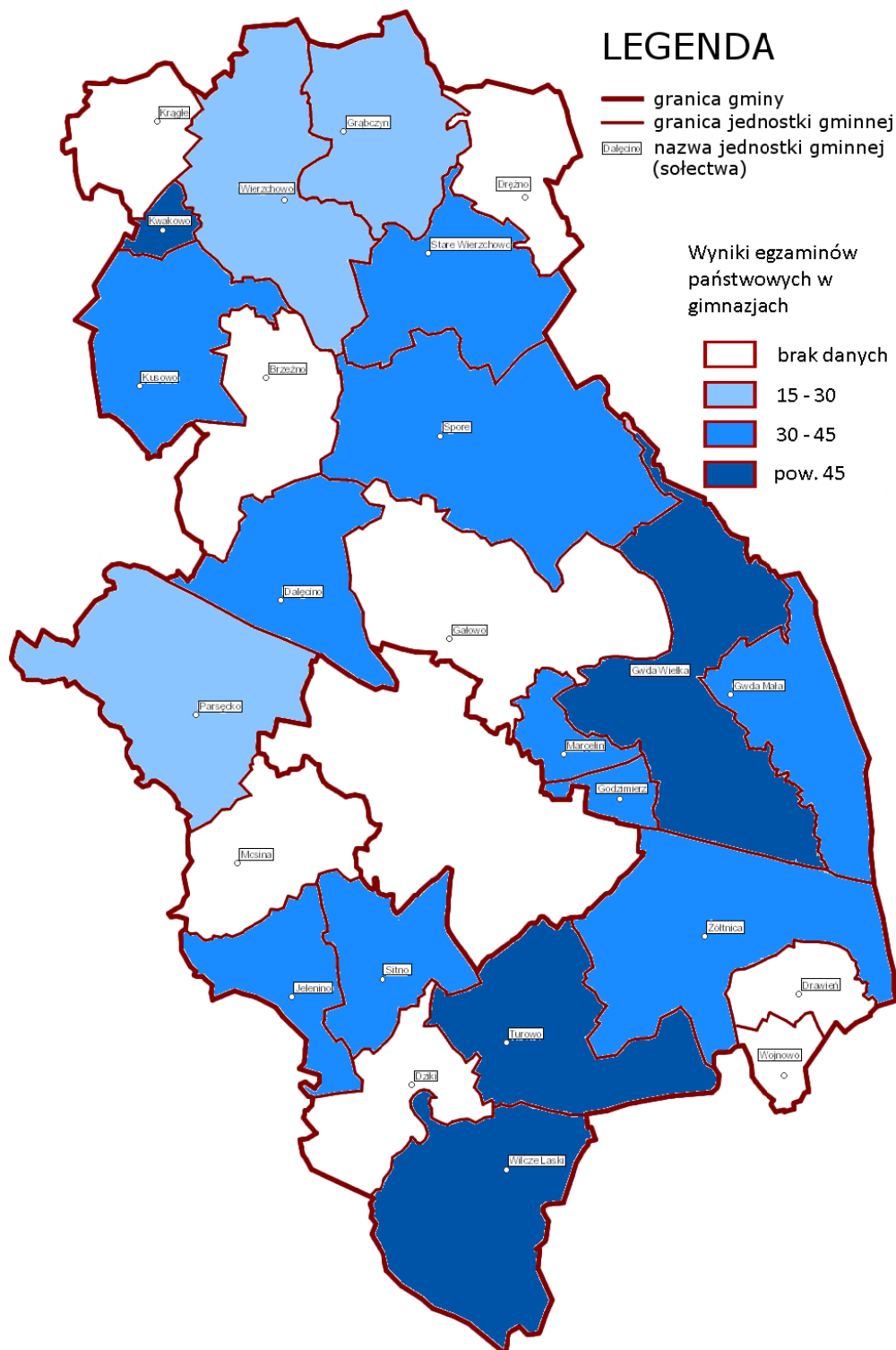
Na czerwono zaznaczono sołectwa, dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy wynosząca 7,98%. Najwyższe wartości charakteryzowały sołectwa Stare Wierzchowo (19,42), Grąbczyn (13,21) oraz Kusowo (13,08), z kolei najniższe - Brzeźno (0,00) oraz Kwakowo (3,57).

Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach (gimnazja)

Podstawą kształtowania kapitału ludzkiego i społecznego w gminie jest lokalny system edukacji. Należy przyjąć, iż wyniki w nauce nie są jedynie związane z jakością kształcenia, ale wynikają również z warunków materialnych i społecznych jakie występują zarówno w środowisku domowym, jak również w otoczeniu społecznym rodziny. Dzieci z obszarów zdegradowanych rzadko uzyskują dobre wyniki w nauce np. sprawdzianu szóstoklasisty czy też egzaminu gimnazjalnego. Szkolnictwo na obszarach wiejskich boryka się z szeregiem problemów związanych z finansowaniem małych nierentownych szkół, dojazdami dzieci do szkoły czy też pozyskaniem kadry nauczycielskiej. Szkoły na wsi są jedną z najważniejszych instytucji społecznych, które wspierają kapitał kulturowy wsi, integrują lokalne społeczności i często są nośnikiem nowych idei oraz wsparciem dokonujących się przemian społecznych i gospodarczych. Rozwój edukacji przedszkolnej oraz żłobków na obszarach wiejskich jest obecnie uważany za jeden z podstawowych warunków poprawy sytuacji na rynku pracy i aktywizacji zawodowej młodych kobiet.

Ostatnim wskaźnikiem ze sfery społecznej przedstawionym w niniejszej części Opracowania jest wskaźnik fakultatywny *Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach*, gdzie wzięto pod uwagę wyniki egzaminów gimnazjalnych, a dane pozyskano z ze szkół gimnazjalnych.

Rys. 4 Wizualizacja wskaźnika Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach (gimnazja)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze szkół

Tabela nr 14: Wskaźnik Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach

(gimnazja, w %)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	bd
2	Dalęcino	32,7
3	Drawień	bd
4	Drężno	bd
5	Dziki	bd
6	Gałowo	bd
7	Godzimirz	42
8	Grąbczyn	17,5
9	Gwda Mała	38,5
10	Gwda Wielka	45,8
11	Jelenino	42
12	Krągłe	bd
13	Kusowo	43,5
14	Kwakowo	54,5
15	Marcelin	36,1
16	Mosina	bd
17	Parsęcko	21
18	Sitno	31,5
19	Spore	32
20	Stare Wierzchowo	36
21	Turowo	48
22	Wilcze Łaski	51,5
23	Wierzchowo	27
24	Wojnowo	bd
25	Żółtnica	38,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół

Na czerwono zaznaczono sołectwa, dla których wartość wskaźnika jest mniejsza niż średnia dla Gminy wynosząca 37,54% jeżeli chodzi o zdawalność egzaminów gimnazjalnych. Najwyższe wartości charakteryzowały sołectwa Kwakowo (54,5) i Wilcze Łaki (51,5), z kolei najniższe – Grąbczyn (17,5) oraz Parsęcko (21).

Sfera gospodarcza

Negatywne zjawiska w sferze społecznej są często wynikiem słabej kondycji lokalnej gospodarki. Jest to związane z procesem kumulacji problemów ekonomicznych, gdzie niski poziom przedsiębiorczości powoduje wysokie bezrobocie oraz spadek dochodów ludności. Ubożenie lokalnej społeczności prowadzi do problemów związanych ze wzrostem przestępczości, uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie. Brak perspektyw znalezienia pracy i uzyskania określonego poziomu życia powoduje, że osoby młode nie widzą przyszłości rozwoju zawodowego i emigrują do większych ośrodków gospodarczych, co prowadzi do zjawiska procesów depopulacyjnych i w efekcie - starzenia się lokalnych zasobów ludzkich.

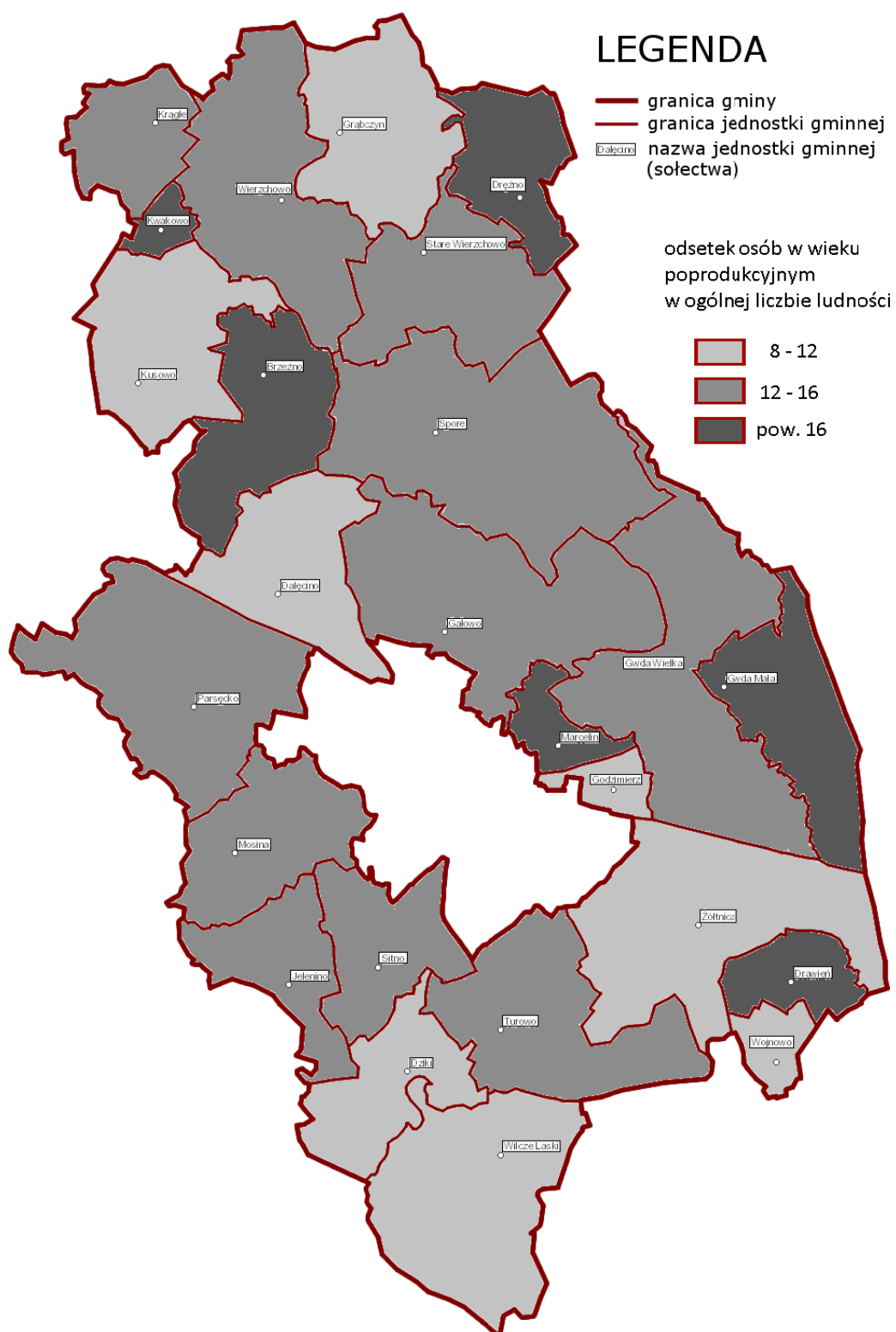
Dokonując analizy sfery gospodarczej gminy Szczecinek posłużono się dwoma wskaźnikami podstawowymi rekomendowanymi w *Zasadach*. Do opisu wykorzystano następujące wskaźniki:

- odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób.

Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Istotny z punktu widzenia rozwoju lokalnej gospodarki jest poziom kapitału ludzkiego, który stanowi potencjał dla powstających przedsiębiorstw i funkcjonowania rynku pracy. Brak wykwalifikowanych pracowników i trudności ze znalezieniem osób chętnych do pracy zniechęca inwestorów i w dużym stopniu wpływa na niski poziom inwestycji w gminie. Kapitał ludzki można mierzyć np. poprzez obserwację wskaźnika *Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*.

Dane do tego wskaźnika dla gminy Szczecinek zostały pozyskane z Urzędu Gminy Szczecinek, a wartości wahały się od 8,99 do 23,81%.

Rys. 5. Wizualizacja wskaźnika *Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Szczecinek

Tabela nr 15: Wskaźnik *Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (w %)*

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	23,81
2	Dalęcino	10,16
3	Drawień	16,67
4	Drężno	16,47
5	Dziki	11,84
6	Gałowo	13,78
7	Godzimierz	10,96
8	Grąbczyn	10,31
9	Gwda Mała	16,90
10	Gwda Wielka	15,56
11	Jelenino	14,54
12	Krałę	14,55
13	Kusowo	10,19
14	Kwakowo	16,85
15	Marcelin	17,70
16	Mosina	12,87
17	Parsęcko	13,97
18	Sitno	15,98
19	Spore	13,55
20	Stare Wierzchowo	12,03
21	Turowo	12,95
22	Wilcze Laski	8,99
23	Wierzchowo	15,74
24	Wojnowo	9,86
25	Żółtnica	11,47

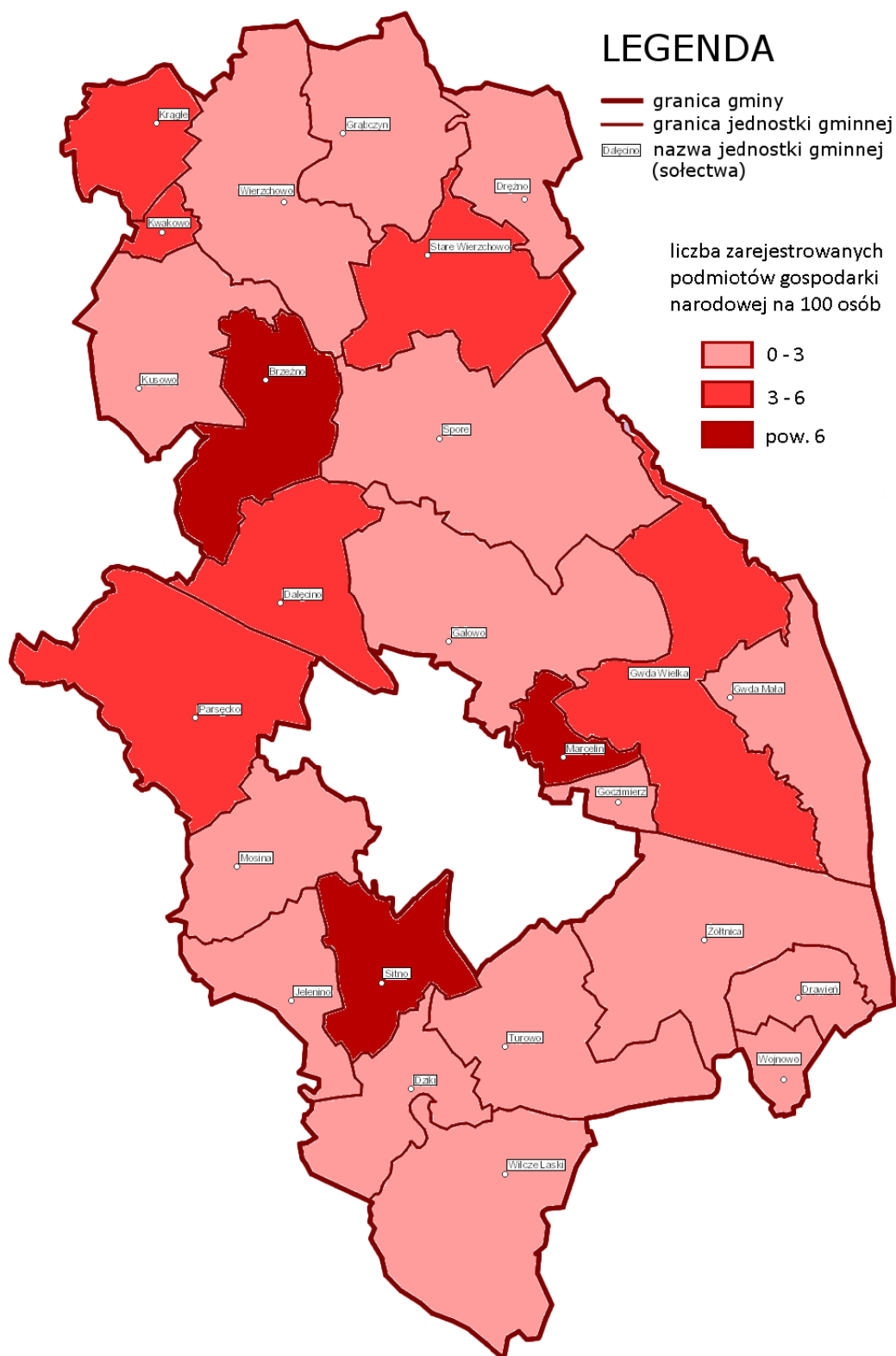
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Szczecinek

Na czerwono zaznaczono sołectwa dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy wynosząca 13,24%. Najwyższą wartość charakteryzowało sołectwo Brzeźno (23,81), z kolei najniższe – Wilcze Łaski (8,99) oraz Wojnowo (9,86).

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Sytuację gospodarczą na poziomie lokalnym analizuje się przede wszystkim za pomocą obserwacji liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych. W tym celu analizuje się wskaźnik *Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób*.

Wartości tego wskaźnika dla poszczególnych sołectw gminy Szczecinek były różne i wahały się od 0 do ponad 10 podmiotów na 100 mieszkańców Gminy. Dane pozyskano z Systemu REGON.

Rys. 6. Wizualizacja wskaźnika *liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu REGON

Tabela nr 16. Wskaźnik *liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób*

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	7,14
2	Dalęcino	3,06
3	Drawień	1,85
4	Drężno	0,00
5	Dziki	0,41
6	Gałowo	0,95
7	Godzimirz	1,32
8	Grąbczyn	1,03
9	Gwda Mała	2,35
10	Gwda Wielka	3,19
11	Jelenino	1,19
12	Krągłe	3,64
13	Kusowo	1,38
14	Kwakowo	3,37
15	Marcelin	6,64
16	Mosina	1,46
17	Parsęcko	3,78
18	Sitno	8,25
19	Spore	1,61
20	Stare Wierzchowo	3,16
21	Turowo	2,78
22	Wilcze Laski	2,02
23	Wierzchowo	2,17
24	Wojnowo	0,70
25	Żółtnica	2,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu REGON

Na czerwono zaznaczono sołectwa, dla których wartość wskaźnika jest mniejsza niż średnia dla Gminy wynosząca 2,6 podmioty na 100 mieszkańców. Najwyższe wartości charakteryzowały sołectwa Sitno (8,25), Brzeźno (7,14) oraz Marcelin (6,64), z kolei najniższe – Drężno (0,00) oraz Dziki (0,41).

Sfera przestrzenna i infrastrukturalna

Jednym z problemów, który szczególnie dotyka obszary wiejskie jest niewystarczający poziom zainwestowania w sferze infrastruktury technicznej. W przeciwieństwie do obszarów wysoko zurbanizowanych - wieś posiada rozproszoną zabudowę, co powoduje relatywnie wysokie koszty prowadzonych inwestycji i możliwości ich finansowania z podatków lokalnych oraz opłat czynszowych. Inwestorzy prywatni nie wykazują zainteresowania inwestycjami tam, gdzie przypuszczalne zyski z eksploatacji obiektów i sieci nie będą pokrywały kosztów początkowych inwestycji, a następnie utrzymania ich stanu technicznego. Z drugiej zaś strony, inwestycje publiczne finansowane z budżetów gmin nie są w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb mieszkańców. Dlatego tak ważne jest wsparcie tych gmin, które funkcjonują w słabej strukturze gospodarczej przy ograniczonych możliwościach prowadzenia inwestycji.

Do analizy obszaru sfery przestrzennej i infrastrukturalnej dla gminy Szczecinek wykorzystano wyłącznie wskaźniki fakultatywne (2) rekomendowane w *Zasadach*. Uwzględniono następujące wskaźniki:

- występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej),
- dostępność komunikacyjna.

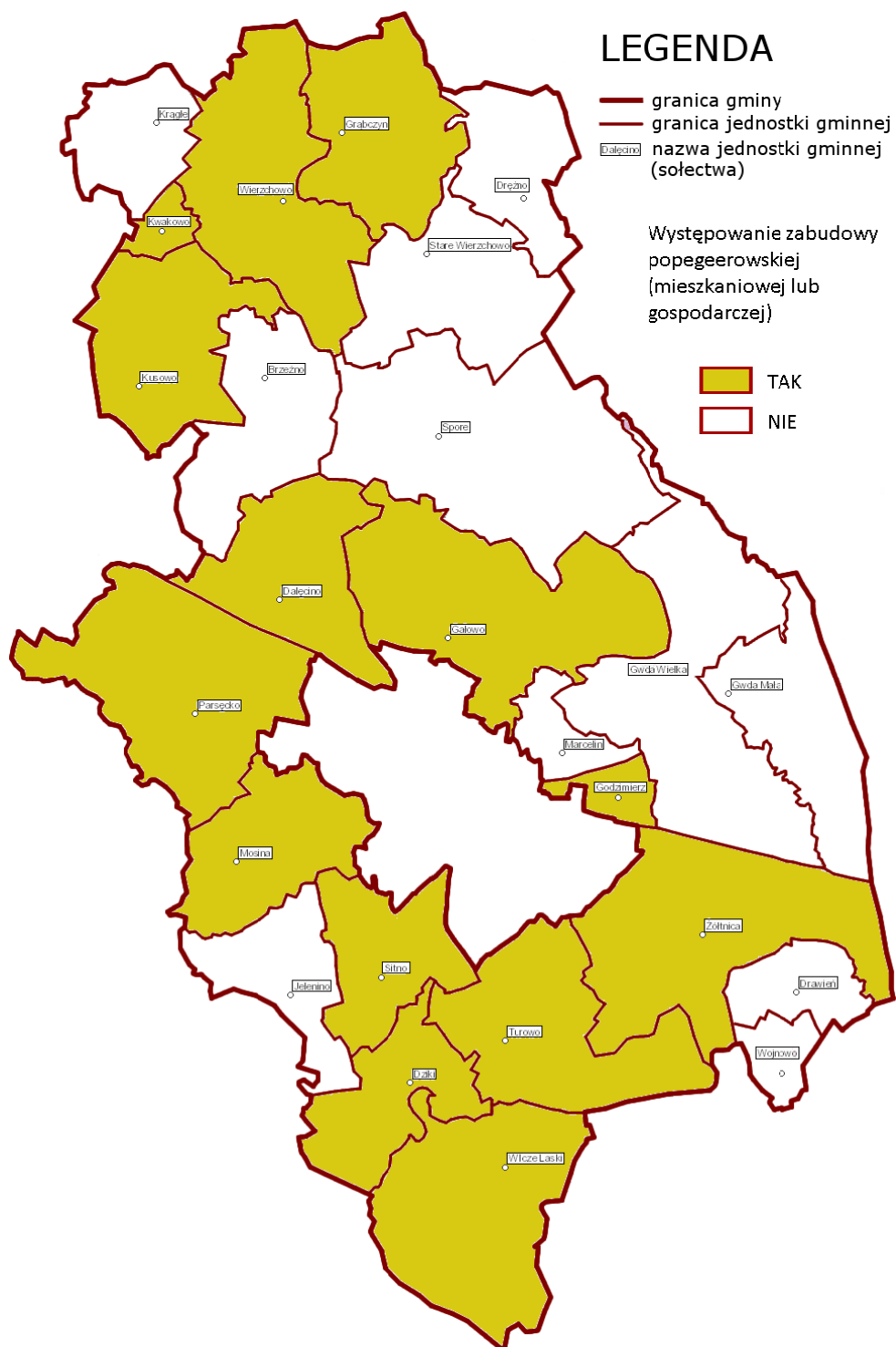
Występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej)

Wskaźnik *występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej)* wyznaczono w oparciu o badanie ewaluacyjne pn. *Ocena wsparcia w obszarze rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 oraz identyfikacja potencjału i potrzeb regionu w zakresie rewitalizacji. Raport końcowy, Szczecin, 2015*. W załączeniu do wskazanego *Opracowania* zostały sporządzone karty inwentaryzacji dla poszczególnych gmin województwa zachodniopomorskiego, w tym dla gminy Szczecinek. Spośród wielu informacji dostępnych na poziomie sołectw udostępniono m.in. następujące informacje:

- występowanie popegeerowskiej zabudowy mieszkaniowej,
- występowanie popegeerowskiej zabudowy gospodarczej.

Ponadto, dane wynikające z *Opracowania* zostały poszerzone o informacje pozyskane przez animatora lokalnego, który wizytował w każdym z sołectw gminy Szczecinek .

Rys. 7. Wizualizacja wskaźnika występowanie zabudowy popegeerowskiej. (mieszkaniowej lub gospodarczej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badanie ewaluacyjnego oraz wizytacji animatora

Tabela nr 17. Wskaźnik występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszkaniowej lub gospodarczej) (TAK – 1, NIE - 0)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	0
2	Dalęcino	1
3	Drawień	0
4	Drężno	0
5	Dziki	1
6	Gałowo	1
7	Godzimirz	1
8	Grąbczyn	1
9	Gwda Mała	0
10	Gwda Wielka	0
11	Jelenino	0
12	Krągłe	0
13	Kusowo	1
14	Kwakowo	1
15	Marcelin	0
16	Mosina	1
17	Parsęcko	1
18	Sitno	1
19	Spore	0
20	Stare Wierzchowo	0
21	Turowo	1
22	Wilcze Łaski	1
23	Wierzchowo	1
24	Wojnowo	0
25	Żółtnica	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badania ewaluacyjnego oraz wizytacji animatora

Z uwagi na postrzeganie występowania zabudowy popegeerowskiej jako zjawiska niekorzystnego dla gminy, uznano za bezzasadne określanie średniej wartości. Przyjęto również, że tam, gdzie ona występuje – ma charakter niekorzystny, tam gdzie jej nie ma – korzystny. Zabudowę popegeerowską stwierdzono w 14 sołectwach, nie występowała zaś w 11.

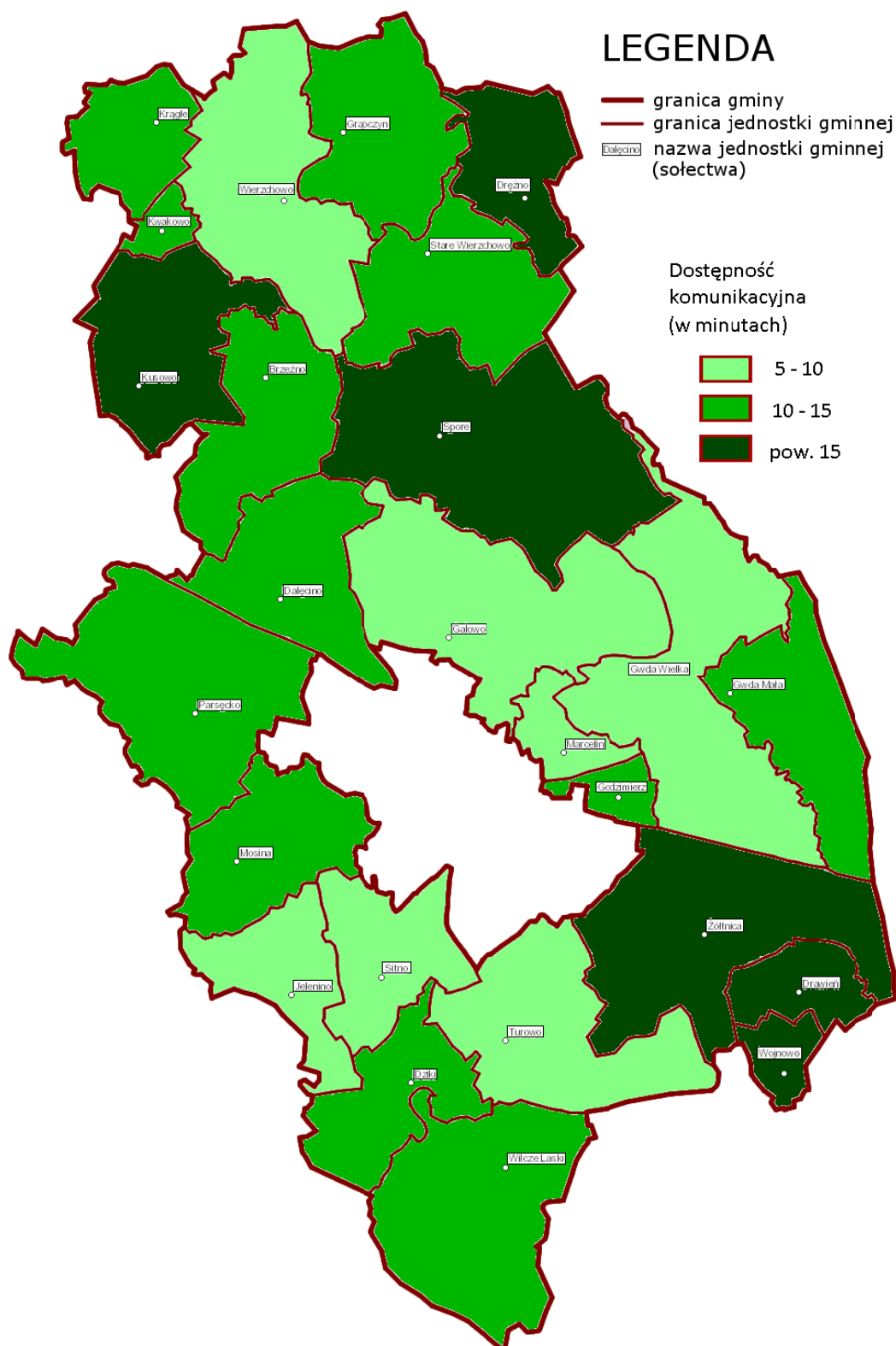
Dostępność komunikacyjna

Wiodącym problemem obszarów wiejskich jest niska dostępność komunikacyjna, która wynika z braku połączeń transportu publicznego, znacznych odległościami z miejscowości do urzędów publicznych, przedszkoli, szkół czy też placówek opieki zdrowotnej. Wykluczenie komunikacyjne przekłada się na wiele innych problemów, w tym związanych z bezrobociem (np. brak możliwości dojazdów do pracy) lub dowozem dzieci do przedszkola.

Ostatnim wskaźnikiem w sferze przestrzennej i infrastrukturalnej, a tym samym ostatnim wskaźnikiem w niniejszej analizie jest *dostępność komunikacyjna*, rozumiana jako dostępność komunikacyjna liczona w minutach dojazdu samochodem osobowym z centrum sołectwa do miejsca docelowego. W przypadku gminy Szczecinek uwzględniono dwa miejsca docelowe:

- urząd gminy,
- zakład opieki zdrowotnej (najbliższy względem analizowanego sołectwa).

Na potrzeby niniejszego opracowania założono, że mieszkańcy Gminy częściej potrzebują skorzystać z usług zakładu opieki zdrowotnej niż urzędu gminy, stąd przyjęto w obliczeniach wagę 0,6 dla zakładu opieki zdrowotnej, natomiast dla urzędu gminy – 0,4. Długość tras (w minutach) określono na podstawie portalu www.epodroznik.pl. Należy raz jeszcze podkreślić, że dane dla niniejszego wskaźnika zostały pozyskane za 2017 rok.

Rys. 8 Wizualizacja wskaźnika *dostępność komunikacyjna* (w minutach)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.epodroznik.pl

Tabela nr 18. Wskaźnik *dostępność komunikacyjna* (w minutach)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	14,8
2	Dalęcino	10,6
3	Drawień	15,2
4	Drężno	18,0
5	Dziki	11,2
6	Gałowo	8,4
7	Godzimirz	10,2
8	Grąbczyn	13,8
9	Gwda Mała	10,2
10	Gwda Wielka	9,8
11	Jelenino	9,0
12	Krągłe	13,2
13	Kusowo	15,0
14	Kwakowo	12,2
15	Marcelin	5,8
16	Mosina	10,8
17	Parsęcko	10,2
18	Sitno	6,0
19	Spore	15,0
20	Stare Wierzchowo	11,0
21	Turowo	5,8
22	Wilcze Łaski	11,8
23	Wierzchowo	7,2
24	Wojnowo	16,8
25	Żółtnica	16,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu www.epodroznik.pl

Średnia wartość dla Gminy wynosiła 11,55 minut. Czerwonym kolorem zaznaczono sołectwa, dla których wartość wskaźnika jest większa niż średnia dla Gminy. Najwyższe wartości charakteryzowały sołectwa Drężno (18,0 minut), Wojnowo (16,8 minut) oraz Żółtnica (16,8 minut), a najniższe Marcelin (5,8 minut), Turowo (5,8 minuty) oraz Sitno (6,0).

3.4 Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Szczecinek

Na podstawie wartości wskaźników wynikających z rozdziału 3.3. określono poziom zróżnicowania wewnątrzgminnego dla 25 jednostek analitycznych (sołectw) w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i infrastrukturalnej. Na tej podstawie oraz na podstawie konsultacji z lokalnym animatorem wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Szczecinek.

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto następujące definicje obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk o innym charakterze, tj. gospodarczym lub środowiskowym, lub przestrzenno-funkcjonalnym, lub technicznym.

Obszar rewitalizacji to obszar gminy ważny dla rozwoju lokalnego, stanowiący całość lub część obszaru zdegradowanego. Występuje w nim kumulacja zjawisk problemowych o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym. Obszar rewitalizacji stanowi tę część obszaru zdegradowanego, na którym prowadzone będą działania rewitalizacyjne.

Na tym etapie analizy nie określa się dopuszczalnego maksymalnego zasięgu obszaru zdegradowanego, przy czym nie może to być obszar całej gminy ze względu na cel delimitacji, jakim jest wskazanie koncentracji badanych zjawisk na konkretnym terenie. Obszarem zdegradowanym są zatem te wszystkie tereny w gminie, na które nakłada się kilka negatywnych zjawisk nie tylko społecznych, ale również negatywnych zjawisk z pozostałych sfer. Obszar zdegradowany może być złożony z podobszarów, przy czym w każdym z tych podobszarów musi spełniać warunki stawiane obszarowi zdegradowanemu ze względu na koncentrację zespołu zjawisk negatywnych.

Zgodnie z wytycznymi określonymi w *Zasadach realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*, interwencja w ramach rewitalizacji może być kierowana do obszaru stanowiącego nie więcej niż 20% powierzchni gminy i nie więcej niż 30% jej populacji. W związku z powyższym, obszar rewitalizacji posiada ograniczenia powierzchniowe i ludnościowe. Jest to związane bezpośrednio z warunkiem koncentracji środków oraz działań na konkretnych, najbardziej zdegradowanych obszarach gminy.

W poniższej tabeli wykazano liczbę odchyleń „na niekorzyść” w poszczególnych sołectwach (jednostkach gminnych) pod względem badanych wskaźników.

Tabela nr 19. Liczba odchyłeń w jednostkach gminnych

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Brzeźno	3
2	Dalęcino	2
3	Drawień	5
4	Drężno	4
5	Dziki	2
6	Gałowo	4
7	Godzimirz	2
8	Grąbczyn	6
9	Gwda Mała	3
10	Gwda Wielka	1
11	Jelenino	2
12	Krągłe	4
13	Kusowo	5
14	Kwakowo	4
15	Marcelin	2
16	Mosina	4
17	Parsęcko	3
18	Sitno	5
19	Spore	5
20	Stare Wierzchowo	3
21	Turowo	2
22	Wilcze Łaski	4
23	Wierzchowo	5
24	Wojnowo	2
25	Żótnica	3

Źródło: opracowanie własne

Z rysunku oraz tabeli wynika, że najbardziej zdegradowanym sołectwem w Gminie jest Grąbczyn, natomiast najmniej Gwda Wielka.

Wyznaczając obszar zdegradowany, wzięto pod uwagę całe sołectwa pod względem obszarowym. Z kolei wyznaczając obszar rewitalizacji, uwzględniono części sołectw.

Istnieją dwa podejścia w wyznaczaniu obszarów rewitalizacji na terenach wiejskich, przy założeniu, że dane wskaźnikowe zbierane były na poziomie sołectw:

- 1) do obszaru rewitalizacji włącza się obszary zabudowane najbardziej zdegradowanych sołectw (tereny osadnicze) wraz z obszarami wykazującymi potencjał ze względu na przyszłe projekty rewitalizacyjne, zlokalizowane w pobliżu obszarów zabudowanych. Zalicza się do nich obszary pokolejowe, powojkowe, przemysłowe oraz niewielkie obszary niezabudowane, takie jak parki czy działki nad rzekami lub jeziorami.
- 2) Do obszaru rewitalizacji zalicza się obszary najbardziej zdegradowanych sołectw pomniejszone o tereny pól uprawnych, dużych kompleksów leśnych czy jezior, czyli te tereny na których z pewnością nie będą przeprowadzane działania rewitalizacyjne.

Różnicą w wyznaczaniu obszarów rewitalizacji w zależności od przyjętego podejścia jest zazwyczaj większy obszar w przypadku podejścia opisanego w punkcie 2).

Na etapie wyznaczania obszarów rewitalizacji dla gminy Szczecinek nie było jeszcze określonych potencjalnych projektów rewitalizacyjnych, w związku z powyższym zastosowano podejście opisane w punkcie 2). Zwiększyło to prawdopodobieństwo, że wszystkie projekty rewitalizacyjne znajdą się na obszarze rewitalizacji i nie zostanie pominięty (wyłączony) istotny obszar.

Na podstawie powyższych zapisów oraz stosownie do przeprowadzonej analizy wskaźnikowej, jak i konsultacji z animatorem lokalnym wyznaczono następujące jednostki analityczne jako obszar zdegradowany na terenie gminy Szczecinek: Drawień, Dreżno, Dziki, Godzimierz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Wilcze Łaski, Wierzchowo.

Jako **obszar rewitalizacji** wyznaczono części następujących jednostek analitycznych: Drawień, Dreżno, Dziki, Godzimierz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Stare Wierzchowo, Wilcze Łaski.

Wizualizacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji znajduje się na poniższym rysunku.

Podczas wyznaczania obszaru rewitalizacji zachowane zostały zalecenia Urzędu Marszałkowskiego zawarte w *Zasadach* dotyczące liczby ludności oraz powierzchni tego obszaru:

- liczba ludności na obszarze rewitalizacji: 2 067, tj. 22,61 % ludności gminy Szczecinek,
- powierzchnia obszaru rewitalizacji: 40,91 km², tj. 7,48 % powierzchni gminy Szczecinek.

Wyznaczone obszary zdegradowane i rewitalizacji w gminie Szczecinek charakteryzują się kumulacją negatywnych zjawisk w większości analizowanych sfer (społecznej, gospodarczej, przestrzennej i infrastrukturalnej).

Zgodnie z przyjętą metodologią w dalszej kolejności obszar rewitalizacji poddany będzie diagnozie pogłębionej w celu rozpoznania szczegółowych problemów, których nie można było wyznaczyć opierając się o wskaźniki statystyczne zaproponowane w pierwszej części diagnozy (analizy).

4. Diagnoza pogłębiona obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i lokalnych liderów

4.1. Partycypacyjna ocena obszaru rewitalizacji

Diagnoza pogłębiona dostarcza informacji na temat kumulacji negatywnych zjawisk, jak również pozwala rozpoznać potencjał rozwojowy obszaru. Należy zaznaczyć, że dodatkowo można wskazać taki obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy – może okazać się, że jest to cały obszar zdegradowany, jego część albo jeden z obszarów zdegradowanych lub ich części.

Obszar rewitalizacji musi być obszarem skoncentrowanym, ale nie musi być obszarem ciągłym przestrzennie. Możliwe jest utworzenie kilku podobszarów, ważne jednak aby łącznie nie przekraczały wyżej wskazanych limitów.

Zgodnie z przyjętą definicją, obszar rewitalizacji wyznaczono (rysunek 3) w oparciu o diagnozę pogłębioną przy wykorzystaniu czterech metod badawczych:

- Indywidualna ankieta bezpośrednia – z sołtysami w Gminie,
- IDI – *Individual In-Depth Interview*, tj. indywidualny wywiad pogłębiony – z osobami sprawującymi władzę w gminie (wójt/burmistrz),
- FGI – *Focus Group Interview*, tj. zogniskowany wywiad grupowy – z lokalnymi liderami w gminie,
- Lokalne animacje – z mieszkańcami sołectw.

Celem diagnozy pogłębionej są następujące cele szczegółowe:

- identyfikacja problemów i potrzeb społecznych oraz określenie stopnia ich ważności dla mieszkańców w gminie z uwzględnieniem perspektywy różnych grup interesu, tj. sołtysów, przedstawicieli władz lokalnych oraz innych mieszkańców;
- dokonanie pogłębionej diagnozy potencjału rozwojowego gminy ze szczególnym uwzględnieniem aspektów społecznych, gospodarczych i przestrzennych i infrastrukturalnych;
- ocena potencjału rozwojowego gminy przez różne grupy mieszkańców, tj. sołtysów, przedstawicieli władz lokalnych i lokalnych liderów;
- ustalenie i konsultacja wstępnych propozycji (pomysłów) na projekty możliwe i sugerowane do włączenia w plany rewitalizacji dla wybranych obszarów na terenie wytypowanych gmin województwa zachodniopomorskiego włączonych w Specjalną Strefę Włączenia. Obserwacje na potrzeby pogłębionej diagnozy przeprowadzono za pomocą różnych metod i technik badawczych, w zależności od postawionych celów szczegółowych oraz grupy respondentów (interesariuszy).

4.2. Obszar rewitalizacji w opinii wójta gminy Szczecinek

Szeroko pojęta poprawa warunków życia mieszkańców gminy, jej zrównoważony rozwój oraz działania na rzecz powstania nowych miejsc pracy to priorytety samorządu Gminy Szczecinek w obecnej kadencji. Zasadność przyjętego kierunku działania organów Gminy oparta jest na obserwacji zachodzących na terenie gminy procesów społecznych i gospodarczych, jak również diagnozach przeprowadzonych w roku 2016 na potrzeby sporządzenia strategii rozwoju dla Gminy Szczecinek oraz w 2017 – na potrzeby „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Szczecinek”.

Głębokie przemiany polityczno-społeczno-gospodarcze, które rozpoczęły się w drugiej połowie ubiegłego wieku, stały się główną przyczyną degradacji znacznej części terenów Gminy Szczecinek oraz jej tkanki

społecznej. W konsekwencji brak zakładów pracy, zwłaszcza w sektorze produkcyjnym, likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych, brak tradycji prywatnej działalności gospodarczej, szczególnie brak infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, regulacji polityki przestrzennej, spowodowały wszechstronne zubożenie lokalnego społeczeństwa.

Tylko całościowe działania samorządu w obszarze polityki społecznej, budowy niezbędnej infrastruktury, przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu, cyfrowemu oraz działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego i adekwatnego do potrzeb lokalnej społeczności planu zagospodarowania przestrzennego, mogą przyczynić się do wymiernych i oczekiwanych zmian. Wspólnym mianownikiem tych działań wydaje się być rewitalizacja.

Zgodnie z przyjętymi założeniami ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023) rewitalizacja to kompleksowy proces przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.

Jak niezwykle istotne dla wspólnoty samorządowej są działania, które wynikają z ich potrzeb, są przedmiotem publicznych konsultacji, a więc wpisują się w ideę rewitalizacji, można zobaczyć na przykładzie Sołectw Godzimierz i Dziki. Tzw. miękkie inicjatywy społeczne pn. „Dzika integracja” oraz „Plac naszych marzeń”, pozwoliły stworzyć oczekiwane, mające charakter integracyjny miejsca. Kolejne, bliźniacze działania wkrótce zostaną zrealizowane w Sołectwie Kusowo w miejscowości Trzebiechowo i Sołectwie Stare Wierzchowo.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowanych jest szereg przedsięwzięć, które realizować zamierza Gmina jak i mieszkańcy, organizacje pozarządowe czy prywatne podmioty gospodarcze. Dla przykładu, Fundacja Nasz Drawień stawia na ożywienie gospodarki wiejskiej i integrację lokalnej społeczności wokół zagadnień związanych z zasobami wewnętrznymi sołectwa. Szczecinecki Hufiec ZHP planuje modernizację i rozwój Stacji Harcerskiej im. hm. Marcina Wielochowskiego w Drężnie. W przypadku Dzików i planów związanych z powstaniem centrum kartingowego oraz tzw. „Wiejskiego SPA”, interesariusz stawia na profesjonalne usługi oraz powrót do tradycyjnego gospodarstwa wiejskiego, rozwinięcie szeroko pojętej turystyki. Efektem finalnym dla lokalnej społeczności będzie ożywienie gospodarcze, lepsza infrastruktura drogowa i miejsca pracy. W Kusowie jeden z interesariuszy stawia na edukację i ekologię poprzez stworzenie w najstarszej części wsi gospodarstwa ekologicznego. Tu, obok stworzenia nowych miejsc pracy, ważnym aspektem będzie integracja mieszkańców oraz ich udział w tworzeniu tegoż gospodarstwa. Drugi podmiot zamierza założyć ośrodek jeździecki wraz z towarzyszącą infrastrukturą.

Projekty, które zamierza realizować Gmina Szczecinek, wydają się być typowo inwestycyjne – np. budowa sieci kanalizacyjnej, adaptacja obiektu na potrzeby sali wiejskiej, remonty tych już istniejących, ale nie tylko. Wśród nich znajduje się m.in. budowa mini – targowiska, wytyczenie nowych szlaków pieszych, rowerowych i konnych.

Warto dodać, że planując działania, uwzględnione zostały wytyczne poszczególnych resortów Rady Ministrów, jak również wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, które z jednej strony pozwoliły sprecyzować zadania, ale również stanowiły swoiste ograniczenia.

Realizacja wyznaczonych priorytetów zapewne będzie procesem niezwykle trudnym, zaskakującym. Jednak ufam, że zaplanowane komplementarne działania w obszarze wielu polityk oraz przedstawione wyżej

projekty – o ile uda się je urzeczywistnić, stanowiąc będą silny impuls rozwojowy i przyczyniać się do wszechstronnej poprawy jakości życia mieszkańców gminy Szczecinek.

Ryszard Jasionas Wójt Gminy Szczecinek

4.3 Charakterystyka podobszarów rewitalizacji – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań.

4.3.1 Podobszar rewitalizacji Godzimierz

PROBLEMY

Główne problemy podobszaru rewitalizacji Godzimierza określone przez Sołtysa wsi:

- wieś o zabudowie, historii i mentalności mieszkańców po PGR,
- niewielkie zaangażowanie społeczne mieszkańców w codzienne życie wsi,
- niski przyrost naturalny,
- nieutwardzona, znacznie krótsza droga łącząca Godzimierz ze Szczecinkiem,
- zły stan świetlicy (brak wyposażenia, pomieszczenie po byłej kotłowni niedostosowane do potrzeb mieszkańców),
- niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- niewystarczające oświetlenie wsi,
- Brak ograniczeń prędkości dla pojazdów przejeżdżających przez wieś (spowalniacze)
- Niskie zaangażowanie mieszkańców w utrzymanie czystości wsi (dzikie wysypiska śmieci)

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Godzimierza przedstawione przez mieszkańców:

- Świetlica niedostosowana do potrzeb, bez oferty dla dzieci, młodzieży i dorosłych
- Zły stan oświetlenia
- Stary plac zabaw
- Brak miejsca spotkań dla seniorów
- Brak komunikacji publicznej
- nieutwardzona krótsza trasa łącząca Godzimierz ze Szczecinkiem

POTRZEBY

Kluczowe potrzeby zidentyfikowane przez Sołtysa wsi:

- Poprawa estetyki wsi
- Edukacja w zakresie segregacji śmieci

- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży odpowiadających zainteresowaniom i potrzebom adekwatnym do zmian i kierunków edukacji – w tym zajęcia komputerowe i językowe
- Animacja zewnętrzna – prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu
- modernizacja placu zabaw, boiska
- budowa siłowni zewnętrznej
- Remont wiejskiej, przydrożnej kapliczki
- Stworzenie miejsca zabaw, spotkań i integracji dla seniorów (adaptacja miejsca składowania węgla przy kotłowni / obecnej świetlicy/)
- Utwardzenie krótszej drogi łączącej Godzimirz ze Szczecinkiem

POTENCJAŁY

Potencjał rozwoju wsi Godzimirz tkwi w adaptacji kotłowni i dostosowania jej i terenu przyległego do potrzeb mieszkańców zarówno tych najmłodszych, jak i seniorów. Połączenie Godzimirza ze Szczecinkiem krótszą, utwardzoną drogą jest istotnym elementem potencjałów, podobnie jak położenie w okolicach leśnych (możliwość prac sezonowych) i w niedalekiej odległości od jeziora. Podstawowe potrzeby mieszkańców są zaspokajane w lokalnym sklepie, połączenie z większą miejscowością ułatwia codzienne funkcjonowanie mieszkańców i poszerza wachlarz możliwości zdobycia zatrudnienia.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Adaptacja świetlicy na cele zgodne z oczekiwaniami mieszkańców
- Poprawa estetyki wsi przez nasadzenia, remont budynków należących do Gminy
- Remont, utwardzenie krótszej drogi łączącej Godzimirz ze Szczecinkiem
- Stworzenie szlaku rowerowego łączącego pobliskie wsie atrakcyjnymi turystycznie terenami z wykorzystaniem obecnych dróg, ścieżek
- Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej: boisko, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, miejsce spotkań seniorów
- Remont i konserwacja przydrożnej kapliczki
- Organizacja zajęć i działań aktywizacyjnych dla wszystkich grup społecznych
- Działania profilaktyczne przeciwdziałania alkoholizmowi
- Działania zmierzające do podniesienia kompetencji mieszkańców

- Wzmacnianie działań lidera i wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój wsi
- Edukacja w zakresie segregacji odpadów, zwiększenie ilości koszy
- Poprawa oświetlenia

4.3.2 PODOBSZAR REWITALIZACJI DZIKI

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Dziki zidentyfikowane przez Sołtysa wsi:

- Oddalenie od głównych szlaków komunikacyjnych
- Wieś z zabudową i historią po PGR (dawny tzw. KOMBINAT obejmujący kilka wsi: Wilcze Laski, Turowo, Dziki i prawdopodobnie Godzimierz)
- zły stan dróg
- Brak komunikacji
- Brak chodnika
- Zły stan lub brak oświetlenia
- Brak sklepu, szkoły, kościoła
- Brak kanalizacji, budynki mieszkalne podłączone do wspólnych szamb, bez wodomierzy, niejasny podział opłat
- Świetlica wymagająca remontu
- Brak zewnętrznego miejsca integracji
- Wieś nieestetyczna.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Dziki przedstawione przez mieszkańców:

- Brak kanalizacji
- Nieestetyczna wieś
- Brak sklepu
- Niedostateczna komunikacja publiczna
- Brak chodników, oświetlenia
- Zły stan dróg gminnych
- Brak boiska i miejsca rekreacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych

POTRZEBY

Priorytetowe potrzeby podobszaru rewitalizacji wsi Dziki przedstawione przez Sołtysa:

- Poprawa estetyki wsi
- Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców wsi i pozyskanie inwestora oraz tworzenie miejsc pracy
- Podłączenie do kanalizacji
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży odpowiadających zainteresowaniom i potrzebom adekwatnym do zmian i kierunków edukacji – w tym zajęcia komputerowe i językowe
- Animacja zewnętrzna – prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu
- Budowa boiska, zewnętrznego miejsca integracji
- Remont świetlicy
- Budowanie tożsamości mieszkańców wsi, integracja
- Budowa chodników, poprawa gminnych dróg i oświetlenia

POTENCJAŁY

- Pobliskie jeziora
- Rozwój agroturystyki
- Zagospodarowanie terenu po zabytkowym kościele/parku
- Świetlica wiejska
- Teren przy świetlicy należący do Gminy: boisko, plac zabaw, siłownia zewnętrzna
- Miejscowość położona na szlaku drogi alternatywnej łączącej trasę S11(Poznań – Kołobrzeg) z S20 (Szczecin – Szczecinek). Jedyne połączenie obu tras umożliwiające przejazd bez dojeżdżania do Szczecinka, co jest dodatkowym atutem przy rozpoczętej budowie obwodnicy miasta Szczecinek
- Położenie w pobliżu lasów
- Duże obszary pól, gospodarze głównie spoza Dzików

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

Rozwiązania zdiagnozowanych problemów podobszaru rewitalizacji wsi Dzikie proponowane przez mieszkańców:

- Podłączenie do kanalizacji
- Budowa chodnika, poprawa stanu dróg gminnych i oświetlenia
- Budowa infrastruktury rekreacyjnej: boisko, plac zabaw, siłownia
- Remont świetlicy
- Organizacja zajęć zwiększających kompetencje zawodowe mieszkańców wsi
- Organizacja zajęć i działań aktywizujących dla wszystkich mieszkańców wsi
- Wsparcie dla potencjalnych inwestorów
- Rozwój agroturystyki, podkreślanie atutów i atrakcji
- Budowa alternatywnej drogi łączącej drogi krajowe nr 11 i 20 przed obwodnicą miasta Szczecinek

4.3.3 Podobszar rewitalizacji Starego Wierzchowa

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Starego Wierzchowa zdefiniowane przez sołtysa wsi:

- Wieś atrakcyjna turystycznie, za czym nie nadąża infrastruktura
- 2/3 wsi pozbawiona chodników
- Zły stan dróg gminnych
- Bardzo słabe oświetlenie
- Wieś pozbawiona kanalizacji, przydomowe oczyszczalnie
- oddalenie od głównych dróg,
- duża ilość dzikiej zwierzyny (lisy i watahy wilków polują na przydomowe ptactwo głównie w okresie zimy)
- alkoholizm
- Niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne
- Bardzo zaangażowana pani prowadząca świetlicę (integruje dzieci i młodzież)
- Niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Starego Wierzchowa zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Brak boiska
- Brak kanalizacji (oraz obawa przed wysokimi rachunkami)
- Zły stan świetlicy
- Zły stan dróg gminnych i brak chodnika
- Brak komunikacji publicznej
- Niedostateczne oświetlenie ulic
- Estetyka wsi

POTRZEBY

Najważniejsze potrzeby podobszaru rewitalizacji Starego Wierzchowa zidentyfikowane przez Sołtysa:

- Prowadzenie zajęć na świetlicy w okresie letnim, gdy dzieci i mieszkańcy są pozbawieni transportu publicznego.
- Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Rozwijanie agroturystyki i turystyki.
- Budowa chodników
- Budowa szlaku rowerowego.
- Stworzenie miejsca na sprzedaż owoców i warzyw, wsparcie lokalnych gospodarzy (sprzedaż sezonowa związana z turystyką wypoczynkową).
- Poprawa estetyki wsi.
- Budowa boiska przy świetlicy.
- Poprawa oświetlenia wsi.
- Remont świetlicy.
- Podłączenie do kanalizacji (mimo obawy przed wysokimi rachunkami).

POTENCJAŁY

- Pobliskie jeziora.
- Lasy (możliwość pracy sezonowej; lasy bogate w grzyby i jagody).
- Świetlica wiejska i teren do niej przyległy; możliwość zagospodarowania na boisko do gry w piłkę nożną dla młodzieży.

- Zabytkowy kościół.
- Wieś w dużej mierze gospodarcza.
- Sklep.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Remont dróg i budowa chodników.
- Budowa kanalizacji
- Stworzenie szlaków rowerowych podnoszących walory turystyczne miejscowości i okolicy.
- Modernizacja i doposażenie świetlicy wiejskiej w celu uatrakcyjnienia zajęć dla każdej grupy wiekowej.
- Budowa boiska do gry w piłkę nożną na terenie przy świetlicy należącym do gminy Szczecinek.
- Poprawa estetyki wsi.
- Stworzenie miejsca sprzedaży produktów rolnych (owoców i warzyw), budowa straganów i promocja.

4.3.4 PODOBSZAR REWITALIZACJI DRĘŻNO

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Drężno zidentyfikowane przez sołtysa:

- Zły stan chodników.
- Brak opieki nad osobami w wieku podeszłym; pomoc sąsiedzka.
- Brak kanalizacji.
- Brak gazu.
- Brak zewnętrznego miejsca spotkań dla mieszkańców wsi.
- Nieogrodzony plac zabaw dla dzieci.
- Brak stabilnej i stałej oferty dla dzieci na zajęcia prowadzone w świetlicy (częste zmiany osoby prowadzącej zajęcia). Brak oferty w okresie letnim.

Kluczowe problemy podobszaru zidentyfikowane przez mieszkańców wsi Drężno:

- Zły stan chodników.
- Brak zewnętrznego miejsca spotkań.
- Brak szlaków rowerowych.
- Brak komunikacji publicznej.

- Brak kanalizacji.

POTRZEBY

Najważniejsze potrzeby podobszaru zidentyfikowane przez Sołtysa wsi Drężno:

- Opieka nad osobami starszymi, wsparcie pomocy sąsiedzkiej.
- Rozwijanie turystyki i agroturystyki (stanica harcerska – sąsiaduje bezpośrednio z Drężnem).
- Budowa szlaków rowerowych.
- Wspieranie i współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną.
- Budowa ogrodzenia i poprawa bezpieczeństwa na placu zabaw.
- Stworzenie miejsca rekreacji zewnętrznej dla mieszkańców wsi.
- Budowa i podłączenie do kanalizacji.
- Poprawa stanu chodników.
- Zwiększenie oferty i poprawa atrakcyjności zajęć w świetlicy.
- Zagospodarowanie zabytkowego parku, drzewostanu.

POTENCJAŁY

- Jezioro i funkcjonująca Stanica Harcerska.
- Atrakcyjne wypoczynkowo tereny.
- Świetlica wiejska
- Działalność Ochotniczej Straży Pożarnej.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Budowa szlaku rowerowego (droga krajowa nr 11 – Stare Wierzchowo – Drężno – Grąbczyn).
- Budowa i podłączenie do kanalizacji.
- Stworzenie zewnętrznego miejsca rekreacji dla wszystkich mieszkańców wsi.
- Budowa wiaty.
- Poprawa stanu chodników.
- Budowa kanalizacji.
- Wspieranie i tworzenie warunków na rozwój Stanicy Harcerskiej.

- Stabilna i atrakcyjna oferta dla dzieci w wiejskiej świetlicy.
- Organizowanie zajęć i działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów.

4.3.5. PODOBSZAR REWITALIZACJI GRĄBCZYN

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Grąbczyn zidentyfikowane przez Panią Sołtys:

- Oczyszczenie plaży, kąpieliska.
- Wyludniająca się wieś.
- Brak kanalizacji i nierozwiązany temat oczyszczalni przydomowych.
- Oddalenie do głównych szlaków komunikacyjnych, peryferyjna miejscowość na mapie Gminy Szczecinek.
- Niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne.
- Atrakcyjność walorów przyrodniczych.
- Zły stan dróg i chodników.
- Niedokończony remont wiejskiej świetlicy.
- Brak osoby do prowadzenia zajęć animacyjnych dla dzieci i dorosłych.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Grąbczyn zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Brak kanalizacji.
- Zły stan dróg i chodników.
- Brak komunikacji publicznej.
- Zły stan świetlicy i brak oferty dla mieszkańców.
- Brak zajęć animacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.
- Poprawa estetyki wsi.

POTRZEBY

Najważniejsze potrzeby podobszaru rewitalizacji wsi Grąbczyn zidentyfikowane przez Panią Sołtys.

- Poprawa komunikacji.
- Budowa kanalizacji i połączeń oczyszczalni przydomowych dla gospodarstw oddalonych od wsi.
- Rozwój agroturystyki.
- Poprawa estetyki wsi.

POTENCJAŁY

- Wieś położona nad dużym, czystym i zarybionym jeziorem.
- Pobliskie grodziska o wysokiej wartości historycznej – miejsca analiz archeologicznych, starsze od grodzisk w Gnieźnie.
- Walory turystyczne.
- Możliwość prac sezonowych – zbieractwo.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Budowa szlaku rowerowego (droga krajowa nr 11 – Stare Wierzchowo – Drężno – Grąbczyn).
- Stworzenie szlaku atrakcji historycznych – grodziska nad jeziorem Wierzchowo.
- Budowa chodników.
- Poprawa stanu dróg.
- Uruchomienie komunikacji publicznej.
- Oczyszczenie plaży i budowa kąpieliska.
- Remont świetlicy.
- Zatrudnienie pani świetlicowej – profesjonalnej animatorki, która pobudzi mieszkańców wsi do działania.
- Budowa kanalizacji i przydomowych oczyszczalni.
- Stworzenie ogniska – miejsca integracji mieszkańców.

4.3.6. PODOBSZAR REWITALIZACJI WSI TRZEBIECHOWO (wraz z Kusowem)

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Trzebiechowa zidentyfikowane przez Panią Sołtys:

- Jakość oferty pozalekcyjnej dla dzieci.
- Niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne.
- Brak chodników na wsi.
- Słabe oświetlenie wsi.
- Wieś skanalizowana – wyższe opłaty za wodę i ścieki.

- Ubogie społeczeństwo, dużo osób utrzymuje się z pomocy GOPS.
- Alkoholizm.
- Mieszkańcy z niskim wykształceniem, pozbawieni wsparcia i perspektyw.
- Zamknięte środowisko z dala od głównych szlaków komunikacyjnych.
- Drobnie kradzieże.
- W świetlicy są prowadzone zajęcia bez wsparcia dzieci w nauce.
- Bardzo skromny plac zabaw – dwa urządzenia.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Trzebiechowo/Kusowo zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Zły stan chodników, niebezpieczne poruszanie się po drogach gminnych.
- Brak miejsca do integracji i aktywności dla dorosłych mieszkańców wsi.
- Dopuszczenie placu zabaw.
- Brak zajęć animacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.
- Poprawa oświetlenia.
- Brak komunikacji publicznej.
- Brak pracy.

POTRZEBY

Najważniejsze potrzeby podobszaru rewitalizacji Trzebiechowo/Kusowo zidentyfikowane przez Panią Sołtys i Radną:

- Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu pieszych.
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci.
- Organizowanie zajęć animacyjnych dla mieszkańców.
- Organizowanie szkoleń zawodowych i doskonalących na rynku pracy dla mieszkańców.
- Wsparcie i promocja lokalnych gospodarstw ekologicznych i lokalnych przedsiębiorców.
- Budowa siłowni zewnętrznej i rozbudowa placu zabaw.
- Przeciwdziałania alkoholizmowi i jego skutkom społecznym.
- Tworzenie produktów lokalnych.
- Zorganizowanie ścieżek przyrodniczych.
- Dopuszczenie świetlicy.

POTENCJAŁY

- Miejsce na budowę siłowni i placu zabaw dla dzieci.
- Ekologiczny rejon Gminy Szczecinek – czyste środowisko, wyjątkowy, stary i dużej wartości drzewostan (aleje dębowe).
- Zagospodarowanych pałac i park przypałacowy – należący do prywatnego właściciela.
- Możliwość rozwoju ekologicznych gospodarstw.
- Sołtys, która jest liderką i potrafi dotrzeć do mieszkańców, zaangażować ich.
- Możliwość prac sezonowych i dorywczych.
- Jezioro.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Doposażenie świetlicy.
- Zatrudnienie animatorki do prowadzenia zajęć dla wszystkich mieszkańców; pomoc w odrabianiu lekcji najmłodszym.
- Profilaktyka leczenia uzależnień.
- Budowa siłowni zewnętrznej jako miejsca aktywności mieszkańców.
- Rozbudowa placu zabaw.
- Wsparcie i rozwój ekologicznych gospodarstw.
- Remont dróg gminnych i budowa chodników.
- Zadbanie o drzewostan.
- Budowa szlaków rowerowych.
- Agroturystyka.

4.3.7. Podobszar rewitalizacji Kwakowo**PROBLEMY**

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Kwakowo zidentyfikowane przez Sołtys:

- Świetlica pozbawiona węzła sanitarnego.
- Wieś oddalona od głównych szlaków komunikacyjnych.
- Brak komunikacji publicznej.
- Niska liczba mieszkańców.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Kwakowa zdefiniowane przez mieszkańców:

- Brak wężła sanitarnego przy świetlicy.
- Brak komunikacji publicznej.
- Wieś pozbawiona chodników.
- Bardzo mała wieś i niewielka ilość mieszkańców.

POTRZEBY

- Remont świetlicy i dobudowa wężła sanitarnego (brak toalety i wody).
- Budowa chodników.

POTENCJAŁ

- Wieś położona na uboczu.
- Duże walory krajobrazowe, lasy, dużo dzikich zwierząt.
- Bezpieczna i cicha miejscowość.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Remont świetlicy (wyposażenie w wodę i węzeł sanitarny).
- Budowa chodników.
- Rozwój turystyki i ekologicznych gospodarstw.
- Poprawa komunikacji publicznej.

4.3.8. Podobszar rewitalizacji Krągłe

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Krągłe zidentyfikowane przez Sołtysa:

- Sala świetlicy bez zaplecza sanitarnego.
- Świetlica wymagająca remontu i doposażenia. Konieczność palenia w piecu (bywa chłodno).
- Niedoposażony plac zabaw dla dzieci.
- Konieczność wyrównania boiska do gry w siatkę.
- Źle wykonany chodnik.
- Konieczność remontu dróg gminnych.
- Utrudnione dojście do indywidualnych zabudowań, brak ścieżek i dróg.

- Bezrobocie. Niskie kwalifikacje mieszkańców.
- Alkoholizm.
- Oddalenie od głównych szlaków komunikacji.
- Niedostateczne oświetlenie.

Kluczowe problemy podobszaru Krągłe zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Bezrobocie.
- Brak komunikacji publicznej.
- Niedostępność urzędów.
- Oddalenie od miasta.
- Poprawa estetyki wsi.
- Brak oferty szkoleniowej, warsztatowej dla wszystkich grup wiekowych.
- Świetlica bez zaplecza sanitarnego.

POTRZEBY

- Remont i doposażenie świetlicy.
- Uruchomienie komunikacji publicznej.
- Wsparcie i promocja regionalnych produktów (mleko).
- Organizowanie szkoleń zawodowych i doskonalących na rynku pracy dla mieszkańców.
- Wsparcie dzieci w doskonaleniu ich kompetencji; pomoc w odrabianiu lekcji; atrakcyjne zajęcia pozalekcyjne; wycieczki.
- Rewitalizacja boiska.
- Doposażenie miejsca integracji i spotkań mieszkańców.
- Podejmowanie działań profilaktycznych przeciwdziałających alkoholizmowi i jego skutkom społecznym.

POTENCJAŁY

- Aktywny Sołtys.
- Mieszkańcy chętnie podejmujący działania.
- Integracja z wsią Kwakowo.
- Pomoc sąsiedzka.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Remont i doposażenie świetlicy.
- Prowadzenie zajęć doszkalających dla dzieci.
- Promocja produktów lokalnych (mleko).
- Uruchomienie komunikacji publicznej.
- Działania profilaktyczne dot. alkoholizmu.
- Remont dróg gminnych i poprawa stanu chodników.
- Rozwój infrastruktury rekreacyjnej: boisko, siłownia zewnętrzna.
- Organizacja warsztatów, szkoleń i zajęć animacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.

4.3.9. Podobszar rewitalizacji Drawień

PROBLEMY

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Drawień zidentyfikowane przez Panią Sołtys:

- Doposażenie świetlicy.
- Ukończenie remontu świetlicy.
- Zanieczyszczony staw.
- Zabudowania poPGR.
- Renowacja parku i cmentarza.
- Oddalenie od głównych szlaków turystycznych.
- Brak komunikacji publicznej.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Drawień zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Brak komunikacji publicznej.
- Odływ młodych ludzi ze wsi.
- Poprawa estetyki wsi.
- Brak zajęć animacyjnych dla wszystkich grup wiekowych wsi.

POTRZEBY

- Zagospodarowanie terenów zielonych.
- Uruchomienie zajęć animacyjnych.
- Uruchomienie komunikacji publicznej.
- Budowa wioski tematycznej „Romea i Juli”.

POTENCJAŁY

- Fundacja na rzecz wsi Drawień i realizacja projektu wioski tematycznej „Romea i Julii”.
- Aktywni mieszkańcy realizujący wizję rozwoju wsi.
- Czyste ekologicznie tereny.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Realizacja wioski tematycznej opartej na historii: „Romea i Julii”.
- U uruchomienie zajęć animacyjnych i warsztatów na wiejskiej świetlicy.
- Poprawa estetyki wsi.

4.3.10. Podobszar rewitalizacji Sitno**PROBLEMY**

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Sitno zidentyfikowane przez Sołtys:

- Brak zajęć dla dzieci w okresie wakacji.
- Niejasne warunki zatrudnienia animatorki na świetlicy.
- Brak zewnętrznego miejsca integracji mieszkańców.
- Utrudniony dojazd do zabudowań kolonijnych.

Kluczowe problemy podobszaru zidentyfikowane Sitno zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Brak lidera.
- Brak zajęć dla dzieci w okresie wakacyjnym.
- Nieatrakcyjna oferta animacyjna dla wszystkich grup wiekowych w ciągu roku.
- Brak integracji mieszkańców.

POTRZEBY

- Organizowanie większej liczby imprez kulturalno-artystycznych dla mieszkańców.
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Organizowanie zajęć rekreacyjnych dla seniorów.
- Promocja regionu.
- Tworzenie i promocja produktów lokalnych.
- Wykorzystanie potencjału świetlicy.
- Stworzenie miejsca integracji zewnętrznej.

POTENCJAŁY

- Wieś otoczona jeziorami.
- Zespół „Swojacy”.
- Aktywni mieszkańcy.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Zatrudnienie animatora społeczności lokalnej.
- Organizacja zajęć, działań aktywizacyjnych dla dzieci, młodzieży i seniorów.
- Promocja i wsparcie dla Zespołu „Swojacy”.
- Wspieranie rozwoju agroturystyki.
- Budowa wiaty, siłowni zewnętrznej, placu zabaw.

4.3.11. Podobszar rewitalizacji Wilcze Laski**PROBLEMY**

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji wsi Wilcze Laski zidentyfikowane przez Sołtys:

- Zły stan świetlicy; zniszczony, przeciekający dach, zniszczona podłoga...
- Zlikwidowana szkoła – opustoszały, niezagospodarowany budynek.
- Niezagospodarowane stawy.
- Niezagospodarowane tereny zielone.
- Poprawa estetyki wsi.
- Brak zewnętrznego miejsca integracji mieszkańców.
- Brak placu zabaw przy budynkach mieszkalnych poPGR.
- Alkoholizm.
- Utrudnienia w komunikacji publicznej.
- Stan chodników i dróg gminnych.
- Uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych, sportowych, artystycznych.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Wilcze Laski zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Konieczny remont świetlicy.
- Niezagospodarowane stawy, niezabezpieczone.
- Poprawa stanu terenów zielonych.

- Niedostateczna komunikacja publiczna.
- Poprawa stanu chodników i dróg gminnych.

POTRZEBY

- Remont i doposażenie świetlicy.
- Budowa wiaty.
- Zagospodarowanie stawów, ogrodzenie.
- Budowa placu zabaw przy poPGR budynkach mieszkalnych.
- Rewitalizacja zieleni i parku przy pałacu.
- Remont, odrestaurowanie pałacu.
- Poprawa estetyki wsi.
- Remont gminnych dróg i chodników.
- Przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu.
- Organizowanie szkoleń zawodowych i doskonalących na rynku pracy dla mieszkańców.
- Organizowanie warsztatów zwiększających kompetencje w życiu codziennym (warsztaty kulinarne, zarządzania budżetem domowym).
- Rozwój agroturystyki.
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (kursy językowe, komputerowe).
- Organizowanie zajęć dla seniorów.

POTENCJAŁY

- Wieś położona blisko lotniska, tereny należące do gminy.
- Agroturystyka.
- Czyste ekologicznie tereny.
- Lasy.
- Zbieractwo, prace sezonowe.
- Aktywni mieszkańcy. Na terenie wsi działają organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Kobiet Wilcze Łaski, Stowarzyszenie Siła Młodych Wilków i Klub piłkarski, piłka siatkowa).
- Niezagospodarowany budynek szkoły.
- Ładny budynek świetlicy.

PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

- Remont świetlicy.
- Świetlica może pełnić szersze funkcje niż miejsce spotkań mieszkańców (organizowanie wesel, szkoleń, warsztatów, miejsce dziennego pobytu dla seniorów).
- Stworzenie w budynku szkoły bazy dla „zielonej szkoły”.
- Rozwój agroturystyki, promocja regionu.
- Uruchomienie komunikacji publicznej.
- Poprawa dróg gminnych i chodników.
- Organizacja zajęć i warsztatów zwiększających kompetencje wszystkich grup wiekowych.
- Działania profilaktyczne przeciwdziałające alkoholizmowi i jego skutkom społecznym.
- Zagospodarowanie terenów byłego lotniska, pozyskanie inwestora.

5. Wizja, cele i kierunki działania

5.1. Wizja

WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

W 2023 r. Obszar rewitalizacji w gminie Szczecinek jest przyjaznym i bezpiecznym miejscem zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Dzięki aktywności lokalnych stowarzyszeń, mieszkańców, przedsiębiorców pojawia się wiele inicjatyw, dzięki którym można znaleźć pomoc w trudnej sytuacji, ale i pomysł na dodatkową aktywność lub ciekawe spędzenie czasu.

Poprawiły się warunki osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie. Obszar przyciąga rozwiniętymi usługami oraz bogatą ofertą aktywizującą dla mieszkańców.

Przyjazna przestrzeń publiczna włącza lokalną społeczność i turystów, a rozwój turystyki w oparciu o potencjał jezior Wielimie i Wierzchowo przynosi więcej nowych miejsc pracy.

5.2. Cele i kierunki działania

CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Skuteczne realizowanie procesu rewitalizacji wymaga jasno określonych celów. Poniżej zaprezentowano cel główny oraz cele szczegółowe i związane z nimi kierunki działań.

Celem głównym Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Szczecinek jest:

Wyrównanie szans mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez przywrócenie wszystkim grupom społecznym możliwości rozwoju oraz wykorzystanie potencjału zawartego w lokalnej społeczności oraz potencjalnych atrakcjach turystycznych.

Cel szczegółowy nr 1: Integracja przedsiębiorczości oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru

Kierunki działań:

- rozwój przedsiębiorczości opartej na turystyce
- adaptacja terenów z dużym potencjałem rozwojowym, szczególnie w okolicy jezior Wielimie i Wierzchowo
- pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości, w tym poprzez działania wspierające edukację zawodową, staże i praktyki u lokalnych przedsiębiorców
- rozwój podmiotów ekonomii społecznej i wykorzystanie potencjału bezrobotnych z terenu Gminy

Cel szczegółowy nr 2: Wzmocnienie spójności społecznej i kapitału społecznego na obszarze Rewitalizacji

Kierunki działań:

- wzrost aktywności organizacji pozarządowych i organizacji pożytku publicznego w obszarze rewitalizacji
- poszerzenie oferty działań społecznych, w tym opiekuńczych i wspierających rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych
- wykorzystanie potencjału istniejących i przyszłych świetlic w sołectwach

Cel szczegółowy nr 3: Aktywne spędzanie wolnego czasu na obszarze rewitalizacji

Kierunki działań:

- ułatwienia techniczne i przestrzenne dla osób w różnych grupach wiekowych
- budowa boisk, placów, wiat ułatwiających spędzanie wolnego czasu
- aktywacja jezior Wielimie i Wierzchowo oraz wykreowanie mody na spędzanie wolnego czasu w ich otoczeniu

6. Lista projektów rewitalizacyjnych

6.1. Lista głównych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych

Nr	Tytuł projektu	Wartość (zł)	Wnioskodawca	
GŁÓWNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE				
1	Kompleksowy rozwój Starego Wierzchowa	1 000 000	Gmina Szczecinek	
2	Gospodarstwo ekologiczne i edukacyjne szansą na kompleksową rewitalizację społeczno – gospodarczą Kusowa	1 000 000	Małgorzata Urbanowicz i Piotr Paszko	
3	Ośrodek jeździecki w Kusowie (Etap I i II)	1 600 000	Agnieszka Płaczkowska	
4	Adaptacja budynku popegeerowskiej kotłowni na świetlicę wiejską w Godzimierzu	450 000	Gmina Szczecinek	
5	Uruchomienie całorocznego ośrodka sportowo - wypoczynkowego w Dzikach (Etap I – Tor kartingowy z zapleczem hotelowym) (Etap II – Ośrodek wypoczynkowy oparty na walorach tradycyjnej wsi)	14 000 000	Dalbet Sp. z o. o.	
6	Stworzenie wioski tematycznej „W krainie Romea i Julii” w Drawieniu	1 000 000	Fundacja „Nasz Drawień” Gmina Szczecinek	
UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY REWITALIZACYJNE				
7	Modernizacja i rozwój Stanicy Harcerskiej im. hm. Marcina Wielochowskiego w Drężnie	500 000	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Zachodniopomorska Hufiec Szczecinek	
8	Uzupełnienie sieci wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Szczecinek	14 000 000	Gmina Szczecinek	
9	Przebudowa drogi Godzimierz - Marcekin	480 000	Gmina Szczecinek	
10	Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej – świetlice wiejskie w miejscowościach Parsęcko, Wilcze Laski i Turowo	700 000	Gmina Szczecinek	
11	Modernizacja świetlicy w Dzikach	110 000	Gmina Szczecinek	
12	Animacja i integracja społeczności lokalnych	50 000	Gmina Szczecinek	
13	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecineckiego (działania w gminie Szczecinek)	165 000	KARR S.A.	
Podsumowanie				
Projekty	Liczba projektów	Liczba projektów (%)	Wartość projektów (zł)	Wartość projektów (%)
Ogółem	13	100	35 055 000	100

Gminy	7,5	57,69	16 290 000	46,47
Interesariuszy	5,5	42,31	18 765 000	53,53

6.2. Karty projektów

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
1	Kompleksowy rozwój Starego Wierzchowa			Gmina Szczecinek Potencjalni partnerzy: - przedsiębiorcy - rolnicy - mieszkańcy sołectwa	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Stare Wierzchowo	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	1 000 000 zł			2018 - 2021	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014-2020 Granty i konkursy Budżet gminy Szczecinek				
Opis problemu	Z racji braku zakładów pracy i znacznej odległości od ośrodka miejskiego, sołectwo Stare Wierzchowo cechuje wysokie bezrobocie, a jego mieszkańcy na ogół nie posiadają odpowiednich kwalifikacji, by podjąć zatrudnienie zgodnie z potrzebami szczecineckiego rynku pracy. Źródłami dochodów mieszkańców są w dużej mierze świadczenia społeczne oraz instrumenty promujące subsydiowane zatrudnienie takie jak prace interwencyjne i społeczno – użyteczne. Wśród mieszkańców tej jednostki administracyjnej Gminy są rolnicy i osoby żyjące z darów natury: dostawcy mleka, producenci płodów rolnych, zbieracze runa leśnego i wędkarze. Szansą dla mieszkańców sołectwa jest stworzenie miejsc pracy w lokalnej gospodarce. Bliskość lasów i jezior bogatych w rybę, położenie w pobliżu dróg krajowych nr 11, 20 i 25 powoduje, że z uroków Starego Wierzchowa i Drężna korzystają turyści, którzy preferują wypoczynek blisko natury, pod namiotem lub w domkach letniskowych. Niezbędny jest zatem rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, która zapewni oczekiwany przez nich standard.				
Cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest kompleksowe ożywienie gospodarcze i społeczne lokalnej społeczności Starego Wierzchowa, wzrost zaangażowania mieszkańców w działalność na rzecz sołectwa, integracja mieszkańców i turystów, wykorzystanie naturalnych uwarunkowań oraz geograficznego położenia pod względem rozwoju turystyki, agroturystyki, drobnej przedsiębiorczości, promocji produktów				

	ekologicznego rolnictwa, rybołówstwa oraz przetwórstwa żywności.			
Zakres realizowanych zadań	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Koncepcje, studia wykonalności, projekty techniczne i wykonawcze.</p> <p>2. Remont sali wiejskiej.</p> <p>3. Stworzenie terenów sportowo – rekreacyjnych. Plac zabaw, siłownia plenerowa, boisko do gier zespołowych, plac biesiadny z paleniskiem i grillem, wiatą biesiadną, stołami i ławami.</p> <p>4. Przygotowanie infrastruktury pod sprzedaż płodów rolnych i produktów żywnościowych. Targowisko ze stoiskami, na którym lokalni gospodarze będą mogli sprzedawać produkowaną przez siebie na niewielką skalę ekologiczną żywność.</p> <p>5. Zagospodarowanie brzegów jeziora Wierzchowo. Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną: wykonanie przyłącza energetycznego i przyłącza wodno – kanalizacyjnego. Budowa bazy turystycznej: budynek sanitarny, pole biwakowe, pomost.</p> <p>6. Przygotowanie oferty bazy noclegowej w agroturystyce z wykorzystaniem potencjału mieszkańców.</p> <p>7. Wyznaczenie i oznakowanie szlaku rowerowego – Stare Wierzchowo – Drężno – Grąbczyn. Tablice informacyjne i oznakowanie.</p> <p>8. Organizacja cyklicznych imprez. Piknik z szantami, impreza integracyjno – kulturalna na terenie plaży, koncerty zespołów muzycznych. Kiermasze i jarmarki lokalnych produktów żywnościowych i twórczości.</p> <p>9. Promocja projektu. Tablice i oznakowanie. Promocja projektu jako produktu turystycznego. Stworzenie dedykowanej strony internetowej. Ujęcie w ofercie promocyjnej i informacyjnej gminy Szczecinek.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	10	Protokoły odbioru
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	10	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	9	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC]	szt.	1	Umowy o pracę
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC]	szt.	1	Umowy cywilnoprawne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
2	Gospodarstwo ekologiczne i edukacyjne szansą na kompleksową rewitalizację społeczno – gospodarczą Kusowa			Małgorzata Urbanowicz Piotr Paszko Potencjalni partnerzy: - Gmina Szczecinek - Stowarzyszenie Przyjaciół Kusowa - Lasy Państwowe - mieszkańcy sołectwa Kusowo	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Kusowo	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	1 000 000 zł			2018 - 2021	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014-2020 Granty i konkursy Środki własne				
Opis problemu	Kusowo jest sołectwem obarczonym negatywnym dziedzictwem upadku PGR-ów, którego nie ominął regres wsi spowodowany upadkiem systemu zapewniającego pracę i wszechstronną opiekę, skutkujący trudnościami mieszkańców w przystosowaniu się do nowej rzeczywistości wolnorynkowej, wykluczeniem i kumulacją różnorodnych problemów społecznych. Ta jednostka administracyjna gminy Szczecinek charakteryzuje się jednymi z najmniej korzystnych wskaźników społecznych i gospodarczych w gminie, takich jak liczba osób długotrwale bezrobotnych, czy korzystających ze świadczeń opieki społecznej oraz zaniedbaną i zdekapitalizowaną infrastrukturą i przestrzenią publiczną. W celu trwałego wydobywania Kusowa ze stanu kryzysowego niezbędny jest wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich dzięki zagospodarowaniu dawnych nieruchomości popegeerowskich przede wszystkim na rolnictwo i przetwórstwo ekologiczne by wykorzystać naturalny potencjał tych ziem. Z drugiej strony istnieje potrzeba poszukiwania nowych możliwości prowadzących do wzmocnienia żywotności i rozwoju gospodarczo – społecznego obszarów wiejskich.				
Cel	Przedmiotem projektu jest etapowe zagospodarowanie dużej działki rolno –				

<p>przedsięwzięcia</p>	<p>siedliskowej o powierzchni ponad 4,5 ha na cele gospodarstwa ekologicznego i edukacyjnego. Nieruchomość znajduje się w najstarszej części wsi o historii sięgającej jeszcze początków XVII wieku. Dzięki kompleksowej i spójnej wizji projektodawców, ich doświadczeniu w zakresie budownictwa ekologicznego, planom zaangażowania w przedsięwzięcie samorządu, innych partnerów i lokalnej społeczności oraz rozszerzeniu przestrzennego oddziaływania projektu poza teren będący ich własnością, projekt ma szansę stać się prawdziwym kołem zamachowym dla kompleksowej rewitalizacji społeczno – gospodarczej całego sołectwa Kusowo, posiadającego potencjał do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa ekologicznego oraz walory przyrodnicze i ciekawą historię wsi warte wykorzystania.</p>
<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Koncepcje, biznesplany i studia wykonalności, projekty techniczne i wykonawcze.</p> <p>2. Uruchomienie tradycyjnego przetwórstwa produktów spożywczych wytworzonych w gospodarstwie m.in. serowni i kwaszarni. Sprzedaż bezpośrednia artykułów spożywczych, pokazy i warsztaty edukacyjne. Poza stworzeniem miejsc pracy w rezultacie bezpośrednim projektu, zadanie wpłynie na ożywienie gospodarcze całego sołectwa, gdyż dostawcami mleka i płodów rolnych do przetwórstwa ekologicznego będą mogli być lokalni gospodarze.</p> <p>3. Stworzenie ścieżek edukacyjnych oprowadzających po gospodarstwie. Pokazy i nauka ekologicznych sposobów gospodarowania, uprawy tradycyjnych roślin użytkowych i ozdobnych (bank genów), hodowli tradycyjnych gatunków zwierząt, rękodielnictwa. Pozwoli to na przybliżenie społeczeństwu pracy rolnika i pochodzenia zdrowej żywności, kształtowanie postaw ekologicznych i konsumenckich metodą uczenia się przez bezpośrednią obserwację i doświadczenie.</p> <p>4. Prezentacja alternatywnych i ekologicznych technik pozyskiwania energii oraz technik budowlanych (głównie z gliny, słomy i konopni siewnych). Wiedza przydatna i praktyczna na ubogich terenach wiejskich, gdzie nie ma możliwości zaangażowania większych środków finansowych w odnowę substancji materialnej, a jednocześnie występuje duża podaż surowców naturalnych do wykorzystania w budownictwie ekologicznym, którego trwałość i parametry użytkowe nie ustępują dużo droższemu budownictwu klasycznemu.</p> <p>5. Zatrudnienie lokalnej społeczności do obsługi gospodarstwa oraz przetwórstwa. Możliwość wykorzystania form organizacyjnych wspierających zatrudnienie grup defaworyzowanych na rynku pracy takich jak np. Zakład Aktywności Zawodowej, we współpracy z ośrodkami szkolno – wychowawczymi powiatu szczecineckiego.</p> <p>6. Organizacja zajęć, warsztatów z elementami ogrodoterapii (hortiterapia). Ogrodoterapia jest w Europie Zachodniej i USA uznaną i prężnie rozwijającą się metodą terapeutyczną, którą warto spopularyzować w Polsce. Wykonywanie pielęgnacyjnych prac ogrodniczych, przebywanie na łonie przyrody i współpraca grupowa rozwijają umiejętności społeczne i zawodowe w szczególności osób niepełnosprawnych.</p> <p>7. Stworzenie zaplecza edukacyjno – noclegowego.</p>

	<p>Uruchomienie Centrum Aktywności Lokalnej, w którym prowadzone będą spotkania, warsztaty, seminaria i wykłady m.in. nt. lokalnej przyrody oraz historii wsi Kusowo i gospodarstwa, ekologicznych technologii, tradycyjnego rolnictwa.</p> <p>8. Budowa małej chatowni do obserwacji zwierząt (głównie ptaków) na granicy działki sąsiadującej z dzikim lasem. Potencjalna możliwość włączenia w projekt Lasów Państwowych i stworzenia leśnej ścieżki edukacyjnej.</p> <p>9. Wytyczenie szlaków turystycznych po bliższej okolicy do ekoturystyki i aktywnego wypoczynku, obsadzenie dróg i ścieżek drzewami i krzewami. Zadanie ma celu zwiększenie przestrzennego oddziaływania i wpisania projektu w kontekst rewitalizacji przestrzeni publicznej całego sołectwa.</p> <p>10. Budowa wiaty turystyczno – informacyjnej z materiałów ekologicznych w centralnej części wsi. Infrastruktura służąca obsłudze ruchu turystycznego i pełniąca funkcje informacyjne.</p> <p>11. Oczyszczenie stawu i uporządkowanie terenów przyległych. Oczyszczenie i pogłębienie stawu z regulacją brzegu. Wyrównanie i zniwelowanie terenu wokół stawu z obsianiem trawą i nasadzeniami zieleni. Montaż elementów małej architektury.</p> <p>12. Innowacyjna promocja projektu. Stworzenie interaktywnej mapy okolicy z zaznaczonymi atrakcjami, wirtualny spacer po wsi z historią miejsc (z wykorzystaniem zdjęć i materiałów mieszkańców), wirtualne gospodarstwo z możliwością pogłębiania wiedzy o oglądanych zjawiskach i gatunkach roślin i zwierząt z funkcją innowacyjnego sklepu on-line (zbieranie oglądanych produktów do wirtualnego koszyka). Ujęcie gospodarstwa w ofercie promocyjnej i informacyjnej Gminy Szczecinek.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	4	Protokoły odbioru
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	4	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (co najmniej)	ha	4,5	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC]	szt.	2	Umowy o pracę
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC]	szt.	1,5	Umowy cywilnoprawne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)			
3	Ośrodek jeździecki w Kusowie (Etap I i II)	Agnieszka Płaczkowska Potencjalni partnerzy: - Gmina Szczecinek - Lasy Państwowe - Stowarzyszenie Przyjaciół Kusowa - mieszkańcy sołectwa Kusowo			
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Kusowo	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia		Termin (od - do)		
	800 000 zł (Etap I) 800 000 zł (Etap II)		2018 – 2020 (Etap I) 2021 – 2023 (Etap II)		
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014-2020 Granty i konkursy Pożyczki i kredyty Środki własne				
Opis problemu	Sołectwo Kusowo jest jednym z sołectw gminy Szczecinek obarczonych negatywnymi skutkami upadku PGR-ów w wyniku transformacji ustrojowej, prowadzącymi do nawarstwiania się strukturalnych problemów społecznych i gospodarczych szeroko opisanych w diagnozie Lokalnego Programu Rewitalizacji. W dokumentach strategicznych gminy Szczecinek podkreśla się konieczność przezwyciężenia tego niekorzystnego dziedzictwa, a jednym z filarów, na których powinien opierać się rozwój wspólnoty samorządowej jest wykorzystanie jej cennych zasobów endogenicznych - położenia wśród jezior i lasów, walorów przyrodniczych i krajobrazowych, dzięki którym ma ona szansę na przyciągnięcie turystów i ożywienie gospodarcze będące jednym z warunków aktywizacji społecznej. Aby osiągnąć ten cel niezbędny jest rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo - rekreacyjnej, bazy noclegowej oraz działania promocyjne. Nie da się jednak tego jednak dokonać wyłącznie siłami samorządu. Niezbędna jest zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania oraz pozyskanie do współpracy przedsiębiorców mających ciekawe pomysły z dużą szansą na realizację, dzięki którym znacząco wzrośnie oferta i atrakcyjność Gminy.				
Cel	W kompleksowym projekcie etapowego uruchomienia ośrodka jeździeckiego				

<p>przedsięwzięcia</p>	<p>w Kusowie poprzez zagospodarowanie zdegradowanych rozległych nieużytków rolnych, wnioskodawca postanowił połączyć wszystkie swoje życiowe pasje: pracę zawodową lekarza weterynarii leczącego konie oraz zamiłowanie do przyrody i ludzi poprzez umożliwienie im wypoczynku w bliskim kontakcie z przyrodą. Ośrodek umożliwi naukę jazdy konnej, uprawianie rekreacyjnych sportów jeździeckich, odbywanie wycieczek konnych po terenie i szlakami konnymi powiatu szczecineckiego. Ponadto docelowo, w drugim etapie rozwoju przedsięwzięcia, zapewnione będą warunki do szeregu innych aktywności fizycznych takich jak: ścieżka zdrowia, bieganie, jazda na rowerze czy tresura psów, a zimą do uprawiania narciarstwa biegowego oraz baza noclegowa. Cały obiekt będzie spokojnym i harmonijnym miejscem, w którym będzie można odpocząć od zgiełku miasta i aktywnie spędzić czas z rodziną i znajomymi. Ofertę poszerzą obozy jeździeckie, możliwość przyjazdu z własnym wierzchowcem, „wakacje w siodle” dla dzieci, organizacja szkoleń i konferencji, imprez firmowych i integracyjnych. Istotnym elementem projektu jest jego komponent społeczny: rehabilitacja osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii, która jest formą skutecznej i uznanej, uniwersalnej terapii wieloprofilowej, oddziałującej jednocześnie ruchowo, sensorycznie, psychicznie i społecznie, wskazaną dla ludzi w każdym wieku. Cała infrastruktura ośrodka będzie dostępna i otwarta także dla lokalnej społeczności Kusowa. Projekt przyczyni się do ożywienia gospodarczego i integracji społecznej całego sołectwa m.in. z uwagi na wzrost zapotrzebowania na noclegi agroturystyczne oraz ekologiczną żywność u lokalnych producentów. Przedsięwzięcie komplementarne z planami kompleksowej rewitalizacji Kusowa w oparciu o gospodarstwo ekologiczne i edukacyjne.</p>
<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa – Etap I i II. Koncepcje, biznesplany i studia wykonalności, projekty techniczne i wykonawcze.</p> <p>2. Prace budowlane i montażowe związane z etapową realizacją infrastruktury ośrodka jeździeckiego i zagospodarowania terenu.</p> <p>Etap I Przychodnia dla koni z salą zabiegową wyposażoną w poskrom. Stajnia angielska z siodlarnią i salą kominkową do prowadzenia wykładów i szkoleń. Ogrodzone pastwiska z wiatami dla koni. Place treningowe do ujeżdżenia i do skoków. Tor krosowy i tor dookoła całej działki służący do pierwszych przejazdów konnych w terenie. Kryta ujeżdżalnia koni. Mała architektura, ścieżki spacerowe, nasadzenia zieleni, zagospodarowanie terenu.</p> <p>Etap II Baza noclegowa i rekreacyjna: pole kempingowe z sanitariatami oraz domki letniskowe, miejsca do palenia ognisk i grilla z wiatami. Mała sala do ćwiczeń. Ścieżka zdrowia z przyrządami do ćwiczeń. Wygrozione wybiegi dla psów z miejscem do ich tresury. Czatownia do obserwacji dzikich zwierząt na skraju działki graniczącym z lasem. Wyznaczenie szlaków konnych w przyległych lasach. Ścieżka edukacyjna na obrzeżu działki.</p>

	<p>Oczyszczenie i zagospodarowanie stawu graniczącego z działką. Mała architektura, ścieżki spacerowe, nasadzenia zieleni, zagospodarowanie terenu. Stworzenie ośrodka kultury wiejskiej (budynek z gliny wybudowany w ramach warsztatów demonstracyjnych), w którym odbywałyby się szkolenia, wystawy, festyny, pokazy twórczości itp. 3. Promocja projektu – Etap I i II. Tablice i oznakowanie. Strona internetowa. Interaktywna mapa ośrodka. Ujęcie ośrodka w ofercie promocyjnej i informacyjnej Gminy Szczecinek.</p>			
Produkty (Etap I i II)	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	15	Protokoły odbioru
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	15	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	10	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty (Etap I i II)	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC]	szt.	3	Umowy o pracę
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC]	szt.	1,5	Umowy cywilnoprawne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
4	Adaptacja budynku popegeerowskiej kotłowni na świetlicę wiejską w Godzimierzu			Gmina Szczecinek Potencjalni partnerzy: - mieszkańcy sołectwa	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Godzimierz	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	450 000 zł			2017 - 2019	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2007-2013 Konkursy i granty Budżet gminy Szczecinek				
Opis problemu	Mieszkańcy sołectwa Godzimierz nie posiadają świetlicy, która jest podstawową instytucją społecznego życia wiejskiego, służącą do wspólnego spędzania czasu wolnego, rekreacji, rozwijania zainteresowań, dostępu do kultury i integracji lokalnych społeczności. Ponadto problemem sołectwa jest postępujące starzenie się jego populacji, pogłębione przez migrację osób młodych do większych ośrodków miejskich i zagranicę. Na terenie Godzimierza występują zdegradowane nieruchomości popegeerowskie, które utraciły swoją pierwotną funkcję w skutek przemian społeczno-gospodarczych po 1989 r. i mogłyby zostać wykorzystane do nowych celów z korzyścią dla lokalnej społeczności.				
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedmiotem projektu jest kompleksowa modernizacja i adaptacja budynku popegeerowskiej kotłowni w Godzimierzu na świetlicę wiejską z możliwością pełnienia dodatkowej funkcji dziennego ośrodka wsparcia dla seniorów. Na terenach gminnych w pobliżu świetlicy zostaną zorganizowane tereny rekreacyjne i sportowe dla mieszkańców z uwzględnieniem potrzeb grup mieszkańców w różnych wieku, w tym osób niepełnosprawnych. Powstanie atrakcyjna przestrzeń publiczna umożliwiająca spotkania i wielopokoleniową integrację społeczną oraz nawiązanie i zacieśnianie kontaktów towarzyskich i sąsiedzkich. Dzięki projektowi poprawi się jakość życia i standard życia mieszkańców oraz zaspokojone zostaną ich podstawowe potrzeby społeczne i kulturalne.</p> <p>Komplementarność z projektem „Animacja i integracja lokalnych społeczności obszaru rewitalizacji”, który przewiduje zwiększenie roli świetlic jako instrumentu integracji i animacji społecznej oraz projektem "Rewitalizacja na</p>				

	terenie gmin województwa zachodniopomorskiego znajdujących się w Specjalnej Strefie Włączenia” współfinansowanym z EFS i BP w ramach Działania 7.1 RPO WZ na lata 2014-2020, w którym przewidziano możliwość sfinansowania drobnych prac modernizacyjnych w ramach animacji lokalnej społeczności w celu wywoływania potrzeb poprawy warunków życia i angażowanie mieszkańców do „projektowania zmiany” w najbliższym otoczeniu.			
Zakres realizowanych zadań	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Studium wykonalności, kosztorysy, projekty budowlane i wykonawcze, inne niezbędne dokumenty.</p> <p>2. Roboty budowlane i montażowe. Ogólny remont budynku i adaptacja dla potrzeb świetlicy, docieplenie ścian, wymiana stolarki, niezbędne przyłącza sieci, przebudowa ścianek działowych, zagospodarowanie terenu wraz z montażem elementów małej architektury.</p> <p>3. Wyposażenie w środki trwałe. Meble, wyposażenie kuchenne i pozostały sprzęt, gry i zabawki.</p> <p>4. Stworzenie terenów rekreacyjno – sportowych na działce gminnej nr 216/27 Mała siłownia plenerowa i plac zabaw, miejsca do wypoczynku.</p> <p>5. Promocja projektu. Tablice informacyjne i oznakowanie. Informacja na tronie internetowej.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	2	Protokoły odbioru
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	2	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0,8	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC]	szt.	0,5	Umowy o pracę

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
5	Uruchomienie całorocznego ośrodka sportowo - wypoczynkowego w Dzikach (Etap I – Tor kartingowy z zapleczem hotelowym) (Etap II – Ośrodek wypoczynkowy oparty na walorach tradycyjnej wsi)			Dalbet Sp. z o. o. Potencjalni partnerzy: - Gmina Szczecinek - mieszkańcy sołectwa Dziki	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Dziki	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	9 000 000 zł (Etap I) 5 000 000 zł (Etap II)			2018 – 2020 (Etap I) 2021 – 2023 (Etap II)	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 Kredyty bankowe Środki własne				
Opis problemu	Miejscowość Dziki położona malowniczo tuż za przesmykiem pomiędzy małym jez. Dziki i mocno rozciągniętym południkowo jez. Remierzewo to miejsce dzisiaj zupełnie zapomniane i mające daleko za sobą czasy dawnej świetności związane z funkcjonowaniem tutaj w okresie PRL Państwowego Gospodarstwa Rolnego i graniczącego z sołectwem sowieckiego poligonu Borne Sulinowo. Tymczasem tereny te posiadają znakomite naturalne zasoby wewnętrzne: bliskość jezior polodowcowych charakteryzujących się czystą wodą i obfitujących w liczne gatunki ryb, lasy pełne zwierzyny, urokliwe wrzosowiska i chronione krajobrazy kulturowe umożliwiające wypoczynek z dala od zgiełku miejskiego. Dzięki stosunkowo bliskiej lokalizacji głównych miast Polski północno – zachodniej i poprawiającej się systematycznie krajowej infrastrukturze sieci dróg szybkiego ruchu w tej części województwa (m.in. budowa tras ekspresowych S6 i S11) sołectwo mogłyby stać się miejscem przyciągającym licznych turystów i odwiedzających. Aby uruchomić ten potencjał potrzebny jest jednak dobry pomysł oraz znaczący impuls inwestycyjny pozwalający na stworzenie kompleksowej i unikalnej oferty, która wyróżni Dziki spośród wielu podobnych miejsc i zapewni trwały rozwój gospodarczy i społeczny tego sołectwa.				
Cel przedsięwzięcia	Przedmiotem projektu jest nadanie rozległym, zdegradowanym popegeerowskim terenom sołectwa Dziki w gm. Szczecinek o powierzchni 21,5 ha zupełnie nowej funkcji polegającej na budowie w pierwszym etapie przedsięwzięcia profesjonalnego toru kartingowego z zapleczem hotelowym, a następnie stworzenie uzupełniającej, kompleksowej oferty turystyczno – rekreacyjnej (całoroczny ośrodek wypoczynkowy z centrum szkoleniowo -				

	<p>konferencyjnym, rekonstrukcją historycznej wsi szachulcowej krytej strzechą, ekologicznym gospodarstwem agroturystycznym ze ścieżkami edukacyjnymi, zagospodarowaniem jeziora i przylegającego lasu na cele turystyczne), która będzie realizowana w kolejnych latach w miarę rozwoju projektu. Ośrodek będzie nawiązywał do dawnych tradycji rustykalnych polskich kresów, oferował staropolską kuchnię i wypoczynek w stylowych wnętrzach i aranżacjach, a także możliwość poznania tradycyjnych metod wytwarzania żywności, rzemiosła i życia wiejskiego.</p> <p>Wieloletnie doświadczenie w branży deweloperskiej, zamiłowanie właściciela firmy Dalbet do sportów motorowych, dostrzeżenie niszy rynkowej, polegającej na niedostatku w naszej części kraju profesjonalnej infrastruktury do uprawiania zyskujących na popularności sportów motorowych połączonych z kompleksową ofertą spędzenia wolnego czasu dla całych rodzin opartą na walorach naturalnych Gminy Szczecinek, dają szansę na powodzenie projektu. Tor kartingowy zostanie zrealizowany w ścisłej współpracy z Polskim Związkiem Motorowym, co pozwoli na spełnianie przez inwestycję odpowiednich norm i dopuszczenie do organizacji oficjalnych zawodów krajowych i międzynarodowych. Widowiskowe i drogie sporty motorowe przyciągają tłumy ludzi, w tym wielu hobbystów i turystów z zasobnym portfelem. Projekt przyczyni się do ożywienia gospodarczego całej Gminy i aktywizacji zawodowej jej społeczności, dzięki stworzeniu wielu miejsc pracy w rezultacie przedsięwzięcia oraz jego otoczeniu w skutek wystąpienia silnego efektu mnożnikowego.</p>
<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>ETAP I:</p> <p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Koncepcje, biznesplany i studia wykonalności, projekty techniczne i wykonawcze.</p> <p>2. Roboty budowlane i montażowe. Budowa od podstaw toru kartingowego o nawierzchni utwardzonej z niezbędnym zapleczem na nieruchomości o powierzchni 18 ha. Przebudowa i modernizacja obiektów popegeerowskich: dworku, budynku gospodarczego i stajni na obiekty hotelowe z zapleczem na nieruchomości o powierzchni 3,6 ha. Zagospodarowanie terenu: budowa parkingów, oświetlenia i ogrodzenia z monitoringiem, trawniki, pielęgnacja istniejącego starodrzewia, nasadzenia nowej zieleni, wytyczenie szlaków pieszo – rowerowych, mała architektura, oznakowanie.</p> <p>3. Nabycie środków trwałych. Pełna infrastruktura toru kartingowego: elementy wytyczające tor jazdy i zapewniające bezpieczeństwo m.in. bandy z energochłonnego materiału, niezbędne wyposażenie i akcesoria m.in. flagi sygnalizacyjne, kaski itp. Bolidy wyścigowe, profesjonalne symulatory aut rajdowych, urządzenia treningowe. Infrastruktura urządzeń ITC: komputery, monitory, tablice LED, e-kioski, urządzenia peryferyjne, urządzenia pomiarowe, sterujące, sygnalizacyjne, informacyjne i prezentacji wyników sterowane przez obsługę i/lub zautomatyzowane. Urządzenia i akcesoria zaplecza obsługi technicznej pojazdów. Wyposażenie w meble, niezbędny sprzęt i akcesoria obiektów hotelowych i</p>

	<p>towarzyszących.</p> <p>4. Wartości niematerialne i prawne. Profesjonalne, dedykowane oprogramowanie z modułami do kompleksowej obsługi toru, pomiaru czasu i obsługi zawodów. Niezbędne licencje w przypadku wykorzystania motywów chronionych prawami autorskimi.</p> <p>5. Usługi nadzoru i doradztwa. Wielobranżowy nadzór inwestorski. Doradztwo techniczne, prawne, ekonomiczne.</p> <p>6. Promocja projektu. Stworzenie dedykowanej strony internetowej, promocja w mediach, w tym w portalach i czasopismach branżowych, ujęcie w ofercie promocyjnej i informacyjnej Gminy Szczecinek, wydawnictwa okolicznościowe.</p> <p>7. Organizacja imprez. Szkołka kartingowa. Profesjonalne pokazy kartingowe. Organizacja oficjalnych zawodów kartingowych o randze krajowej i międzynarodowej. Organizacja imprez okolicznościowych: urodzin dla dzieci, firmowych imprez integracyjnych w konwencji motoryzacyjnej, szkoleń i konferencji. Festyny i animacje społeczne angażujące mieszkańców sołectwa Dziki.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (Etap I)	szt.	4	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (Etap I i II)	ha	21,5	Protokoły odbioru
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (Etap I i II)	szt.	1	Rozliczenie projektu
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji (Etap I i II)	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC] – (Etap I i II)	szt.	25	Umowy o pracę
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC] – (Etap I i II)	szt.	25	Umowy cywilnoprawne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
6	Stworzenie wioski tematycznej „W krainie Romea i Julii” w Drawieniu			- Fundacja „Nasz Drawień” - Gmina Szczecinek Potencjalni partnerzy: - przedsiębiorcy - mieszkańcy sołectwa Drawień	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Drawień	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	1 000 000 zł			2017 - 2020	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014-2020 Granty i konkursy Budżet gminy Szczecinek Środki prywatne				
Opis problemu	Wioska tematyczna „W krainie Romea i Julii” jest pomysłem na kompleksowe ożywienie gospodarcze sołectwa i gminy oraz animację lokalnej społeczności w sytuacji dużego bezrobocia i dezintegracji więzi społecznych spowodowanego utratą na znaczeniu rolniczego, tradycyjnego charakteru gminy (upadek PGR-ów), niskiego uprzemysłowienia oraz braku naturalnych atutów, gdy tradycyjne formy turystyki nie mają większych szans. To odpowiedź na poszukiwanie nowych perspektyw i możliwości rozwoju przy wykorzystaniu zasobów endogenicznych w oparciu o koncepcję gospodarki doznań i przeżyć.				
Cel przedsięwzięcia	Projekt ma na celu ożywienie gospodarki wiejskiej i integrację lokalnej społeczności wokół zagadnień związanych z zasobami wewnętrznymi sołectwa Drawień (do 1945 Trabhen). Historyczna wioska jest miejscem romantycznej i dramatycznej historii sprzed ponad 100 lat. Zgodnie z przekazami historycznymi, syn miejscowego hrabiego zakochał się w ubogiej dziewczynie z prostego ludu. Ojciec nie chciał zgodzić się na taki mezalians i rozpaczeni kochankowie popełnili samobójstwo nocą po kryjomu w pałacowym parku. Hrabia dręczony wyrzutami sumienia zbudował kapliczkę w pałacowym parku z rzeźbami kochanków, gdzie ustawił urny z ich prochami oraz ufundował wyposażenie miejscowego kościoła. Projekt zakłada upamiętnienie historycznych wydarzeń oraz stworzenie miejsca romantycznych spotkań, do którego mogliby przyjeżdżać mieszkańcy gminy, regionu, oraz turyści z Polski i zagranicy. Przedsięwzięcie jest szansą na stworzenie unikalnego produktu turystycznego w skali regionu, a nawet kraju oraz ożywienie gospodarcze i społeczne sołectwa.				

Zakres realizowanych zadań

1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa.

Koncepcje, studium wykonalności, projekty budowlane i wykonawcze.

2. Adaptacja dawnej remizy strażackiej na mini galerię i sklepik.

Galeria będzie miejscem ekspozycji twórczości miejscowych artystów i rzemieślników, w sklepiku będzie można zakupić produkty regionalne oraz pamiątki związane z tematyką miłosną oraz historią wsi Drawień.

3. Uporządkowanie stawu i terenu przyległego.

Oczyszczenie i pogłębienie stawu z regulacją brzegu z montażem faszyny. Usunięcie drzewostanu zagrażającego bezpieczeństwu i odsłonięcie kamiennego muru. Wyrównanie i zniwelowanie terenu wokół stawu z obsianiem trawą i nasadzeniami zieleni. Montaż elementów małej architektury: ławek z serduszkami, koszy na śmieci, stojaków na rowery, domku dla dzikich kaczek. Miejsce finału gry terenowej Quest.

4. Odnowa i zagospodarowanie parku dworskiego, renowacja i budowa infrastruktury miejsca romantycznych spotkań nawiązujących do historii drawieńskich „Romea i Julii”.

Uporządkowanie parku dworskiego, wycinka drzew, wygrabienie gałęzi i liści.

Wykonanie podświetlanej makiety historycznego pałacu w majątku Drawień, spalonego w niejasnych okolicznościach w 1957 r.

Kompleksowa restauracja mauzoleum i rzeźb kochanków - drawieńskich „Romea i Julii”.

Budowa specjalnej ścianki w parku z otworami na liściki miłosne z kamienia nawiązującego do zachowanych fragmentów fundamentów ogrodzenia parkowego.

Stworzenie unikalnego balkonu „Romea i Julii” w miejscu dawnego tarasu.

Realizacja głównej alei różanej prowadzącej od ruin pałacu do mauzoleum i alejek z ławeczkami na terenie zabytkowego parku dworskiego.

Stworzenie przesł w okolicy istniejącej fontanny, na których zakochani będą zawieszać kłódki symbolizujące wieczną miłość.

5. Stworzenie terenów sportowo – rekreacyjnych poprzez zagospodarowanie terenu tzw. boiska będącego częścią parku dworskiego.

Zadanie zakłada uruchomienie infrastruktury pozwalającej na przeprowadzanie cyklicznych spotkań i imprez związanych z wioską tematyczną oraz obsługę zwiększonego ruchu turystycznego po rozwoju projektu.

Budowa dużej, stylowej wiaty biesiadnej o wym. 12 x 6 m na kilkadziesiąt osób z grillem, piecem chlebowym i kuchnią, stołami i ławkami.

Stworzenie wielofunkcyjnego boiska sportowego o wym. 20 x 40 m i sztucznej nawierzchni z bramkami do piłki nożnej, koszami do gry w koszykówkę oraz siatką z regulowanym zawieszeniem, umożliwiającą grę w siatkówkę, badminton, tenisa.

Uruchomienie ogólnie dostępnego małego amfiteatru o lekkiej konstrukcji, składającego się ze sceny, zadaszenia z wydzieloną częścią dla artystów oraz widownią na 100 osób.

6. Realizacja ścieżki edukacyjnej, gra terenowa Quest, organizacja święta wioski i warsztatów tematycznych, wykonanie tradycyjnego stroju „Romea i Julii” i promocja projektu.

Ścieżka edukacyjna wzdłuż drogi dojazdowej składająca się z tablic

	<p>informujących o historii wsi, przedstawiających dawny wygląd budynków, starych map, zdjęć.</p> <p>Gra terenowa Quest pt. „Historia pewnej miłości w Drawieniu” w wersji tradycyjnych ulotek i aplikacji na smartfon z wierszowanymi zadaniami i łamigłówkami do rozwiązania, pozwalająca odwiedzić najciekawsze miejsca i poznać historię wsi.</p> <p>Organizacja corocznego, unikalnego święta związanego z tematyką Drawienia. Interaktywne warsztaty m.in. pszczelarskie, cukiernicze, zielarskie, związane z poznaniem specyfiki tradycyjnych zawodów, rzemiosła i życia wiejskiego.</p> <p>Wykonanie tradycyjnego stroju Romea i Julii z materiałów odpowiadających tamtej epoce, stanowiącego tło do opowiadania drawieńskiej historii zwiedzającym wioskę.</p> <p>Promocja projektu w mediach i internecie, wydanie okolicznościowych publikacji itp.</p> <p>7. Odnalezienie dokumentów drawieńskich „Romea i Julii” z archiwów niemieckich.</p> <p>Odnalezienie dokumentów drawieńskich „Romea i Julii” z archiwów znajdujących się obecnie na terenie Niemiec, których kopie mogłyby zostać udostępnione publicznie.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	5	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	3,6	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	1	Rejestry przedsiębiorców (CEIDG, KRS)
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC]	szt.	1	Umowy o pracę
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC]	szt.	1	Umowy cywilnoprawne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
7	Modernizacja i rozwój Stacji Harcerskiej im. hm. Marcina Wielochowskiego w Drężnie			Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Zachodniopomorska Hufiec Szczecinek Potencjalni partnerzy: - Lasy Państwowe - Gmina Szczecinek - mieszkańcy sołectwa	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Drężno	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	500 000 zł			2018 - 2023	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014-2020 Granty i konkursy Środki prywatne				
Opis problemu	Istniejąca od lat 60-tych XX wieku Stacja Harcerska im. hm. Marcina Wielochowskiego w Drężnie, malowniczo położona wśród lasów, w otoczeniu jeziora Drężno i jeziora Wierzchowskiego, posiada zużytą i niedostosowaną do współczesnych standardów infrastrukturę rekreacyjno – wypoczynkową oraz nie dysponuje urozmaiconą, kompleksową ofertą turystyczną. Skutkuje to niską atrakcyjnością obiektu i powoduje przegrywanie konkurencji z innymi ośrodkami w regionie, przez co do Drężna nie napływa taka liczba turystów i odwiedzających, na jaką pozwalałby potencjał tego sołectwa.				
Cel przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie zakłada stopniowy remont, rozszerzenie i podniesienie standardu istniejącej bazy turystycznej oraz budowę nowej infrastruktury, która urozmaici ofertę obiektu, przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności Stacji i przyciągnięcia większej liczby osób zainteresowanych wypoczynkiem na łonie natury z dala od miejskiego zgiełku. Projekt dodatkowo wpłynie na ożywienie gospodarcze północnych obszarów rewitalizacji Gminy Szczecinek dzięki stworzeniu nowych miejsc pracy oraz wzrostowi obrotów lokalnych przedsiębiorców i rolników. Przedsięwzięcie dopełnia się przestrzennie z projektem kompleksowej rewitalizacji sąsiadującego z Drężnem Starego Wierzchowa, z którego zasobów będą mogli także korzystać turyści wypoczywający w Stacji Harcerskiej.				
Zakres realizowanych zadań	1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Koncepcje, biznesplany i studia wykonalności, projekty techniczne i wykonawcze.				

	<p>2. Prace remontowo – modernizacyjne istniejącej infrastruktury. Remont kapitalny: 2 kontenerów sanitarnych, 6 domków letniskowych, dachu i elewacji kontenerów, elewacji budynku magazynowego i socjalnego, wymiana ogrodzenia.</p> <p>3. Budowa nowej infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej. Budowa 10 nowych domków letniskowych, siłowni zewnętrznej, placu zabaw, pomostu pływającego, oświetlonej ścieżki spacerowej wzdłuż linii brzegowej jeziora, instalacja obiektów małej architektury, założenie wi-fi na terenie kompleksu.</p> <p>4. Promocja projektu. Promocja w internecie i mediach. Ujęcie w ofercie promocyjnej i informacyjnej Gminy Szczecinek.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	20	Protokoły odbioru
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	5	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – umowa o pracę [EPC]	szt.	1	Umowy o pracę
	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC]	szt.	1	Umowy cywilnoprawne

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)		Wnioskodawca (nazwa)		
8	Uzupełnienie sieci wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Szczecinek		Gmina Szczecinek		
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Drężno	x
				Kwakowo	x
	Cel nr 2			Stare Wierzchowo	x
				Trzebiechowo	x
	Cel nr 3			Spore	x
				Trzcinnno	x
	Cel nr 4			Dziki	x
				Wilcze Laski	x
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia		Termin (od - do)		
	14 000 000		2017-2020		
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 Środki własne				
Opis problemu	Znaczne obszary gminy Szczecinek nie posiadają jeszcze sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Wynika to przede wszystkim z bardzo dużych kosztów inwestycyjnych doprowadzenia sieci komunalnych na obszarze tak rozległej terytorialnie i stosunkowo słabo zaludnionej jednostki samorządu terytorialnego. Największe deficyty w tym zakresie występują na obszarze rewitalizacji gminy Szczecinek. W konsekwencji na terenach Gminy nie objętych w pełni uzbrojeniem komunalnym jakość życia mieszkańców jest niższa, a warunki środowiskowe mniej korzystne.				
Cel przedsięwzięcia	Projekt uporządkuje gospodarkę wodno-ściekową na terenie gminy Szczecinek przede wszystkim na obszarze rewitalizacji charakteryzującym się najbardziej niekorzystnymi wskaźnikami społeczno - gospodarczymi, powodując wyrównanie szans cywilizacyjnych mieszkańców najstabilniej rozwiniętych obszarów wiejskich. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków komunalnych (szamb, osadników przydomowych, dzikich odprowadzeń), a tym samym na poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych. W konsekwencji wzrośnie jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność turystyczna i gospodarcza terenów objętych projektem. Przedsięwzięcie komplementarne z projektami aktywizacji społeczno - gospodarczej podobszarów rewitalizacji w oparciu o rozwój turystyki.				
Zakres realizowanych zadań	1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Studia wykonalności, projekty techniczne i wykonawcze. 2. Prace budowlane i montażowe związane z wykonaniem: - sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na obszarze Wierzchowa - Starego Wierzchowa oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Drężno i Stare Wierzchowo z przesyłem do miejscowości Spore; - sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kwakowo; - sieci kanalizacji w miejscowości Spore z przesyłem do miejscowości Trzcinnno oraz				

	<p>sieci wodociągowej Trzcinnno – Spore; - sieci kanalizacji sanitarnej oraz odcinka sieci wodociągowej i sieci deszczowej w m. Wilcze Laski z przesyłem do m. Turowo; - sieci kanalizacji sanitarnej w m. Dziki z przesyłem do m. Turowo oraz odcinka sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w m. Turowo; - sieci wodociągowej na trasie Wierzchowo - Trzebiechowo – Kusowo; - przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy.</p> <p>3. Promocja projektu. Tablice informacyjne i oznakowanie. Promocja na stronie internetowej.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	58	Protokoły odbioru
	Liczba nowych przydomowych oczyszczalni	szt.	160	Protokoły odbioru
	Długość sieci wodociągowej	km	15	Protokoły odbioru
	Liczba wybudowanych ujęć wody	szt.	30	Protokoły odbioru
	Długość sieci kanalizacji deszczowej	km	10	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	65	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	osoby	1 600	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą
	Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	osoby	500	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
9	Przebudowa drogi Godzimirz - Marcelin			Gmina Szczecinek	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Godzimirz	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	480 000 zł			2017 - 2018	
	Możliwe źródła finansowania				
	Krajowe środki publiczne Budżet gminy Szczecinek				
Opis problemu	Gminna droga z Godzimirza do szczecineckiego osiedla Marcelin jest drogą gruntową z dużą ilością nierówności i kolein. Dostęp mieszkańców wsi do miasta Szczecinka zapewniającego pracę, edukację, usługi zdrowotne i kulturalne jest utrudniony, szczególnie zimą oraz w czasach wiosennych roztopów i ulew. Zła jakość drogi wpływa niekorzystnie na bezpieczeństwo ruchu drogowego i powoduje większe zużycie techniczne pojazdów.				
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedmiotem projektu jest kompleksowa przebudowa drogi Godzimirz – Marcelin z drogi gruntowej na drogę asfaltową wraz z podbudową i pobocznymi. Przebudowa drogi z Godzimirza do Marcelina wyrówna szanse mieszkańców gorzej rozwiniętych, rewitalizowanych obszarów wiejskich dostępu do dobrej, podstawowej infrastruktury dróg lokalnych. Rezultatem projektu będzie oszczędność czasu dojazdu mieszkańców wsi do ośrodka powiatowego. Przedsięwzięcie będzie miało również wpływ na obniżenie kosztów zużycia paliwa i eksploatacji pojazdów oraz znacząco poprawi bezpieczeństwo i komfort ruchu drogowego na obszarze rewitalizacji, w tym także dla nieuprzywilejowanych uczestników ruchu drogowego – pieszych i rowerzystów.</p> <p>Przedsięwzięcie komplementarne z projektami: „Adaptacja budynku popegeerowskiej kotłowni na świetlicę wiejską w Godzimirzu” i „Uzupełnienie sieci wodno – kanalizacyjnej na terenie gminy Szczecinek” oraz międzyokresowo z projektem „Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Marcelin, Godzimirz, Omulna, Dziki, Turowo, Gwda Wielka, Kusowo, Żółtnica”, zrealizowanym w perspektywie finansowej UE na lata 2007-2013.</p>				
Zakres realizowanych zadań	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Studium wykonalności, kosztorysy, projekty budowlane i wykonawcze, inne niezbędne dokumenty.</p> <p>2. Roboty budowlane i montażowe. Przebudowa drogi gruntowej na drogę asfaltową o szerokości 3,5 m z</p>				

	wykonaniem podbudowy i poboczy. 3. Nadzór budowlany. Branżowy nadzór budowlany. 5. Promocja projektu. Tablice informacyjne i oznakowanie. Informacja na stronie internetowej.			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Długość przebudowanych dróg gminnych	km	0,674	Protokoły odbioru
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich	PLN/rok	25 000	Wyczenia na podstawie metodologii

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
10	Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej – świetlice wiejskie w miejscowościach Parsęcko, Wilcze Laski i Turowo			Gmina Szczecinek	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Parsęcko	x
	Cel nr 2			Wilcze Laski	x
	Cel nr 3			Turowo	x
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	700 000 zł			2017 - 2018	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 Budżet gminy Szczecinek				
Opis problemu	Jednym z głównych problemów gminy Szczecinek jest niezadawalający stan techniczny części budynków użyteczności publicznej, w tym świetlic, które z uwagi na ograniczenia finansowe nie były od lat modernizowane. W szczególności problemem tych obiektów jest wysoka energochłonność, skutkująca wysokimi kosztami utrzymania w naszych warunkach klimatycznych oraz negatywnym wpływem na jakość powietrza wywołanym wysokim stężeniem szkodliwych gazów i pyłów powstałych w efekcie spalania paliw kopalnych w przestarzałych piecach. To także obniżona funkcjonalność zarządzanych obiektów i częsta awaryjność systemów grzewczych, niewłaściwe warunki (wilgoć, pleśń, grzyb) i dyskomfort termiczny osób w nim przebywających oraz niska estetyka wpływająca niekorzystnie na przestrzeń publiczną.				
Cel przedsięwzięcia	Przedmiotem projektu jest kompleksowa głęboka termomodernizacja jednych z trzech najstarszych i najbardziej zdegradowanych technicznie świetlic wiejskich w miejscowościach Parsęcko, Turowo oraz w Wilczych Laskach (podobszar rewitalizacji) gminy Szczecinek. Głęboka modernizacja budynku doprowadzi do poprawy stanu technicznego budynków, znaczącego zmniejszenia ilości energii cieplnej zużywanej w budynkach, co spowoduje bardzo duże zmniejszenie kosztów ich utrzymania. To korzyści środowiskowe w postaci ograniczenia niskiej emisji prowadzącej do poprawy jakości powietrza, a także poprawa estetyki przestrzeni publicznej. Mieszkańcy będą chętniej korzystać ze świetlicy jeśli budynki i sale świetlic będą wyremontowane i praktycznie zorganizowane, zapewniające odpowiedni				

	komfort. Komplementarność z projektem „Animacja i integracja lokalnych społeczności obszaru rewitalizacji”, który przewiduje zwiększenie roli świetlic wiejskich.			
Zakres realizowanych zadań	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Studium wykonalności, audyt energetyczny, kosztorysy, projekty budowlane i wykonawcze, inne niezbędne dokumenty.</p> <p>2. Roboty budowlane i montażowe. Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów i podłóg. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. Wymiana wewnętrznej instalacji ciepłej na nową oraz modernizacja systemów wentylacyjnych. Wymiana źródła ciepła na nowoczesne kotły. Wymiana oświetlenia na energooszczędne. Pozostałe prace modernizacyjne.</p> <p>3. Inspektor nadzoru. Nadzór ogólnobudowlany i branżowy.</p> <p>4. Promocja projektu. Tablice informacyjne.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	33	Lokalny Program Rewitalizacji
	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	3	Protokoły odbioru
	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m ²	860,2	Protokoły odbioru
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh/rok	489 991	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą
	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	1601,4	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą
	Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych	Mg CO ₂ /rok	150,7	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
11	Modernizacja świetlicy w Dzikach			Gmina Szczecinek	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Dziki	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	110 000 zł			2017 - 2019	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014 -2020 Budżet gminy Szczecinek				
Opis problemu	Świetlica w Dzikach mieści się w zaniedbanym technicznie budynku wymagającym ogólnego remontu oraz wymiany ogrzewania. Obiekt, z uwagi na ograniczenia finansowe budżetu samorządu, nie był modernizowany od lat. Placówka generuje wysokie koszty utrzymania przez swoją energochłonność. To także obniżona funkcjonalność obiektu i dyskomfort termiczny jego użytkowników. Zagospodarowania i uporządkowania wymagają również tereny otaczające świetlicę.				
Cel przedsięwzięcia	Przedmiotem projektu jest kompleksowa modernizacja świetlicy wiejskiej w Dzikach, w tym remont oświetlenia, instalacji elektrycznej, toalety, kuchni i zaplecza kuchennego, docieplenie dachu, wymiana podłogi oraz zagospodarowanie terenów otaczających. Projekt doprowadzi do poprawy stanu technicznego budynku i zmniejszenia kosztów jego eksploatacji oraz poprawy przestrzeni publicznej w rewitalizowanym sołectwie. Mieszkańcy będą chętniej korzystać z wyremontowanej, praktycznie zorganizowanej i zapewniającej odpowiedni komfort termiczny oraz jakość powietrza placówki. Komplementarność z projektem „Animacja i integracja lokalnych społeczności obszaru rewitalizacji”, który przewiduje zwiększenie roli świetlic jako instrumentu integracji i animacji społecznej oraz projektem "Rewitalizacja na terenie gmin województwa zachodniopomorskiego znajdujących się w Specjalnej Strefie Włączenia" współfinansowanym z EFS i BP w ramach Działania 7.1 RPO WZ na lata 2014-2020, w którym przewidziano możliwość sfinansowania drobnych prac modernizacyjnych w ramach animacji lokalnej społeczności w celu wywoływania potrzeb poprawy warunków życia i angażowanie mieszkańców do „projektowania zmiany” w najbliższym otoczeniu.				

Zakres realizowanych zadań	<p>1. Dokumentacja przedprojektowa i projektowa. Studium wykonalności, audyt energetyczny, kosztorysy, projekty budowlane i wykonawcze, inne niezbędne dokumenty.</p> <p>2. Roboty budowlane i montażowe. Remont oświetlenia, instalacji elektrycznej, toalety, kuchni i zaplecza kuchennego, docieplenie dachu, wymiana podłogi.</p> <p>3. Inspektor nadzoru. Nadzór ogólnobudowlany i branżowy.</p> <p>4. Promocja projektu. Tablice informacyjne.</p>			
Produkty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	100	Lokalny Program Rewitalizacji
	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	1	Protokoły odbioru
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach Publicznych	kWh/rok	150 00	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą
	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	500	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą
	Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych	Mg CO ₂ /rok	50	Dokumentacja przed wykonawczą i powykonawczą

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			Wnioskodawca (nazwa)	
12	Animacja i integracja społeczności lokalnych			Gmina Szczecinek Potencjalni partnerzy: - jednostki publiczne - przedsiębiorcy - organizacje pozarządowe - mieszkańcy	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Gmina Szczecinek	x
	Cel nr 2				
	Cel nr 3				
	Cel nr 4				
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia			Termin (od - do)	
	50 000 zł			2017 - 2023	
	Możliwe źródła finansowania				
	RPO WZ 2014-2020 PROW 2014-2020 Granty i konkursy Budżet gminy Szczecinek				
Opis problemu	Pomimo podejmowanych prób tylko nieliczne społeczności gmin, na terenie których zlokalizowane były Państwowe Gospodarstwa Rolne, zdołały odnaleźć się w nowych realiach gospodarki wolnorynkowej. Wiele rodzin i całych społeczności wiejskich okazało się bezradnych, nie będąc w stanie zaadaptować się do nowej rzeczywistości. Panujący ogólnie zastój, a nawet regres wsi popegeerowskich w efekcie doprowadził do alienacji i wykluczenia zamieszkujących je lokalnych społeczności. Wykluczenie to przyjmuje wiele postaci m.in. ekonomiczną (bariera w dostępie do dóbr i usług, w tym kulturalnych i budujących tożsamość grupową) oraz przestrzenną (fizyczne oddalenie od dużych ośrodków miejskich oraz ograniczona mobilność). Kolejne pokolenia dziedziczą i utrwalają stan apatii, bierności, ubóstwa, wyuczanej bezradności i postępujący rozpad więzi wspólnotowych – będący jedną z głównych przyczyn znajdowania się znacznych obszarów Gminy Szczecinek w stanie kryzysowym.				
Cel przedsięwzięcia	Przedmiotowy projekt ma na celu wdrożenie kompleksowych rozwiązań polegających na wieloaspektowej animacji i integracji oraz włączeniu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie Szczecinek. Dzięki opracowaniu zintegrowanego planu działania i zaangażowaniu wielu aktorów (innych jednostek publicznych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych) w jego wdrażanie we współpracy z samorządem możliwe będzie przełamywanie negatywnego dziedzictwa społecznego wsi popegeerowskiej. Zamierzonym efektem realizacji takiego programu jest rozwój poczucia wspólnoty, kreatywności,				

	<p>przedsiębiorczości i zaszczepienie idei uczenia się i rozwoju przez całe życie, a także wywołanie potrzeby poczucia zmiany własnego życia i otoczenia.</p> <p>Przedsięwzięcie komplementarne z projektami kompleksowej rewitalizacji i ożywienia społeczno - gospodarczego sołectw Stare Wierzchowo, Kusowo, Dziki, Drawień, projektami modernizacji świetlic oraz projektem „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecineckiego (działania w Gminie Szczecinek)”,</p>			
<p>Zakres realizowanych zadań</p>	<p>1. Organizacja warsztatów dla mieszkańców nt. zagospodarowania przestrzeni, dbania o tradycję i wspólne dziedzictwo.</p> <p>Warsztaty w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej na obszarze sołectwa i podwórek w celu znalezienia pomysłów na zagospodarowanie i ożywienie poszczególnych terenów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja zajęć w zakresie kształtowania zieleni, doboru roślin, pokazania możliwości aranżowania przestrzeni publicznej w sąsiedztwie miejsc zamieszkania, a także pielęgnacji i dbania o nią, - zakup ziemi, sadzonek, elementów małej architektury oraz wsparcie mieszkańców w realizacji wypracowanych pomysłów, - kultywowaniu tradycji i dziedzictwa kulturowego np. spaceru studyjne i wycieczki w oparciu o zlokalizowane na obszarze rewitalizacji miejsca i obiekty zabytkowe, których celem będzie pogłębianie świadomości historycznej, społeczne prace porządkowe wokół tych terenów. <p>2. Organizacja cyklicznych imprez tematycznych, kulturalnych i animacji dla mieszkańców.</p> <p>Organizacja pikników, festynów, imprez tematycznych i animacyjnych np.</p> <ul style="list-style-type: none"> - poświęconych zdrowemu odżywianiu (z degustacją zdrowych i ekologicznych produktów, warsztatami kulinarnymi dla dzieci jak przyrządzać zdrowe posiłki i przekąski, poradami żywieniowymi) - poświęconych aktywności ruchowej (popularyzacja aktywności na świeżym powietrzu i jej znaczenia dla zdrowia, kursy fitness, jogi, nordic walking i inne) - organizacja koncertów, pokazów twórczości, konkursów np. recytatorskich, malarskich oraz Innych wydarzeń kulturalnych. <p>3. Edukacja, szkolenia, aktywizacja zawodowa i ekonomiczna.</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja kursów w szczególności dla osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie wykorzystywania technologii informacyjno – komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych (komplementarność z projektami operatorów 8.10 RPO WZ 14-20, 3.1 POPC 14-20, którzy obejmą swoimi działaniami teren gminy; komplementarność międzyokresowa z Działaniem 8.3 POIG 7-13– przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu e-Inclusion) - zachęcanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, aktywnego poszukiwania pracy, rozwijania drobnej przedsiębiorczości i możliwości pozyskania wsparcia, aranżowanie spotkań z doradcami zawodowymi, przedstawicielami PUP, pracodawcami poszukującymi pracowników. 			
<p>Produkty</p>	<p>Nazwa wskaźnika</p>	<p>Jedn. miary</p>	<p>Liczba jedn.</p>	<p>Źródło danych</p>

	Liczba zorganizowanych nowych warsztatów, imprez i animacji	szt.	10	Listy obecności, dokumentacja fotograficzna
	Liczba przeprowadzonych nowych szkoleń i działań aktywizujących zawodowo	szt.	5	Listy obecności, dokumentacja fotograficzna
Rezultaty	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba uczestników zorganizowanych nowych warsztatów, imprez i animacji	szt.	500	Listy obecności, dokumentacja fotograficzna
	Liczba uczestników przeprowadzonych nowych szkoleń i działań aktywizujących zawodowo	szt.	100	Listy obecności, dokumentacja fotograficzna

Nr porządkowy	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)		Wnioskodawca (nazwa)	
13	Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecineckiego (działania w gminie Szczecinek)		Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A.	
Powiązanie z celami PR (x= tak)	Cel nr 1		Lokalizacja przedsięwzięcia (x = tak)	Gmina Szczecinek x
	Cel nr 2			
	Cel nr 3			
	Cel nr 4			
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia		Termin (od - do)	
	4 862 348 (wartość całkowita) 165 000 (wartość proporcjonalnie na gm. Szczecinek)		2017 - 2019	
	Możliwe źródła finansowania			
	RPO WZ 2014-2020 (EFS) Środki własne			
Opis problemu	<p>Sektor ekonomii społecznej umożliwia skuteczne włączenie społeczne grup osób defaworyzowanych na rynku pracy, jednak dla dalszego rozwoju wymaga kompleksowego wsparcia merytorycznego, inwestycyjnego i zbudowania silnej marki.</p> <p>Głównym problemem jest słaba kondycja i potencjał sektora ekonomii społecznej w gminie Szczecinek, skutkujące niewielkimi możliwościami rozwoju nowych inicjatyw obywatelskich, społecznych i przedsiębiorczych oraz zatrudnienia osób, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami. Przyczynami tego problemu są niewielka liczba kompetentnych liderów, animatorów i menedżerów przygotowanych do rozwoju ekonomii społecznej, niski poziom zaangażowania JST i lokalnego biznesu we współpracę z powstającymi przedsiębiorstwami społecznymi, utrudniony dostęp do usług i kapitału niezbędnych do rozwoju takich firm, a także brak dobrych praktyk i wzorców do naśladowania. Inicjatywy podejmowane przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i zakładane przedsiębiorstwa społeczne mają negatywny wizerunek skutkujący niskim poziomem zaufania potencjalnych klientów oraz niechęcią do wspierania powstawania nowych podmiotów i zlecania im zadań. Liderzy działających organizacji pozarządowych są niechętni do ich ekonomizowania oraz zatrudniania pracowników. Dominuje przekonanie o wyłącznie obywatelskim, społecznym i reintegracyjnym charakterze organizacji w środowisku lokalnym i wśród JST, a działalność zarobkowa postrzegana jest</p>			

	negatywnie jako uwłaszczanie się osób prywatnych na majątku społecznym i publicznym.
Cel przedsięwzięcia	<p>Celem projektu jest rozwój sektora ekonomii społecznej i wzrost jego znaczenia w gospodarce pięciu powiatów regionu szczecineckiego, w tym w gminie Szczecinek, w której projektodawca będzie w szczególności prowadził działania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W ramach utworzonej Sieci Zachodniopomorskiej Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecineckiego zajmuje się kompleksowym wsparciem podmiotów ekonomii społecznej (PES) i ich środowisk lokalnych oraz osób indywidualnych. Świadczone są usługi animacji lokalnej zawierające instrumenty edukacyjne, animacyjne i informacyjne, a także usługi wsparcia powstawania nowych PES m.in. poprzez szkolenia i doradztwo dla grup inicjatywnych i wsparcie dla istniejących podmiotów w celu ich ekonomizacji i wzrostu konkurencyjności. Kompleksowość i wszechstronność oferowanego wsparcia zapewnia odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby, problemy i deficyty oraz doprowadzi do realizacji nowych inicjatyw na rzecz ekonomii społecznej w gminie Szczecinek, w tym w obszarze rewitalizacji. Celami projektu są powstanie nowych podmiotów ekonomii społecznej i miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, budowa kapitału społecznego, poprawa kondycji finansowej i wzrost ekonomizacji PES, kreowanie pozytywnego wizerunku i promocja tego sektora. Komplementarność z projektem „Animacja i integracja lokalnych społeczności obszaru rewitalizacji”.</p>
Zakres realizowanych zadań	<p>1. Usługi animacji lokalnej. Pobudzanie aktywności i ożywienie społeczności lokalnej poprzez m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie aktywności polegających na pracy z grupami w środowisku lokalnym, - zwiększenie partycypacji społecznej w zakresie ekonomii społecznej - działania animacyjne, edukacyjne i integracyjne propagujące idee ekonomii społecznej - tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej - tworzenie gminnych partnerstw - przygotowanie i wspieranie lokalnych animatorów - współpraca z podmiotami zewnętrznymi: Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej, Powiatowym Urzędem Pracy, instytucjami udzielającymi pożyczek. <p>2. Usługi wsparcia rozwoju ekonomii społecznej. Inicjowanie tworzenia nowych PES poprzez przygotowanie grup inicjatywnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie merytoryczne świadczone na podstawie planu działania (indywidualnej ścieżki wsparcia) - doradztwo podstawowe i specjalistyczne (psycholog, doradca zawodowy, mentor) - szkolenia (przygotowawcze, tworzenie biznesplanów, prowadzenie działalności gospodarczej w sektorze ekonomii społecznej, zarządzanie, aspekty, prawne i finansowe, rachunkowość, marketing) - wizyty studyjne w celu inspiracji i transferu dobrych praktyk - materiały dydaktyczne i szkoleniowe: broszury, podręczniki, skrypty, materiały biurowe

	<p>- wsparcie dodatkowe polegające na niwelowaniu barier uczestnictwa.</p> <p>3. Usługi wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej.</p> <p>Wsparcie istniejących PES w celu ich ekonomizacji i wzrostu konkurencyjności oraz tworzenia miejsc pracy.</p> <p>- wsparcie merytoryczne świadczone na podstawie planu działania (indywidualnej ścieżki wsparcia)</p> <p>- doradztwo grupowe i indywidualne specjalistyczne</p> <p>- kluczowe doradztwo biznesowe (prowadzenie i rozwój działalności gospodarczej, poszukiwania partnerów, identyfikacji nisz rynkowych, pozyskiwanie dotacji)</p> <p>- szkolenia (specjalistyczne badania rynku, aspekty prawne, ekonomiczne, marketing, powiązania kooperacyjne, zarządzanie, finansowanie zwrotne)</p> <p>- usługi inkubujące</p> <p>- usługi dotyczące planów rozwoju (wdrażanie innowacji i szkolenia branżowe)</p> <p>- wizyty studyjne w celu inspiracji i transferu dobrych praktyk</p> <p>- materiały dydaktyczne i szkoleniowe: broszury, podręczniki, skrypty, materiały biurowe</p> <p>- wsparcie dodatkowe polegające na niwelowaniu barier uczestnictwa.</p>			
Produkty (proporcjonalnie na gminę Szczecinek)	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	9	Oświadczenia i inne dokumenty
	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	3	Oświadczenia i inne dokumenty
	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji	%	30	Lokalny Program Rewitalizacji
Rezultaty (proporcjonalnie na gminę Szczecinek)	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Liczba jedn.	Źródło danych
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	2	Umowy o pracę, wypis z CEIDG
	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [EPC]	szt.	0,5	Umowy o pracę Umowy cywilnoprawne

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szczecinek na lata 2017 – 2023 ma charakter kompleksowy, zapewniający dopełnianie się poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz działań różnych podmiotów i interesariuszy w poszczególnych wymiarach na obszarze objętym programowaniem, zgodnie z „Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”.

7.1 Komplementarność przestrzenna

Projekty i działania rewitalizacyjne w gminie Szczecinek zaplanowano zgodnie z zasadą komplementarności przestrzennej, która oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy, ponieważ z efektów społecznych i ekonomicznych zaplanowanych działań korzystać będzie cała gmina, a nawet mieszkańcy powiatu i regionu.

Główne projekty rewitalizacyjne zmierzają, zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy i dokumentami planistycznymi, do rozwoju gospodarczo – społecznego podobszarów rewitalizacji opartego na wykorzystaniu zasobów endogenicznych Gminy Szczecinek: położenia (naturalne zaplecze rezydencjalne, wypoczynkowe i rekreacyjne dla Szczecinka - piątego ośrodka przemysłowego w województwie) oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych umożliwiających rozwój turystyki i przemysłów spędzania wolnego czasu (jedna ze specjalizacji regionalnych województwa zachodniopomorskiego), w tym turystyki kwalifikowanej przyciągającej turystów dysponującej zasobniejszym portfelem.

Zapewniono powiązanie przestrzenne tych projektów ze sobą poprzez sieć istniejących i wytyczenie nowych szlaków turystycznych (w tym ponadgminnych): pieszych, rowerowych, konnych, wodnych oraz istniejącą infrastrukturę komunikacyjną. Ważna jest też w kontekście przestrzennym realizacja dużych projektów infrastrukturalnych w tej części regionu (w szczególności budowa dróg ekspresowych S6 i S11) znacząco poprawiających zewnętrzną dostępność transportową Gminy i zapewniających efekt synergii z działaniami samorządu i interesariuszy procesu rewitalizacji.

Prowadzone działania nie będą skutkować przenoszeniem problemów na inne obszary ani prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, gdyż Program przewiduje wdrożenie dużej liczby kompleksowych, głównych projektów rewitalizacyjnych w wielu podobszarach rewitalizacji, które nie tylko nie konkurują ze sobą, ale dopełniają się wzajemnie i wykorzystują różne lokalne potencjały, wpisując się zarazem w główne kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego wyznaczone przez gminne dokumenty strategiczne.

Projektem głównym towarzyszą uzupełniające projekty infrastrukturalne i społeczne odpowiadające na problemy i potrzeby mieszkańców zgłoszone podczas partycypacyjnego opracowania LPR. Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną.

Gmina Szczecinek będzie prowadzić ustawiczną analizę następstw skutków przestrzennych planowanych do wdrożenia działań w skali całej gminy oraz jej otoczenia. Analizowane będą takie aspekty jak przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę czy ewentualna zmiana dotychczasowej funkcji terenów w celu wzmocnienia skuteczności programu rewitalizacji.

7.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Szczecinek są ze sobą wzajemnie powiązane i wzajemnie się dopełniają tematycznie. Węzłowym problemem na obszarze rewitalizowanym jest niska jakość życia mieszkańców będąca w dużej mierze rezultatem słabego rozwoju gospodarczego i niskiego kapitału społecznego spowodowanego negatywnym dziedzictwem popegeerowskim. Przejawia się to w wysokim, strukturalnym bezrobociu, nierozwiniętej przedsiębiorczości, nawarstwiającymi się problemami społecznymi, degradacją techniczną zaniedbanej infrastruktury i przestrzeni publicznej oraz dużą biernością i apatią mieszkańców.

Program rewitalizacji odpowiada na wszystkie te problemy. Planowane przedsięwzięcia kluczowe przewidują ożywienie gospodarcze i stworzenie nowych miejsc pracy oraz rozwój przedsiębiorczości, w tym społecznej, które są pierwszym krokiem do włączenia społecznego. Zadania infrastrukturalne dotyczące przede wszystkim doinwestowania infrastrukturalnego, renowacji, przebudowy i adaptacji zniszczonych obiektów i przestrzeni użyteczności publicznej, wyrównują szanse mieszkańców rewitalizowanych, gorzej rozwiniętych obszarów wiejskich. Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury, posłuży zarówno podniesieniu jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni i przyczyni się również do poprawy jakości środowiska naturalnego.

Działaniom infrastrukturalnym takim jak modernizacja świetlic – podstawowej społecznej infrastruktury publicznej na terenie sołectw – towarzyszyć będą prowadzone tam działania animujące i integrujące lokalną społeczność i wzmacniające aktywność obywatelską, w tym rozwój trzeciego sektora. Zamierzonym efektem realizacji „działań miękkich” jest aktywizacja społeczna, rozwój poczucia wspólnoty, kreatywności, przedsiębiorczości i zaszczepienie idei uczenia się, podnoszenia kompetencji i rozwoju przez całe życie oraz wywołanie potrzeby poczucia zmiany własnego życia i otoczenia.

Dodatkowo, w kartach projektów rewitalizacyjnych, dla wykazania komplementarność problemowej, zapisano informacje o oddziaływaniu poszczególnych projektów na zdefiniowane cele Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz wskazano ich komplementarność z innymi projektami, co ma na celu przeciwdziałanie fragmentacji działań. W programie określono wizję obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, a w poszczególnych projektach opisano spodziewane rezultaty określone sparametryzowanymi wskaźnikami zgodnymi z metodologią SMART. Opis zadań wchodzących w zakres poszczególnych przedsięwzięć oraz rodzaj wskaźników starano się dostosować do wymogów wytycznych programów operacyjnych by ułatwić późniejsze starania o pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania.

Zakładane cele i planowane dla ich osiągnięcia działania spójne są z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Szczecinek, co pozwoli na zapewnienie koncentracji i synergii w działaniach podejmowanych przez samorząd i partnerów procesu rewitalizacji.

7.3 Komplementarność proceduralno - instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest

osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez gminę ogólnym systemie zarządzania.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczecinek jest Wójt Gminy Szczecinek działający przy pomocy Urzędu Gminy i jego kluczowych komórek organizacyjnych odpowiedzialnych m.in. za rozwój gminy i rewitalizację, inwestycje, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, sprawy społeczne i finanse.

W celu efektywnego współdziałania różnych podmiotów Wójt Gminy Szczecinek stosuje mechanizmy koordynacji i partycypacji społecznej.

Najważniejszym elementem zapewnienia komplementarności proceduralno - instytucjonalnej będzie powołany zarządzeniem Wójta sformalizowany Zespół ds. Rewitalizacji składający się z przedstawicieli m.in:

Innymi, partycypacyjnymi i mniej sformalizowanymi narzędziami koordynującymi proces rewitalizacji możliwymi do wykorzystania przez Wójta Gminy Szczecinek na etapie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji są Otwarta Grupa Robocza na Rzecz Rewitalizacji oraz Stolik Rewitalizacyjny, szerzej opisane w rozdziale 8. opisującym partycypację społeczną.

7.4 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa oznacza konieczność dokonania rozeznania, analizy i krytycznej oceny oraz sformułowania wniosków na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji.

Gmina Szczecinek po raz pierwszy opracowuje i przyjmuje do realizacji Lokalny Program Rewitalizacji. W związku z brakiem własnych, ale także szerszych krajowych doświadczeń w prowadzeniu skoordynowanych i kompleksowych procesów rewitalizacji całych jednostek samorządowych w perspektywie finansowej na lata 2007-2013 w obecnym rozumieniu terminu „rewitalizacja” (definicję określono dopiero w ustawie z dnia 9 października 2015 r., a więc już po zakończeniu poprzedniego okresu programowania) pierwsze analizy i krytyczne oceny dotyczące wdrażania rewitalizacji w Gminie Szczecinek zostaną dokonane pod koniec bieżącego okresu programowania i obowiązywania przedmiotowego Programu tj. w 2023.

Planowane projekty i przedsięwzięcia ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Szczecinek dopełniają przedsięwzięcia zrealizowane w ramach polityki spójności w l. 2007-2013. W poprzednim okresie programowania Gmina Szczecinek zrealizowała liczne projekty infrastrukturalne, w tym m.in.: przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, budowy stacji uzdatniania wody oraz wodociągów, kanalizacji sanitarnej i tłocznej z przepompowniami, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i społecznej, budowy szkoły i sal gimnastycznych, remontów remiz strażackich, przebudowy dróg gminnych, instalacji oświetlenia ulicznego. Realizowano programy z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji zawodowej. Te kierunki działania teraz będą kontynuowane i dalej rozwijane.

Z uwagi na fakt, iż większość tych inwestycji zrealizowano poza obszarem rewitalizacji, LPR Gminy Szczecinek przewiduje z jednej strony doinwestowanie infrastrukturalne tego obszaru w postaci uzupełnienia gospodarki wodno – ściekowej, modernizacji i uzupełnienia sieci świetlic wiejskich czy mniejszych inwestycji, z drugiej strony duży nacisk kładzie się na uzupełniające przedsięwzięcia aktywizujące gospodarczo i społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji na bazie powstałej i planowanej do zrealizowania infrastruktury.

Proces rewitalizacji jest procesem wychodzącym poza 2023 rok. Ograniczenia finansowe powodują, że do zrealizowania pozostanie szereg kolejnych zadań, które zostaną zaprogramowane w oparciu o wnioski wykorzystane z analizy i oceny wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji w obecnym okresie programowania.

7.5 Komplementarność finansowa

Gmina Szczecinek oraz jej partnerzy procesu rewitalizacji będą ubiegać się dofinansowanie projektów i przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w niniejszym dokumencie z różnych źródeł: Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, głównie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego (zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jak i z Europejskiego Funduszu Społecznego), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich), krajowych środków publicznych, środków prywatnych, instrumentów zwrotnych.

W związku z tym, że komplementarność finansowa oznacza zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przez podmioty prywatne, które angażować będą środki własne. Silny impuls rozwojowy pochodził będzie od przedsiębiorców dysponujących pomysłami, wiedzą, kapitałem oraz niezbędnymi zdolnościami organizacyjnymi pozwalającymi na uruchomienie przedsięwzięć gospodarczych poprawiających kondycję ekonomiczną Gminy i umożliwiających złagodzenie problemów społecznych wywołanych ubóstwem. Rozwijać się będzie także drobna przedsiębiorczość społeczna (projekty stworzenia wioski tematycznej w Drawieniu, rewitalizacji Starego Wierzchowa oraz Kusowa).

Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądaných zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i przestrzennych.

8. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna rozumiana również jako zasada *partnerstwa* jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie), determinując jego skuteczność i efektywność. Odpowiedzialność za przeprowadzenie całego procesu w sposób partycypacyjny ponoszą lokalne władze, jednak o sukcesie można mówić dopiero wtedy, gdy zaangażowani zostaną lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe oraz mieszkańcy bez względu na wiek, status, płeć czy wyznanie. Skonsolidowanie wysiłków różnych osób, grup i podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest istotnym warunkiem sukcesu na każdym etapie procesu rewitalizacji. Z punktu widzenia szerszej perspektywy działań rewitalizacyjnych szczególne znaczenie na każdym etapie ma zaangażowanie młodych mieszkańców gminy Szczecinek oraz kobiet, które z natury jako matki są naturalnymi sojuszniczkami procesów rewitalizacji, pragnąc lepszego świata dla swoich dzieci. Potwierdza to aktywniejszy udział kobiet w realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i inicjatyw lokalnych.

Współpraca pomiędzy Partnerami LPR ma na celu:

- wykorzystać potencjał organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców,
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażającą się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

Na etapie **diagnozowania** wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- publikacje na stronie internetowej Urzędu Gminy Szczecinek – informacje o przystąpieniu do prac nad programem rewitalizacji
- ogłoszenia o realizowanych działaniach i konsultacjach umieszczane w miejscach zwyczajowo przyjętych do zamieszczania ogłoszeń (gminne i sołeckie tablice informacyjne, świetlice wiejski, strona internetowa itp.)
- badanie ankietowe przeprowadzone z przedstawicielami i przedstawicielkami wszystkich 25 sołectw z terenu gminy (załącznik 1)
- zaangażowanie dwóch animatorów lokalnych i facylitatorów pochodzących bezpośrednio z obszaru gminy lub od lat działających na jej terenie aby skuteczniej przekonać interesariuszy do aktywnego udziału w procesie rewitalizacji
- udział animatorów lokalnych w 10 inicjatywach lokalnych i przedsięwzięciach sportowo-kulturalnych na terenie gminy, przekazujących informacje o procesie rewitalizacji i gromadzących informacje o bieżących problemach i potrzebach mieszkańców
- spotkania fokusowe dla wszystkich grup interesariuszy, mające na celu zdiagnozowanie sytuacji na terenie gminy i poszczególnych sołectw, ze szczególnym uwzględnieniem problemów, potrzeb, potencjału i proponowanych rozwiązań.
- indywidualne wywiady pogłębione z 5 przedstawicielami władz lokalnych.
- wykorzystanie efektów dotychczasowej pracy Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), w tym m.in. wykorzystanie przygotowanej przez OWES diagnozy lokalnej czy współpraca przy wprowadzaniu narzędzi partycypacji społecznej, np. inicjatywa lokalna

Na etapie **programowania** wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- publikacje na stronie internetowej Urzędu Gminy Szczecinek – informacje o przystąpieniu do prac nad programem rewitalizacji, prezentujące całość procesu rewitalizacji i efekty prac nad programem rewitalizacji, jak również zachęcające mieszkańców do udziału w konsultacjach
- ogłoszenia o realizowanych działaniach i konsultacjach umieszczone w miejscach zwyczajowo przyjętych do zamieszczania ogłoszeń (gminne i sołeckie tablice informacyjne, świetlice wiejski, strona internetowa itp.)
- wizje lokalne (spacery badawcze), podczas których mieszkańcy i mieszkanki, przedstawiciele samorządu lokalnego oraz osoby odpowiedzialne za przygotowanie programu rewitalizacji mieli okazję obejrzeć teren gminy i zgłaszać swoje uwagi oraz opinie bezpośrednio w miejscu, na temat którego toczyła się dyskusja.
- spotkania animacyjne dla wszystkich grup interesariuszy organizowane na poziomie sołectw, mające na celu pobudzenie aktywności i włączenie ich do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych oraz wypracowaniu wizji i celów programu rewitalizacji, w 27 spotkaniach wzięło udział 512 osób
- warsztat dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i interesariuszy procesu rewitalizacji w formie grupy fokusowej w ramach konsultacji społecznych projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji,

Po uchwaleniu „Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Szczecinek na lata 2017 – 2023” rekomenduje się dalsze włączanie w działania wszystkich grup interesariuszy procesu. Podczas dotychczas przeprowadzonych działań konsultacyjnych i animacyjnych zostało na terenie gminy Szczecinek zainicjowane porozumienie na rzecz wdrażania procesu rewitalizacji. Sygnatariuszami będzie min. 7 podmiotów. Grupa ta wzmocniona została poprzez udział w jej pracach liderów lokalnych tworząc tzw. Otwartą Grupę Roboczą na Rzecz Rewitalizacji. Taki model współpracy prowadzi do dowartościowania wszystkich aktorów procesu rewitalizacji. Nie jest tylko zaproszeniem ludzi na spotkanie, ale również sprawienie, aby czuli się, że są jego gospodarzami. To jest oddanie ludziom możliwości współorganizacji tych spotkań. Metoda Grupy Roboczej wymaga pracy ekspertów, ale takiej, która pozwala włączyć się praktykom i uczestnikom procesów w sposób czynny i nienaznaczający. W Otwartej Grupie Roboczej uczestniczą ludzie z różnych środowisk i każde z tych środowisk jest przez to uczestnictwo docenione. Rezultaty pracy Grupy powinny być ogólnodostępne i dawać możliwość komentowania i dopracowania ich w praktyce i w procesie. Otwarta Grupa Robocza na Rzecz Rewitalizacji będzie się spotykać co najmniej raz w roku. Istotą pracy Otwartej Grupy Roboczej są:

- autentyczność,
- zaangażowanie i aktywność członków,
- otwartość (rozumiana zarówno jako szczerłość, ale również jako możliwość elastycznego kształtowania składu Grupy Roboczej),
- reprezentatywność,
- refleksyjność,
- ponadlokalny charakter,
- wzajemne uczenie się
- zarażanie entuzjazmem

Na etapie **wdrażania** rekomenduje się wykorzystanie następujących mechanizmów partycypacji społecznej:

- powołany zostanie zespół ds. rewitalizacji reprezentujący różne grupy społeczne i różne grupy interesariuszy, sposób wyboru członków zespołu również uwzględniac będzie partycypację społeczną, głównym zadaniem powołanego zespołu będzie m.in. weryfikacja podejmowanych działań rewitalizacyjnych

- przekazywanie informacji na temat wdrażania działań przewidzianych w LPR w odniesieniu do obszaru rewitalizacji będą przekazywane na zebraniach wiejskich, imprezach cyklicznych oraz za pomocą instrumentów wskazanych w Planie Komunikacji LPR, który przygotowuje Zespół ds. Rewitalizacji
- wzmacnianie roli liderów lokalnych do aktywizacji biernych mieszkańców gminy przy wykorzystaniu sektora pozarządowego i działań realizowanych przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
- aktywizacja postaw obywatelskich i społecznych – zapewnienie dzięki współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, tj. np. aktywne coroczne konsultacje programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, wprowadzanie i realizacja narzędzi przewidzianych w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. 2003 Nr 96 poz. 873 z późniejszymi zmianami).

Na etapie **monitorowania** rekomenduje się wykorzystanie następujących mechanizmów partycypacji społecznej:

- powołany zostanie zespół ds. rewitalizacji reprezentujący różne grupy społeczne i różne grupy interesariuszy, sposób wyboru członków zespołu również uwzględnić będzie partycypację społeczną, którego zadaniem będzie weryfikacja podejmowanych działań rewitalizacyjnych i stopnia realizacji założeń LPR oraz wprowadzania ewentualnych działań naprawczych
- możliwość zgłaszania przez mieszkańców wniosków o zmianę Lokalnego Programu Rewitalizacji weryfikowanych przez Radę Gminy Szczecinek.
- organizowanie cyklicznych spotkań dyskusyjnych z mieszkańcami na zasadzie tzw. „stolika rewitalizacyjnego”; zasadą spotkań jest ich regularność i stałe miejsce organizacji; dyskusje przy stoliku są prowadzone w sposób luźny, podkreślający poczucie wspólnoty, tak aby okazać uznanie i docenienie uczestników jako ważnych aktorów rewitalizacji; celami spotkań stolika rewitalizacyjnego jest utrzymanie stałego kontaktu z interesariuszami, zapewnienie otwartości i jawności procesów rewitalizacyjnych oraz informacja i edukacja na temat charakteru i problemów rewitalizacji; istotą organizowanych spotkań są: dobrowolność, dostępność, rozmowa, forma i czas organizacji, moderacja, dokumentowanie.

**9. System realizacji (wdrażania)
programu rewitalizacji**

9.1. Zespół ds. Rewitalizacji

Zarządzającym Lokalnym Programem Rewitalizacji w imieniu Gminy będzie Wójt przy pomocy Zespołu ds. Rewitalizacji. Zespół zostanie powołany stosownym Zarządzeniem i w jego skład wchodzi:

- 2 przedstawicieli Wójta – w tym Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji, który będzie przewodniczył pracom Zespołu,
- 2 przedstawicieli Rady Gminy,
- 2 przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na terenie obszaru rewitalizowanego,
- 2 przedstawicieli przedsiębiorców,
- inne osoby wskazane przez Wójta.

Zespół ds. Rewitalizacji opracuje swój regulamin. Jego pracami będzie kierował Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zespół nadzoruje skuteczność i jakość realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Do zadań Zespołu będzie należało w szczególności:

- przygotowywanie rocznych sprawozdań z realizacji LPR,
- przedkładanie Radzie Gminy propozycji zmian w treści Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- zapoznanie się z uwagami Rady Gminy dotyczącymi rocznego sprawozdania z realizacji LPR,
- opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
- przygotowanie i zatwierdzenie Planu Komunikacji LPR,
- monitoring i ewaluację LPR,
- podejmowanie decyzji odnośnie regulaminu prac Zespołu, wyboru sekretarza, itp.,
- inne określone w Regulaminie i mające znaczenie dla realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Uczestnictwo w pracach Zespołu ma charakter społeczny i za udział w nich nie przysługuje wynagrodzenie. Zespół spotyka się nie rzadziej niż raz w roku. Decyzje podejmowane są w ramach Zespołu o ile to możliwe w ramach konsensu, szczegółowy tryb podejmowania decyzji zostanie zaproponowany w Regulaminie Zespołu. Zespół ds. rewitalizacji będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami Gminy w zakresie prowadzenia i oceny rewitalizacji. Jednocześnie będzie on pełnił funkcję opiniodawczo - doradcą dla Wójta.

9.2. Promocja LPR

Podmiotem, który ma zadanie prowadzić i nadzorować promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji, a w jej ramach również promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych będzie Zespół ds. Rewitalizacji. W celu skuteczniejszej komunikacji pomiędzy uczestnikami procesu wdrażania Lokalnego Programu a społeczeństwem zostanie opracowany „Plan komunikacji Lokalnego Programu Rewitalizacji”. Opracowanie to będzie podstawą działań informacyjnych i promocyjnych dla podmiotów uczestniczących we wdrażaniu LPR. W szczególności dokument ten będzie zawierał opis celów działań promocyjnych i informacyjnych, potencjalne grupy docelowe oraz działania zmierzające do zapewnienia sprawnego systemu wymiany informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu wdrażania LPR.

Najważniejszym celem działań związanych z promocją Lokalnego Programu Rewitalizacji jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców, turystów) z informacją o projektach podejmowanych w jego ramach. Celem pośrednim może stać się np. pozyskanie instytucji, które ewentualnie mogą później występować w charakterze partnera poszczególnych zadań realizowanych w ramach LPR.

Grupami docelowymi, do których kierowana jest promocja LPR będą:

- beneficjenci pośredni większości projektów – mieszkańcy miejscowości i gminy,
- środowisko przedsiębiorców lokalnych i ponadlokalnych,
- organizacje pozarządowe.

W ramach promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji będą podejmowane następujące działania:

- powstanie i stałe uaktualnianie zakładki LPR na stronie internetowej Gminy,
- publikacje o realizacji projektów w ramach LPR w prasie samorządowej, lokalnej i regionalnej oraz w Internecie,
- tablice informacyjne i pamiątkowe informujące o realizowanych bądź zrealizowanych projektach,
- spotkania, zebrania wiejskie, warsztaty, konsultacje projektów z potencjalnymi partnerami gospodarczymi, społecznymi, jak i z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego.

10. System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Monitoring Lokalnego Programu rewitalizacji pozwala pozyskać informacje, na podstawie których będzie można dokonać zarówno oceny stopnia realizacji celów i projektów rewitalizacyjnych (monitoring postępu realizacji programu), jak również oceny i identyfikacji trudności, przeszkód lub nieprawidłowości występujących podczas realizacji programu i projektów rewitalizacyjnych (monitoring barier i trudności).

Funkcję instytucji monitorującej wdrażanie LPR będzie pełnić Wójt i Rada Gminy. Co najmniej raz w roku przed sesją absolutoryjną będą analizowane postępy w realizacji Programu Rewitalizacji. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie:

- akceptację rocznych sprawozdań z realizacji LPR przygotowanych przez Zespół ds. Rewitalizacji, w szczególności osiągnięcia celów, rezultatów,
- analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Monitoring w programie rewitalizacji odbywać się będzie w oparciu o dwa systemy:

- system monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych w tym:
- monitoring projektów,
- monitoring realizacji celów programu rewitalizacji,
- system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w obszarze rewitalizacji, w gminie lub uwarunkowania zewnętrzne.

Do oceny realizacji celów programu rewitalizacji zaprojektowano system wskaźników produktu, rezultatu bezpośredniego oraz oddziaływania wraz z oczekiwanymi wartościami. Punktem wyjścia były cele programu rewitalizacji i wnioski z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Określono, jakie zmiany na obszarze rewitalizacji są istotne z punktu widzenia poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i zaproponowano trzy typy wskaźników, których celem jest ocena tych zmian:

- wskaźniki produktu (WP) – są to wskaźniki zagregowane, przedstawiające materialne zmiany w obszarze jakie są potrzebne np. liczba szkoleń, liczba miejsc spotkań mieszkańców czy też liczba nowych miejsc pracy,
- wskaźniki rezultatu bezpośredniego (WRB) – wskaźniki zagregowane, odnoszące się do bezpośrednich, sumarycznych efektów realizowanych projektów, np. liczba mieszkańców posiadających umiejętność obsługi komputera, liczba mieszkańców uczestniczących w wspólnych imprezach kulturalno-rozrywkowych lub liczba osób zatrudnionych w nowych miejscach pracy w danym obszarze.
- wskaźniki oddziaływania (WO) – wskaźniki przedstawiające efekty w dłuższej perspektywie, mierzące realizację celów głównych programu rewitalizacji, na których realizację składa się wiele działań, także tych, gdzie efekty są odroczone w czasie. W tym zakresie przeprowadzona zostanie sumaryczna ocena wskaźników wykorzystanych w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych. Jednoczesna obserwacja wszystkich sfer procesu rewitalizacji tj. społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej pozwoli na ocenę skuteczności i komplementarności prowadzonych działań.

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Szczecinek na lata 2017 - 2023 będzie odbywać się w czterech etapach:

- monitoring i analiza realizacji celów programu – monitoring przeprowadzony w całym okresie realizacji programu rewitalizacji,
- monitoring i analiza procedur wdrażania projektów– analiza sposobu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- weryfikacja wskaźników:
- monitoring właściwego doboru wskaźników produktu i rezultatu dla każdego przedsięwzięcia. Dobór wskaźników mus być zgodny z instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, wydanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie w 2016 r.
- monitoring wskaźników realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczecinek na lata 2017 - 2023
- raportowanie wyników.

Monitoring realizacji celów programu rewitalizacji będzie prowadzony w sposób ciągły w całym okresie objętym programem przy pomocy wskaźników oddziaływania. Obserwacje i analizy wskaźników będą wykonywane cyklicznie zgodnie z ustaloną częstotliwością. Mając na uwadze, że zmiany w obszarze rewitalizacji wymagają czasu, monitoring odbywać się będzie w odstępach rocznych. Pozwoli to na zebranie niezbędnych danych i analizę zaobserwowanych zmian. Ważnym elementem monitoringu będzie analiza efektu synergii i komplementarności między działaniami oraz diagnoza przyczyn problemów w uzyskaniu zakładanych efektów programu.

Monitoring projektów będzie prowadzony na bieżąco, a jego realizacja odbywać się będzie poprzez analizę zgodności jego przebiegu z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami. Obserwacji podlegać będą zarówno efekty w postaci produktów, zwłaszcza w projektach, gdzie istotnym komponentem jest infrastruktura. Jak również rezultaty bezpośrednie projektów, a więc skutki dla mieszkańców obszarów rewitalizacji.

System monitorowania opierać się będzie na wskaźnikach przypisanych zgodnie z ich znaczeniem do celów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Wskaźniki zaprojektowano z myślą aby, aby jednocześnie oceniały realizację projektów jak również realizację przyjętych celów programu.

Tabela 20. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Cel	Wskaźniki	Tendencja (zmiana)	Waga
jCel 1 Sfera społeczna Wzmocnienie spójności społecznej i kapitału społecznego oraz jakości życia na obszarze rewitalizacji	Cel 1		40
	Wskaźniki produktu		
	Liczba imprez organizowanych na terenie sołectwa	Rosnąca nie mniej niż 2 roczne	5
	Liczba szkoleń z zakresu przygotowania projektów lokalnych	Rosnąca nie mniej niż 1 roczne	5

	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego		
	Liczba projektów zgłoszonych przez mieszkańców sołectwa	Nie mniej niż 1 rocznie	5
	Liczba prac społecznych wykonanych przez mieszkańców sołectwa	Nie mniej niż 2 rocznie	5
	Liczba osób uczestniczących w imprezach lokalnych	Rosnąca nie mniej niż 20%	5
	Wskaźniki oddziaływania		
	Odsetek bezrobotnych [%]	Spadająca, nie mniej niż o 10% (do 2023)	20
	Korzystający z pomocy społecznej na 100 miesz.	Spadająca, nie mniej niż o 10% (do 2023)	5
	Przestępstwa na 100 mieszkańców	Spadająca, nie mniej niż o 10% (do 2023)	5
	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	Spadająca, nie mniej niż o 10% (do 2023)	5
Cel 2 Sfera gospodarcza Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwój przedsiębiorczości lokalnej	Cel 2	35	
	Wskaźniki produktu		
	Liczba szkoleń zakresu prac budowlanych		
	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego		
	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu z zakresu prac budowlanych		
	Wskaźniki oddziaływania		
	Odsetek mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą	Rosnąca, nie mniej niż o 10% (do 2023)	15
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym [%]			
Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]			
Cel 3 Sfera techniczna	Cel 3	30	
	Wskaźniki produktu		

Poprawa stanu infrastruktury i			
	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego		
	Wskaźniki oddziaływania		
Cel 4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna Poprawa dostępności do usług i rozwój form spędzania wolnego czasu	Cel 4	30	
	Wskaźniki produktu		
	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego		
	Wskaźniki oddziaływania		

Spis map

Rys. 1. Granice sołectw gminy Szczecinek – wyodrębnione jednostki gminne

Rys. 2. Wizualizacja wskaźnika *Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. Ludności*

Rys. 3. Wizualizacja wskaźnika *Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym*

Rys. 4. Wizualizacja wskaźnika *Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach (gimnazja)*

Rys. 5. Wizualizacja wskaźnika *Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności*

Rys. 6. Wizualizacja wskaźnika *liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób*

Rys. 7. Wizualizacja wskaźnika *występowanie zabudowy popegeerowskiej. (mieszkaniowej lub gospodarczej)*

Rys. 8. Wizualizacja wskaźnika *dostępność komunikacyjna (w minutach)*

Rys. 9. Liczba wskaźników odchylonych na niekorzyść dla sołectw gminy Szczecinek w ramach przeprowadzonej analizy

Rys. 10. Obszar zdegradowany i o bszar rewitalizacji w gminie Szczecinek

Spis tabel

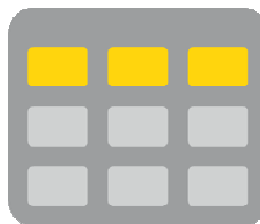

Tabela nr 1 Stosunek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do ogółu dzieci w tym przedziale wiekowym w gminie Szczecinek oraz w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2015

Tabela nr 2 Odsetek mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku produkcyjnym (%) w latach 2012-2015

Tabela nr 3 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

Tabela nr 4 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

Tabela nr 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Tabela nr 6 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Tabela nr 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Tabela nr 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Tabela nr 9 Liczba mieszkańców z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego prowadzących działalność gospodarczą (%) w latach 2012-2015

Tabela nr 10 Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w stosunku do całkowitej liczby osób bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Tabela 11. Przykładowe wskaźniki diagnozy zjawisk kryzysowych

Tabela. 12. Wskaźnik Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Tabela nr 13: Wskaźnik udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Tabela nr 14: Wskaźnik Wyniki egzaminów państwowych w szkołach podstawowych i gimnazjach (gimnazja, w %)

Tabela nr 15: Wskaźnik Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (w %)

Tabela nr 16. Wskaźnik liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Tabela nr 17. Wskaźnik występowanie zabudowy popegeerowskiej (mieszaniowej lub gospodarczej) (TAK – 1, NIE - 0)

Tabela nr 18. Wskaźnik dostępność komunikacyjna (w minutach)

Tabela nr 19. Liczba odchyłeń w jednostkach gminnych

Tabela 20. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Spis wykresów

Wykres nr 1 Stosunek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do ogółu dzieci w tym przedziale wiekowym w gminie Szczecinek oraz w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2015.

Wykres nr 2 Odsetek mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku produkcyjnym (%) w latach 2012-2015
wieku

Wykres nr 3 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

Wykres nr 4 Liczba mieszkańców gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności (%) w latach 2012-2015

Wykres nr 5 Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Wykres nr 6 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Wykres nr 7 Liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Wykres nr 8 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015

Wykres nr 9 Liczba mieszkańców z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego prowadzących działalność gospodarczą (%) w latach 2012-2015

Wykres nr 10 Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej w stosunku do całkowitej liczby osób bezrobotnych (%) z terenu gminy Szczecinek i województwa zachodniopomorskiego w latach 2012-2015